

2

PROMPTUARIUM

Praxeos Medicæ.

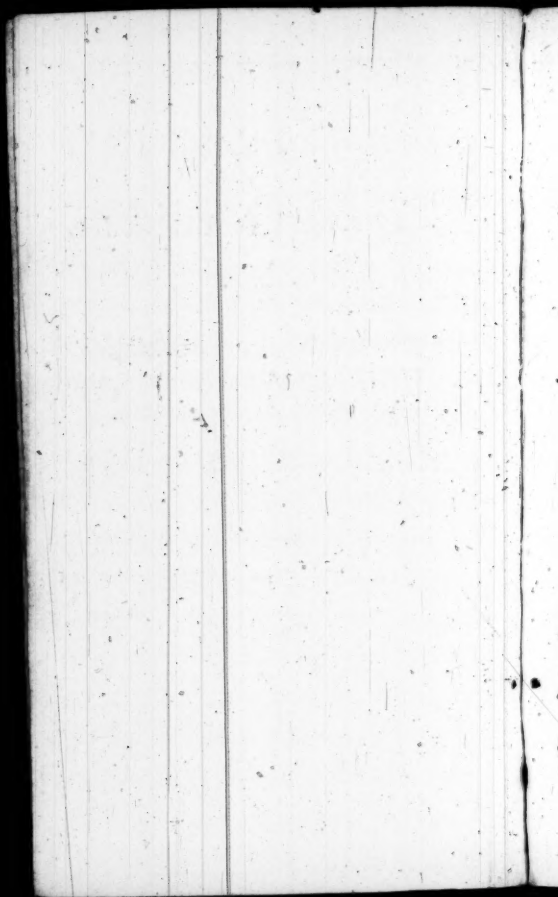
S E U,

Methodus Medendi, præscriptis
celeberrimorum Medicorum
Londinensium concinnata.

Et in ordinem Alphabeticum digesta.

A JOANNE PECHER, M. A.
Collegii Medicorum Londi-
nensium Collega.

Londini Impensis Henrici Bonwicke,
ad Insigne Rubri Leonis in Cœ-
meterio Paulino, 1693.

PRÆFATIO.

QUamvis tractatus hic mole parvus videatur, meliorem tamen Praxeos Medicæ partem in se continet, praxis enim omnem implet paginam, totumque absolvit opus; quapropter tyronibus utilem fore & gratum comitem opinari fas est, iisque qui ruri medicinam faciunt, & à bibliothecis longa emetiuntur itinera, ut ægris opem ferant aliisque, præcipuè Chirurgis Classicis, & Castrensibus, quorum curta est suppellex.

Authores qui huic opusculo materiem suppeditabant nostræ Bri-

A 2

tannicæ

P R Æ F A T I O.

tanniæ Archiatri olim fuerunt, & apud exteros etiam illustres, viz. Willis, Sydenham, Lower. clarissimus etiam Medicus Lazarus Riverius, in Academia monspeliensi quondam professor, Symbolum dedit. Me quod attinet, horum scripta & præscripta, in hunc ordinem solum redegi, quicquid igitur emolumenti uspiam acceptum fuerit, illis grato animo referendum est.

Porro obitu cujusdam Pharmacopolæ Londinensis, qui viginti circiter annorum spatio pharmaciam cum laude exercuit, præscripta Medicorum celeberrimorum mihi devolvebant, quorum haud pauca pro coronide adjeci.

P R O.

P R O M T U A R I U M

Praxeos Medicæ.

C A P. I.

De Abortu.

Curatio abortus in præservatione posita est præcautio autem abortus duo præcipua habet capita, unum extra graviditatem, alterum in graviditate.

Extra graviditatem omnes pravæ corporis dispositiones, quæ abortum concitare solent removendæ sunt, ut plethora, Cachymia, & peculiæres uteri morbi, v. g. intemperies, tumores, ulcera & similia. In graviditate major est difficultas, quia prægnantes non ita facillè quæcunque ferre possunt remedia, ne tamen auxiliis destitutæ, in summo abortus & vitæ periculo versentur, quædam remedia usurpanda sunt.

sunt. Præsentē igitur plethōra, etiam in gravida muliere sanguis detrahendus est, primis potissimum mensibus, idque bis aut ter si opus fuerit. Ubi vero insignis Cachochymia redundaverit, purgatio blanda frequenter iteranda est, mediis præsertim mensibus gestationis.

Interim toto gestationis decursu astringentia, & corroborantia, quæ abortum prohibere nata sunt, in usum revocanda sunt.

Rx Conserv. Ros. Antiqu. Diacydon. an. ʒij, Trochis. de Carab ʒj, bol. ver. Lacrym. sang. Dracon. .i. gr. xv, Syrmirtill q. s. f. Electuarium, de quo capiat quantitatem nuc. parv. mane & hora quinta pomeridiana, superbibendo Cochl. iv. Fulapii sequentis.

Rx Aq. Tormentillæ, Ros. rub. Plantaginis, an. ʒijj, Epidemic. ʒj, Cinnamomi bordeat ʒij, Diascordii ʒij, Syr. de Ros. siccis ʒij.

Rx Empl. ad herniam p.ij, Diachalcit p.ij, extend. super alutam & f. empl'ast regioni pubis & lumborum applicandum.

Circa emplastra hoc animadvertendum, ea non diu esse gestanda, sed per intervalla removenda.

Neque ommittenda sunt ea quæ ex proprietate særum retinere dicuntur, ut Lapis æcrites de collo suspensus, magnes umbilico admotus, & similia.

Ut autem horum remediorum sælix possit esse eventus, summa quies imperanda est, tum corporis tum animi, tum etiam coitus abstinencia.

Si vero non obstantibus remediis prædictis abortus immineat, sequentibus auxiliis illi erit succurrendum, ac primum dolores ac tormina quam primum apparuerint inventris fundo versus pubem, in lumbis, & osse sacro, eorum sedationi incumbendum est, ac in primis venæsectio celebranda est.

Exterius vero admoveri poterunt sætus astringentes & roborantes ex corticibus granat. nucibus cupressi, calycibus glandium, balauistiis, acinis nucibus cupressi, & similibus, in aqua fabrorum & vino rubro decoctis.

Narcotica etiam exhiberi debent ad frænandum flatuum & humorum impetum, ut in colico dolore fieri consuevit.

C A P. II.

De affectibus Soporosis, Comate, Lethargo, Caro, & Apoplexia.

SOmni præternaturalis quatuor præcipue proponuntur differentiæ coma, Lethargus, Carus, & Apoplexia ; quæ cum ut plurimum ab eisdem causis oriantur, eandem curationem postulant, ideo unico hoc capite comprehendendi possunt.

Prima potissima causa horum affectuum est humor pituitosus, vel aquosus in cerebro præternaturaliter contentus.

Secundo à sanguine etiam redundante in cerebro, soporosi affectus generari solent. A sanguine etiam extravasato, & cerebri ventriculos opplente, vel comprimente, affectus soporosi præsertim Apoplexia generari solent.

Tertio a tumore in cerebro genito, & pondere suo gravante, comatosum affectum generari posse dubium non est.

Quarto vapores immodici ad cerebrum delati, comatosi affectus sympathici causâ esse possunt.

Quinto

Quinto à medicamentis narcoticis nimiâ copiâ assumptis, somnus ita profundus excitatur, ut multi ex imprudentiori opii usu, in somnum perpetuum demersi fuerint.

A pituitosis humoribus in cerebro restagnantibus affectus soporosos produci, testantur habitus pituitosus, ætas senilis, aut puerilis, regio & tempestas frigida, & humida, consueta per os & nares pituitosæ excretionis suppressio, & quod æger ante invasionem, capitis gravitate, oculorum obtenebratione, & totius corporis Segnitie affectus fuerit, quodque non raro in ipso morbo pituita per os & nares effluat, aut in gulam defluens, ab ægro frequenter deglutiatur.

A Sanguine vero soporosum affectum generari significant, Plethorica dispositio, rubor faciei & capitis dolor affectum præcedens.

Sympathicum affectum & à vaporibus ad cerebrum elevatis oriundum ostendunt, primo absentia eorum signorum quæ idiopathicum affectum significant. Secundo signa indicantia peculiarem affectum partium, à quibus vapores ad cerebrum transmittuntur.

Dixit in horum affectuum principio tenuissima est imperanda. Paroxysmo fi-

nito, ad præcavendam recidivam, ab usu potûs generosioris cujusvis sibi temperet, vescatur jusculis avenaceis, hordeaceis, ut & ex pullis gallinaceis confectis, & quandoque etiam (præcipue inter purgandum) carne pullorum agnorum, ac id genus ciborum.

Primo igitur Medicus ad affectum aliquem soporosum vocatus, ægrum confestim à gravi illo somno excitare conabitur omnibus sensibus objecta vehementiora offerendo. Atque adeo oculi radiis solaribus & luci splendidæ objiciendâ. Aures clamoribus, strepitu, & sonitu, concutientâ & in primis æger proprio nomine magna voce sæpe appellendus est. Naribus acria objicienda, in os & palatum itidem acria injicienda. Tactus frictionibus, vellicationibus pilorum evulsionibus, ligaturis, digitorum complicationibus, & aliis hujusmodi irritandus.

Statim venæ sectio instituatursi vires ferant. vires autem non actionum animalium ablatione æstimandæ sunt, sed quales ante morbi invasionem fuerant. mittatur sanguis è brachio quam primum, ac postea ex venis jugularibus. Deinde vomitorium seq. propinetur statim.

Rx Vini

℞ Vini B. ʒiʒ, vel ʒij. Aq. Cordui B.
 ʒj, Sp. de Baccis Juniperi gutt ij, misc.
 f. potio emetica.

Clysteres acres injiciantur duo vel tres
 in eadem die.

℞ Decocti carminat (cum baccis lauri &
 Juniperi) ʒx. Electuarii è baccis lauri
 ʒj, vini B. ʒiij, Sacchar. Rub ʒiij, Ol
 Juniperi Chym. gut x, Misc. fiat
 Enema.

Si Clyster debito tempore non reddatur,
 glande alvus proritetur.

℞ Spec. Hier. Picr. ʒʒ, Sal. Gemmae ʒj.
 Mellis q. s. Misc. f. Suppositoria.

Naribus admoveatur. Sp. Sal. Ammo-
 niac.

Revellentia omnium generum in usum
 revocanda sunt, non solum frictiones &
 ligaturæ, sed etiam cucurbitulæ, dorso,
 scapulis, brachiis, & femoribus affixæ:

In Apoplexia non admoveantur cucurbi-
 tulæ posteriori thoracis parti, aut hypo-
 chondriis, ne contractis thoracis & abdo-
 minis musculis respiratio magis impedia-
 tur.

Sum-

Summum remedium habentur cucurbitulæ capiti impositæ.

Applicetur emplastrum epispasticum cum euphorbio nuchæ.

Alii ex Antiquorum præscripto sartaginem candentem capiti admovent, ea distantia, ut pilos, non cutim possit comburere.

*Rx Aqu. Rutæ, melissæ, ceras. nig. an. ℥iij.
Pæon. Comp. Syr. Pæon. Comp. an. ℥iss,
Tinct. Castor 3j, Sp. Sal. Ammoniac 3ß,
Misc. f. Fulap capiat Coch. iv, vel v,
sæpe.*

Denique in horum affectuum generali curatione diligenter advertendum est, in iis qui fiunt à Sanguine, minus calefacientia Medicamenta esse adhibenda, at phlebotomiam largiori manu celebrandam postea venam frontis aperiendam tum etiam phlegmagogis purgantibus Cholagoga esse admiscenda.

Si cerebrum valde refrigeratum est, post universales Vacuationes, æger uti poterit tabellis in sequentem modum compositis.

Rx Ambra grisea 3ß, olei destill. Sem. Anisi, Cinnamomi, nucis moschat. an. gutt

*gutt iij, olei Caryophyll. gutt j, Sacchar.
in aq. florum aurantior. Solut. ℥iv, f.
Tabellæ, cap. 3j. vel ij, mane.*

Commendatur etiam & apud multos in
usu est hic pulvis.

*℞ Succini albi 3ß. pulv. Diarrhod ab-
batii 3ij, rad. Pæon. 3iß, fiat pulv. de
quo capiat 3j, in aqua convenient. ante
novilunium.*

Utile quoque est nucem moschatam sæpe
ore detinere & masticare, tum etiam odo-
ramenta sæpe naribus admovenda sunt, &
imprimis balsama Apoplectica. Aromata
incubis usurpentur, post pastus pulv. di-
gestivus seq.

*℞ Sem. Coriand. Fænicul. d. carui an.
gr. xv, Succini albi 3j, flaved. Citri
flor. Anthos an. 3iß, nuci Moschat 3ß,
Sacchar. albiss. 3iij, m. f. Pulv. gross.
capiat Cochl. ss. post pastus.*

Si à Sanguinis copia affectus soporosis
metuitur, illius in primis quantitas immi-
nuenda est, dandaque sedulo opera, ut
hæmorrhoides profluant, quo nihil utilius
esse potest.

Pur-

Purgatoines etiam instituendæ sunt ad præcavendam recidivam.

℞ Pil. de Succino Coch. min. an. ℥ij, Castorei odoratiss. gr. vj. Ol. Succini q. s. Misc. f. Pil. N° xij, speciebus dianthus condiendæ, Capiat vj. prodosi deglutendo duas sub mediam noctem, Et quatuor postero mane, reliquias vero capiat similiter post triduanam quietem. Vel,

℞ Pil. è Succino ℥j, Resin, Jalap. gr. vj, Tartar. Vitriol gr. viij, Sp. Lavend. gutt viij, Elix. propriet. q. s. f. Pil. iv, vel v, capiat mane.

Post purgationem capiat seq.

℞ Conserv. flor. Pæon. mar. Et Rorismarini an. 3j, Cort. Citri cond. 3vj, Spec. Diambra, dianthus an. 3j, Castor. pulv. ℥ij, Sp. Lavend. Comp. 3ß, cum Syr. Garyophyll. Et Pæoniæ Comp. q. s. conficiatur Electuarium, de quo capiat quantum nuci castaneæ equiponderat mane atque sero dietim. Superbibendo Cochl. iv. Jalap. seq.

℞ Aq.

℞ Aq. Ceras. nig. Rutæ, Pulegii, an.
 ʒiij, Pæon Comp. Antiepilept. Lang.
 an. ʒj, Syr. è floribus Pæon. m. ʒj.
 Misc. Vel,

℞ Pulv. è gutteta ʒiij, Castor ʒß, Syr.
 flor. Pæon. Q. S. Misc. f. Pil. XL,
 quarum sumat iv. quaque nocte sub in-
 gressum lecti, superbibendo Zulap.
 seq. ʒj.

℞ Aq. flor. Pæon. ceras. nig. Rutæ,
 Pulegii, an. ʒij, Pæon. Comp. Brion.
 Compos. Tinct. Castor, an. ʒj, Syr. Pæon.
 m. ʒiß. Misc.

℞ Pulv. Succini ʒj, Inspergatur 4ta.
 Pars capill. quaque nocte hora somni.

C A P. III.

De Angina.

Anginae nomen ingenere Sumptum, omnem faucium & gutturis affectionem significat, qua respiratio & deglutitio impediuntur, nullo existente in pulmone aut thorace vitio, eaque duplex est, legitima, & spuria.

Legitima fit ab inflammatione. Spuria angina febris est experts, & duplex iterum statuitur. Prima & communissima est quæ ab humore pituitoso producitur, in fauces, & partes laryngi vicinas delabente, altera vero fit à luxatione vertebrarum cervicis, quâ gulæ gutturisque introitus premitur, & coangustatur.

Legitima angina dividitur intres species. 1. Vocatur Cynanche, 2. Synanche, 3. Parasyanche.

Differentiæ vero propriis etiam signis distingui possunt. in Synanche enim minor est respirandi difficultas, deglutiendi vero maxima, ut liquida vix transire possunt, sed potius fere per nares rejiciatur.

In Parasyynanche minor est respirationis difficultas imò perexigua, cùm musculorum faucium externorum inflammatio, parùm respirationi officiat, dolor etiam & rubor foris in cervice percipitur, cùm inflammatio partes externas occupet.

In Cynanche maxima est respirationis læsio, ita ut ægri strangulari videantur, & paucis etiam horis aliquando strangulentur.

Anginæ curatio iisdem indicationibus perficitur, quæ in omnium inflammationum curationibus observari consueverunt. Sicque humor ad partem confluens revellendus & repellendus est, qui jam fluxit derivandus & resolvendus, quodd si resolvi nequeat conquoquendus & suppurandus : quæ omnia sequentibus præfidiis perfici poterunt.

Primò victus ratio instituetur tenuissima, refrigerans, & humectans, ex cremore hordei, jusculis pullorum, aut caponum, herbis refrigerantibus alteratis, & aliis hujusmodi.

Cùm autem angina sit morbus acutissimus, & uno interdum die hominem de medio tollat, magna remedia summa cura & diligentia usurpanda sunt. Ideo quancunque diei horâ vocetur medicus, sanguinem statim detrahat ad ℥j. ℥iſſ. ℥iſſ.

C

quantum

quantum vires ferre poterunt, in hoc enim remedio, præcipua salutis spes constituen-
da est ; non tamen una vice magna illa
sanguinis copia detrahenda est, sed partite
& per aliqua intervalla, tertiâ nimirum aut
quartâ quaque horâ, hæc autem sanguinis
missio, tantopere est necessaria in hoc af-
fectu, ut à nullo contra indicante retar-
dari debeat. Sic fluentibus mensibus, aut
Lochiis, & in quocunque graviditatis
tempore, sanguis magnâ copiâ detrahen-
dus.

Dum iteratur phlebotomia, eadem die
aliæ revulsiones fiant per cucurbitulas rum
siccas, tum scarificatas, scapulis & lumbis
admotas, frictiones partium extre-
marum, & ligaturas dolorificas, vel
applicetur emplastrum epispasticum am-
plum & forte posteriori cervici.

Detracto sufficienter sanguine, ad pur-
gationem veniendum est quæ sequenti die
usurpanda, potio autem purgans ex blandi-
oribus esse debet.

Frequentibus clysteribus alvus subdu-
cenda est.

Revulsionibus sufficienter ac diligenter
administratis, ad derivantia veniendum est,
quæ humorem parti impactum evacuant,
ac primum ranularum seu venarum sub
lingua apertio commendatur, ad deriva-
tionem

tionem etiam plurimum confert cucurbitula sub mento scarificata.

Dum prædicta remedia usurpantur, topicis remediis inflammatio gutturis & faucium oppugnanda est, eaque varianda, juxta varietatem temporum, ut in aliis inflammationibus, sicque in principio conveniunt repellentia, ad gargarismatis formam redacta.

℞ *Aquar.* *Plantaginis*, *Solani*, *Caprifol.*
Succi granat. an. ℥ij, *Diamor.* ℥iij, *Sal.*
Prunellæ ℥j, f. gargarisma. Vel,

℞ *Aq. Ros. Rub.* & *plantag.* an. ℥iv,
Millis rosat. colat. & *Syr. Moror.* an.
 ℥vj, *Alumin crud. pulv.* ℥j, *Misc. fiat*
gargarism. Vel.

Tangantur partes inflammatæ melle rosaceo, *Sp. Vitriol.* vel *Sp. Sulphuris* ad summum acorem permixto mox gargarisma sequens usurpetur.

℞ *Aq. Plantaginis*, *Ros. rub.* *Sperm. Ranarum* an. ℥iv, *album. ovorum* in a quam agitando redact. N° iij, *Sacchar. Crystall.* ℥iij, *Misc. f. Gargarisma.*

De Gargarismatis hoc notandum, ea suspecta esse posse, quia gargarizando, partes inflamatæ commoventur, quæ quiete indigent, sed hoc incommodum vitari potest, si gargarismata ore detineantur, re-supino corpore, citra ullam agitationem, ut partem affectam contingant.

Dum Gargarismata repellentia usurpantur, laxantia & resolventia linimenta exterius cervici admovenda.

Rx Olei Chamomil. Liliorum & amygdalarum dulcium an. ʒj, Axungiae gallinae & butyri. recentis an. ʒiſs, Croci ʒj, F. linimentum cervici admovendum cum lana succida.

Transacto morbi principio, eoque ad augmentum & statum progrediente, in gargarismatis digerantia & resolventia repellentibus admiscenda sunt, quod secundo statim die faciendum.

Rx Fol. Hyssopi & Plantiginis an. Mj. Liquiritiae rase & passular. mundatarum an. ʒj, Caricarum ping. N° xij, Rosar. rub. & bordei integri an. Pj. f. decoctio ad ʒij, in colatura dissolve mellis Rosac. & Syr. violacei an. ʒj. f. gargarism.

Exterius

Exterius majus resolventia admovenda sunt, addito etiam nido hirundinum.

℞ Nidum hirundinum N° j. fol. malv. violar. an. Mj. Rad. althææ & liliorum an. ʒss, ficuum ping. par. iij. Flor. chamomom. & meliloti, an. P. j, coquantur & contundantur deinde adde farinæ hordei, Sem. lini, & fenugr. an. ʒiij, Croci ʒj. Butyri recentis ʒj, Olei Chamomill & Amygdalarum dulcium, an. q. s. f. Cataplasma anteriori colli parti admovendum.

Si tumor discuti nequeat & ad suppurationem vergat, quod plerumque quarto vel quinto die solet accidere, ea adjuvabitur cataplasmate prædicto, aliisque emollientibus, & suppurantibus, simulque inorte detinenda, quæ dolori leniendo supra proposuimus. Vel,

℞ Liquirit. ras. & passularum mund, an. ʒj. Caricarum ping. N° vj, Sem. Althææ & Cydoniorum an. ʒij, Flor. Chamomel. P. j. Coquantur in hydromelte, incolatura dissolve sap.æ ʒij, fiat gargarisma.

Utile etiam est medullam cassiæ extractam ore detinere, ut paulatim liquefscens in gulam descendat, lenit enim, resolvit, & maturat.

Rx Fung. Sambuci. ʒj, Coq. in decocto pectoral. ʒiij, adde lap. Prunell. ʒss, Vini canarini ʒij, edulcor. Syr. de Rubo ideo, capiat ʒiij. ter in die.

Si tumor tandem suppuratus fuerit, quod ex Symptomatum remissione cognoscitur, nec tamen is sponte rumpatur, æger, aut aliquis ministrorum digitis in fauces immittis abscessum rumbere conetur: quod si fieri non possit, ægri os per speculum oris valde aperiat, & ubi apparuerit tumor, Scalpello incurvo, quod bistorion vocant incidatur, rupta vomicâ æger caput inclinet, ne pus in pulmones irrumpat postmodum ulcus decocto hordei cum melle rosaceo detergendum: detersum aqua aluminosa exsiccandum, & ad cicatricem perducendum.

Fit autem interdum ut deservente inflammatione, tumor neque resolvatur nec suppuretur, sed duriciem contrahat, quo in casu, cataplasmatibus emollientibus & solventibus curatio perficienda est.

Rx Rad.

℞ Rad. Althææ, Bryoniæ, & cucumer.
agrest. an. ʒj, fol. malvæ, parietariæ,
origani, & centaurei minoris an. m. j.
caricar. ping. par. vj. Sem: lini &
fænugr: an. ʒj, coquantur, pistentur,
& per setaceum trajiciantur, deinde
adde pulv. hirund. Combustarum, &
stercoris canis ossa rodentis an. ʒiij,
Sulphuris vivi ʒj, Butyrrecentis, &
axungia anatis, an ʒj, Olei anethini ʒij,
fiat Cataplasma.

C A P. IV.

De Asthmate.

Licet Asthma interdum generice & lata
significatione usurpatum omnem res-
pirandi difficultatem complectatur, in spe-
cie tamen eam imprimis significat, quæ
à pulmonum infarctu, & bronchiorum il-
lius obstructione exoritur, quæ ex se &
ratione propriæ essentia: febre carere solet,
licet interdum febris ei adjungi valeat. &
iterum in tres alias species subdividitur,
quarum una Dyspnœa nominatur, secunda
idem asthmatis nomen retinet, tertia vero
Orthopnœa nuncupatur.

Dyspnœa.

Dyspnœa est difficilis respiratio, in qua crebrior densiorque fit spiritus tractio, ex infarctu pulmonum oriunda, hæc Asthmate & Orthopnœa minor, & à minori materiæ obstruentis copia oriunda, & magis ipsam pulmonis substantiam obstruit quam bronchia, unde stertoris carentia, quæ fit ab humoris in bronchiis pulmonis contenti commotione & allisione cum aere per ea continuo oberrante.

Asthma est magna & frequens respiratio, in qua Diaphragma, musculi intercostales, tum etiam abdominis, violenter moventur cum stertore & sibilo conjuncta.

Orthopnœa vero est maxima spirandi difficultas, in qua ægrotantes non nisi sedentes, & erecta cervice respirare possunt.

Asthmatis curatio duplex instituitur, una in Paroxysmo, altera extra paroxysmum, in paroxysmo statim vena secunda est. Præmissio clystere, si sanguis mediocriter abundare videatur, & ægrotans situ corporis erecto in loco apertiori & modice perfato à fumis, & adstantium halitibus libero collocandus est, & vestimenta, & alia quæque thoracem operientia aut succingentia laxanda sunt.

Post venæ sectionem vel etiam eā omisā si non videatur idonea, purgans Phlegmagogum erit exhibendum.

Vomitoria verò licet a nonnullis improbentur, in hoc affectu tamen convenientissima sunt, ut frequens experientia docuit, & non rarò hoc solo remedio paroxysmus solutus est. Clysteres etiam acriores frequenter injici poterunt revulsionis gratiā, eorum tamen quantitas sit exigua, tum etiam frictiones in partibus inferioribus celebrandæ, iisdemque cucurbitulæ plures affigendæ, tum etiam cervici. postmodum humores crassi liquandi & attenuandi, flatus ab iisdem humoribus excitati, resolvendi, atque discutendi, in quem usum utiliter exhibentur seq.

R Gum. Ammoniac. & Bdellii in aceto
scil. solut an ʒiʒ, Castor. flor. sulph.
an. ʒʒ, Milliped. pp. ʒj. Sal. succini ʒj.
Elix. proprietat. ʒʒ, cum Oxymel. s. q.
f. Pil. exigua, Cap. 4. omni vesp. &
mane. Superbibendo cochl. iij. Fulapii
seq.

R Aq. Rutæ, ceras. nig. Flor. Tiliæ an. ʒij.
Pæon. comp Brion. compos. Sp. Castor.
an. ʒj, Syr. de stechade & caryophyll.
an. ʒiʒ, misc. fiat Fulap.

R Empl.

℞ Empl. Nervin. ʒʒ, Ol. succin. gutt iv,
Bals sulph. ʒʒ, m. ext. super alut. &
pectori applic.

℞ Empl. ceph. cum euphorbio q. s. f.
Empl. pro plantis pedum.

Interim expectorantia usurpanda sunt
quæ crassiorem materiam per anacatharsin
educant.

℞ Decocti pectoral. ℞ij, cui add. spir.
Sal. Armon. ʒʒ, Oxytel. scil. ʒʒ,
Tinct. Castor. ʒj, Aq. heder. terrest. ʒij.
m. f. Pot. pectoral. cap. Coch. vj, sing.
binis horis. Vel,

℞ Sem. Anisi subtiliss. pulveris. pulv.
glycyrrhiz. an. ʒij, fl. Sulph. ʒʒ, m.
& cum mellis opt. ʒijʒ, in aq. Cin-
nam. bord. Coch. iij, dissolut. f. Ele-
ctuarium. cui adde Balsam. Sulp. gutt
xv, ol. anisi gutt x, capiat ʒj, hora
quaque tertia vel quarta, superbibendo
Coch. v, decoct. seq.

℞ Rad. Enule ʒʒ, fol. Hederæ terrestres,
mss, coq. in decoct. pectoral. colat. ℞ij,
add. vini canarini opt. ʒij, Syr. capill.
Veneris ʒijʒ, m.

Exterius

Exterius etiam pectori admovenda sunt
ungenta & linimenta laxantia & discu-
tientia.

℞ Ung. fl. aurantior. ℥ Pomati an. ʒiij,
Ol. nucis moschat, per expressionem ʒij,
Ol. è baccis Juniperi ℥ anisi an. ʒssm.
f. Linimentum quo inung. totum pectus
mane & sero.

℞ Ung. Dialthæe ʒiss. Ol. Anis. gutt xxx,
f. unguentum.

Si Paroxysmus protrahatur vesicatori-
um applicetur posteriori parti cervicis.
Extra-paroxysmum humoris fluxio impe-
dienda est, tum qui jam influxit & in pul-
mone continetur, incidendus, detergendus,
& expectorandus est. Ad fluxionis impe-
tum cohibendum eligatur imprimis aer pu-
rus & vitetur aer austrinus & pluviosus,
tum quoque nocturnus, & in somno & vi-
gilia modus adhibendus est.

Post venæ sectionem si quidem necessa-
ria fuerit, aut eâ omittâ, si minus utilis vi-
deatur, ad humoris purgationem venien-
dum est.

℞ Decoct.

R̄ Decoct. amari cum tripla quantitate
Sena ʒiijß, mannæ ʒß, m. f. porio
purgans. Capiat cum Regimine. Vel,

R̄ Pil. Ruff. ʒj, Spec. Hieræ ʒß, Sal. ab-
sinth. ʒß, Aloes Rosat. Rhab. pulv. an.
ʒj, Elix. proprietat. q. s. f. Pil. x, ʒ
ʒj, Capiat iv, hora somni.

Diebus à purgatione vacuis sumat seq.

R̄ Sem. Anisi subtiliß. pulv. ʒij, cum s. q.
Balsam, Lucatelli f. Pil. ex singulis
drachmis vj, capiat iij, manè, & horâ
quintâ pomeridiana, superbibendo decoc.
amari sine purgantibus ʒiv, calide.

Notandum autem est purgantia in hoc
affectu esse iteranda, idque sub variis for-
mulis, ne uni eidemque remedio natura
assuescat.

C A P. V.

De Astrictione alvi.

PER astrictiōem alvi, non intelligimus omnimodam alvi suppressionem, qua nihil per inferiora deijcitur, qualis in ileo contingit, sed tantum pigram & tardam alvi dejectionem, qua fæces & cibi reliquæ, raro nec pro assumptorum ratione excernuntur.

Alvus astricta vapores ad caput mittit, catarrhos aliosque cerebri affectus producit, ventriculi coctionem, aliarumque partium actiones perturbat.

In curatione hujus affectus remedia sequentia usurpanda sunt.

R̄ Rad. Alth. & lilior. an. ʒij, fol. Malvæ alth. Mercurial. violar. branc. ursinæ an. m. j. sem Lini fænugr. an. ʒß, Sem. anisi ʒiß, Prunor. dulc. par. iij. Flo. Chamæmel. & melilot. an. P.j, Coquantur ad ʒiß, in colatura dissolve olei Lilior. & sem. Lini. an. ʒij, butiri recent. ʒß, Catholic. duplicat. & D diaprum.

diaprun. simp. an. ʒvj, fiat clyster injiciendus quoties opus fuerit.

Adnitendum tamen aliis remediis alvum mollire, quandoquidem frequentiori clysmatum usu natura segnior evadit, & tandem assuefcit nunquam alvum depocere, nisi clysteribus irritata.

In hunc finem pruna dulcia vel poma cocta cum Saccharo per horam ante prandium erunt assumenda, vel in decocto prunorum mannae ʒj, dissolvatur.

Jusculum sequens alvum certissime laxat, eamque diebus consequentibus laxiorem relinquit.

R̄ Fol. Beta & Mercurialis an. m. j, coquantur in juscule communi capiat per horam ante prandium.

C A P. VI.

De Calculo renum, & dolore nephritico.

DOlor nephriticus ille nominatur, qui renes aut ureteres affligit.

Multiplex hujus doloris causa statuitur, frequentissima tamen est calculus, aut puita crassa.

Minus vero frequentes cause sunt grumi sanguinis ureteribus impacti, vel pus crassius à renibus, aut aliis partibus superioribus in ureteres deductum.

Signa calculi diagnostica.

Primum signum est dolor fixus & stabilis circa lumborum regionem, secundum urina cruenta, tertium urina tenuis aquosa & pauca circa initium paroxylmi, quam interdum suppressio integra consequitur, si ambo ureteres fuerint obstructi, quartum à renularum & lapillorum frequens excretio, quintum stupor cruris, sextum testis retractio, septimum nausea & vomitus.

Curatio doloris nephritici & calculi renibus aut ureteribus inhærentis, perficitur viarum dilatatione ac relaxatione, calculorum aut alterius materiæ dolorem effici-

cientis exclusione, causæ antecedentis revulsione ac sublatione, & doloris ipsius mitigatione, quibus indicationibus sequentibus satisfiet remediis.

R̄ Decoct. carminativ. pro clystere ʒx, Electuarii è baccis lauri, electuar. è Succo Ros. an. ʒiij, terebinth. venet. vitel. ovi dissolut. ʒvj, Ol. Hyperic. ʒx, m f. Enema.

Rejecto clystere aperiatur vena in brachio.

Diligenter animadvertendum purgans Medicamentum non esse exhibendum priusquam dolor fuerit aliquantulum remissus, attamen eo tempore vomitus poterit convenire.

R̄ Salis Vitriol. ʒij, Sumatur in haustu Liquoris possetici cum Regimine.

Per os exhibenda sunt quæ vias laxant & dolorem leniunt.

R̄ Vini alb. aq. Raphan. compos. an. ʒiss, Succi Limon. Coch. iss, Tartar. Vitriol. ʒj, Ol. amygd. dulc. ʒj, Syr. de Althæa ʒij, pulv. nucis moschat. ʒj, fiat haustus capiat calide.

R̄ Decoct.

℞ Decoct. pro Syr. de Althæa, ℥ij, grate
edulc. Syr. de nymphaea & de Althæa,
add. vini alb. ℥vj, cap. haustum larg.
ad libitum tepidè.

Ac denique dolore nimium sæviente ad
narcotica confugiendum est.

℞ Aq. Parietariæ. Saxifrag. Paralyf. an.
℥j, Laud. Londin. gr. j, Syr. è Meco-
nio ℥vj, m. f. haustus hora somni su-
mend. Vel,

℞ Pil. pacific. Math. ʒß, Terebinth. 3ß,
f. P. N° iv, Capiat hora somni.

Quia verò magna crudorum humo-
rum saburra, hunc affectum plerum-
que comitari solet, purgans aliquod Medi-
camentum exhibendum est.

℞ Cassiæ cum toto ʒß, Coq. in s. q. De-
coct. Senæ Gerion. Colat. ℥iij, adde
mannæ Elect. ʒj, Misc. fiat haustus,
capiat cum Regimine. Vel,

℞ Mannæ opt. ʒij, Dissolv. in Aq.
Lact. ℥iv, Colat. add. Crem. Tar-
tari ʒij.

*Iminge opt. manu calidâ regionem Renum
& ureter. ung. de Althæa & Ol. Scorpion
matthiol.*

Sæpiissime etiam usurpantur seq.

*R̄ Terebinth de Chio ʒij, Balsami Tolu-
tan. ʒß, Cum Trochisc. Alkekeng. q. s.
f. Pil. Mediocres, Cap. iv, hora
somni.*

*R̄ Pulv. Ocul. cancr. milliped. an. ʒij,
Sem. Dauci pulv. Sal. Prunell. an. ʒj,
f. Pulv. divid. in iv partes sumat unam
hora somni.*

Conferunt ad hujus affectus præcanti-
onem, aquæ minerales acidulæ, & vitrio-
latæ, & serum lactis per mensem inte-
grum, verno tempore usurparum.

Sed in omnium diureticorum usu, hoc
perpetuò observandum, ea non esse fre-
quenter usurpanda, quia trahunt ad par-
tem affectam. Temperatur renum cali-
ditas immodica, lamina plumbea perfo-
rata supra regionem renum continuò ge-
statâ.

C A P. VII.

De Catarrho.

IN quantum ex sero Sanguinis materia Catarrho suppeditatur, quicquid ei pabulum detrahit, aut serum per renes præcipitat, vel per alvum derivat, vel per poros corporis dispellit, intentioni curativæ apprime satisfacit.

Quare cum Catarrhus primo urget, nihil magis ei supprimendo conducit, modo absque febre fit, quam ut sitim diutissime toleremus, tridui enim vel quatruidui abstinencia à potu plures novi à Catarrho liberatos, cujus alia ratio non est, quam quod fomite subducto, omnino exsiccat, non aliter ac rivuli exarescunt ex pluviarum penuria.

Modo autem febris aliqua sit suspitio, five ex pulsu, urina, corporis inquietudine, & colore, evacuato prius corpore, mox sanguis detrahatur, & victu usque tenui alatur æger, cæteraque ex usu sint, quæ cura febris postulat, habito respectu semper ad fluxum feri concitatum.

Si vero propter feri abundantiam, vel salium in sanguine oborto fluore fusionem atque dissolutionem, Catarrhus adhuc pertinax atque molestus fuerit, in hoc casu, nihil præstantius quam ut præmissis Catharticis per alvum ducentibus, deinde exhibitis diureticis serum sanguinis per renes propellatur, quippe qui in omni Catarrho, obleri in partes superiores metastasin, illud solito modo non secernunt.

Et si nihilominus fluxus perseveret, fontanellis in cervice, brachiis, aut femore apertis, vel vesicatoriis ibidem applicatis, pars feri evacuetur, & ab ore prævertatur, at quoniam hæc parce & lentis passibus operatos effectus producant, si opus postulet, aut suffocationis periculum ex inundatione impendat, præmissa denuo venæsectione, ad sudores æger protinus componendus est, easque pro virium ratione semel aut bis in die provocat, qui humores serosos per omnes corporis poros eliminando in sicco collocant.

Hactenus Catarrhi curationem respectu materiæ è qua constat, & causa qua oritur breviter expeditimus, restat ut partium per quas transitus ejus fit, rationem pariter expendamus.

Cum itaque serum valde fluxile & tenue sit, atque per vasa & ductus peculiare in glandulis circa os & fauces confitis ab arterioso sanguine fecernatur, nulli dubium esse debet, illud quo limpidius & tenuis sit eo facilius & citius ductus istos pervasurum esse, quoque diuturnius vasa illa colatoria laxata fuerint, eo magis à præterlabente sero ampliari.

Quapropter curationis ratio ad hæc duo præcipue respicit, tum ut serum sanguinis incrassetur, tum ut laxa glandularum vasa debito modo constringantur, non neglectis interim quæ debitum calorem circa colli partes conservando, liberum sanguinis circuitum in glandulis restituunt.

Pro seri abundantia capiat æger Cathartic. seq.

℞ Decoct. Sennæ Gereon. ℥iv, Syr. de Sp. cerv. ℥vj, Sp. Sulph. gutt. v, Aq. mirabilis ℥j, Misc. f. potio, capiat mane. hora somni post Cathars. cap. Pil. seq.

℞ Mass. Pilular. de styrace gr. viij, Succ. liquir. ʒß, f. Pil. N° ij, Vel.

℞ Pil.

℞ Pil. de Cynogloss. gr. xvij, f. Pil.
Nº ij, Sumat unam horā somni, & al-
teram media nocte, si non ante dormiv.

Repetatur Cathartic. tertia quaque die,
per tres vires. Diebus à purgatione vacuis
capiat seq.

℞ Conserv. Ros. R. Vitriol. ℥iv, Electuar.
de Sassafr. ℥j, Olibani pulv. ℥j, Syr.
de Meconio q. s. f. Electuar. capiat
quantitatem nucis moschat. mane &
hora 4ta. pomeridiana. Superbibendo
℥ij, decoct. seq.

℞ Decoct. Pectoral. (adde inter coquend.
Balsam. Tolutan. ℥ij, fol. hedera ter-
res, mss.) ℥ss, Colatur. add. Syr. de
Meconio ℥ij. Sp. Carui ℥j, Misc.
Vel,

℞ Aq. Calcis ℥iv, Ligni Sassafr. Rasp.
℥ss, urarum pass. ℥ij, M. stent in in-
fusione per tres dies, f. Tinctura, capiat
Colatur. ℥ss, mane, per septiman.
Vel,

℞ Hordei

℞ *Hordei mundat.* ℥ij, *Passul. exacinar.* ℥j, *Liquir. Raf.* ℥iij, *Coq. in Aq. fontan. q. s. ad thiss, Coatur. add. Sacchar. Cand. q. s. f. Ptisana, pro potu ordinario.*

℞ *Aloes Ros. ass, Succi liquirit. gr. vij, Mass. Pil. è styrac. & Cynogloss. an. gr. iij, Misc. f. Pil. N° iij, Capiat hora somni.*

Diuretica & diaphoretica etiam usurpanda sunt.

Denique si malum hoc penitus evitare quis velit, ad præcautionem hujus affectus nihil erit utilius, quam ut vestibis optime ab externo frigore munitus, transpirationem debitam sedulo promoveat, & (si res ita exigat) in regiones calidas & siccas se conferat.

C A P. VIII.

De Cephalalgia.

Cephalalgiae nomen pro omni dolore capitis generaliter usurpatur, sed in specie & magis stricte, recentem capitis dolorem significat ; cephalæa vero inveteratum, & hemicrania eum qui dimidiam tantum capitis partem occupat, sunt & aliae doloris capitis differentiae, quibus dividitur in internum & externum, sympathicum, & idiopathicum, & ex his denudò alius pungitivus, alius tensivus, alius gravativus, alius pulsatorius.

Dolor capitis internus in meningibus locum habet, qui profundus est, & ad radices oculorum pertingit, externus vero in pericrania situs, pilorum radices inverti non finit, & ad capitis compressionem exacerbatur.

Idiopathicus dolor stabilis est & permanens, nec aliarum partium sequitur affectus. Sympathicus verò ab alterius partis affectu dependet, quænam verò sit illa pars quæ dolorem capiti communicet, ex cujusque partis affectæ propriis indiciis facile innotescet.

Capitis

Capitis dolor tum à frigida causa tum a calida dependet, ad utriusque igitur ablationem curatio dirigenda est.

Ad prioris curationem materia pituitosa primùm evacuanda est seq.

Rx Pil. de Succino ʒij, Coch. min. ʒijss, Tartari Vitriol. ʒss, Bals. Peruv. q. s. m. f. Pil. xij, capiat vj, Semel in Septimana.

Thermæ Sulphuræ ac bituminosæ in hoc casu efficacissimæ sunt tum balneo tum lotionem capitis.

Utilia etiam sunt sternutatoria.

Plurimum etiam conferunt in dolore inveterato decocta sudorifica.

Rx Rad. Sarsaparillæ rasuræ ligni guaiaci an. ʒij, infundantur per 24. Horas in t̄iv, Aq. fontis, supra cineres calidos, bulliant lento igne, ad mediæ partis consumptionem, addendo coriandri ʒ liquir. vel Sacchar. ʒ Cinamomi quantum satis ad saporis gratiam, coactura servetur in vase vitreo, de qua capiat ʒss, Calide manè ad xv, xx, vel xxx. dies, corpus tegendo plus solito, ut excitentur sudores.

In usu decocti sudorifici hoc perpetuo observandum, ut semel in septimana purgans aliquod medicamentum propinetur.

Ab ipso etiam curationis initio, specifica remedia usurpari possunt, quale est hoc epithema.

Rx Pulv. Zedoar. ʒj, Aq. Betonic. verben. Sambuc. an ʒj, Misc. applicetur calidè parti dolenti cum pannis scarlatinis.

Inter specifica doloris capitis, à quacunque causa oriatur, principem locum obtinet verberna cujus. Aq. destillata & capiti admovetur, & intus assumitur ad ʒiv, cum spiritus salis gutt iv. imò vero ipsa verberna viridis de collo tantum suspensa, duos ægros sanavit apud Forestum, cum multa remedia frustra usurpata fuissent.

Si à causa calida, dolor capitis dependet, præmissio clystere, phlebotomia celebranda est, major tamen sanguinis copia educenda est cum dolor fit à sanguine, minor bile redundante.

Deinde medicamentum, purgans bilem exhibendum est, non solum quando bilis causæ principalis rationem optinet, sed etiam quando sanguis luxuriat, cujus portio tenuior facilè in bilem vertitur. si unica

evacuatione materia peccans sufficienter educta non videatur, repetenda erit purgatio per debita intervalla.

Toto morbi decursu, si alvus non sit fluida, Clysteres emollientes, refrigerantes, & leniter purgantes, alternis diebus erunt injiciendi.

In dolore capitis, qui per febres continuas affligit, pulmo verecinus ex recenter fractato animali extractus, & calidè admotus, dolorem potenter demulcet. Vel,

Rx Sem. Papaver. alb. ʒij, Croci ʒß, ʒ Camph. ʒj, ʒ cum s. q. ung. popul. fiat ung. extend. super alutam front. applicand.

Tum etiam derivatio rectè & utiliter celebratur post generales evacuationes, sectâ venâ frontis, aut admotis hirudinibus, & vesicatoriis cervici applicitis.

Dum hæc fiunt tota humorum massa erit temperanda Julepis, emulsionibus, & jusculis.

Si denique dolor valde urgeat, ad narcotica veniendum est, tam externa, quam interna.

In omni dolore capitis, à quacunque causa fiat, si aliis remediis non cesserit, & doloris atrocitas ad extrema confugere

cogat, vesicatorium toti capiti admodum, deraſo cappillitio, curationem abſolvere poterit.

C A P. IX.

De Cholera morbo.

Malum ipſum facile cognoſcitur, ad ſunt enim vomitus enormes, ac pravorum humorum cum maxima difficultate & anguſtia per alvum dejectio, ventris ac inteſtinorum dolor vehemens, inflatio & diſtention, cardialgia, ſitis, pulſus celer, ac frequens, cum æſtu & anxietate, non raro etiam parvus & inæqualis, inſuper & nauſea moleſtiſſima, ſudor interdum diaphoreticus, crurum & brachiorum contractura, animi deliquium, partium extremarum frigiditas, cum aliis conſimilis notæ Symptomatis, quæ aſtantes magnopere perterrefaciunt, atque etiam anguſto viginti quatuor horarum ſpatio, ægrum interimant.

Curatur ſeq. remediis.

Pullus tenerior in tribus circiter aq. fontan. congiis elixatur, adeo ut carnis ſaporem vix perceptibilem liquor referat, huius decocti (vel defectu ejus, liquoris poſſetici)

possetici) capaciores aliquot cyathos æger tepidè exhaurire juberetur, eodemque tempore, bona ejusdem quantitas, pluribus enematis successive injiciendis inservit, donec quà per superiora, quà per inferiora, tandem omne jusculum absumptum ac denuo rejectum fuerit. Ita ventriculo insigni liquoris quantitate sæpius onerato, atque ut sic dicam subverso, ac reiterata enematum injectione, humores acres vel foras elimenantur, vel retusâ acrimoniâ, ad debitam temperiem revocantur, exantlato hoc eluvionis penso, quod tres vel quatuor horas sibi vindicat, medicamentum aliquod paregoricum curationi coronidem imponit mihi hoc crebro in usû est.

Rx Aq. Paralyseos ʒj, Mirab ʒij, Laudani Liquidi gutt xvj, m.

At verò diligenter animadvertendum, quod si non accesserit medicus, nisi postquam æger vomitu ac dejectionibus, ad horas aliquam multas continuatis puta 10, vel 12 fuerit exhaustus, & jam frigescant extrema membrorum, hoc inquam casu, omiſſis aliis quibuscunque auxiliis, recto cursu ad sacrum hujus morbi anchoram laudanum intelligo confugiendum, quod

non tantum exhibendum est urgentibus Symptomatis, sed etiam cessantibus vomitu ac diarrhæa, mane & sero quotidie repetendum, donec pristinas vires æger, ac sanitatem tandem receperit.

C A P. X.

De Colico dolore.

Colicus dolor nomen desumit à parte affecta, quæ est colon intestinum. Causæ colici doloris sunt materiæ excrementitiæ, quæcunque solutionem continui distendendo, pungendo, aut erodendo, efficire possunt, eæque flatus vel humores.

Est colicæ biliosæ species, quæ in paralyfin degenerat, veteribus parum nota, quæ fit ab humore bilioso.

Dantur & aliæ colici doloris causæ, sed minus frequentes, nimirum calculi in intestinis geniti, & lumbrici glomerati, intestina obstruentes, compressio intestinorum à tumoribus vicinarum partium, vel angustia ab inflammatione, aliisque tumoribus intestinorum. Omnia denique corpora dura intestina obstruendo vel distendendo colicum do'rem efficire valent.

Si à flatibus colicus dolor oriatur, dolor tensivus aderit, & quædam ventris inflatio, ægri flatuum multitudinem & ventris rugitum percipiunt.

Si colicus dolor ab humore acri & bilioso oriatur, ille acerbissimus est, vellicans, & pungitivus, ællus adest, sitis, & plerumque febris.

* Si dolor fiat à pituita, non adeo vehemens est, nisi flatum habet conjunctum, qui ex iis locis in quibus continetur nequeat erumpere, tunc enim gravissimi dolores fiunt. Dolores reliquarum partium in imo ventre contentarum à colico dolore propriis signis facile distinguuntur, excepto dolore nephritico, cujus signa, cum doloris colici signis tantam habent affinitatem, ut medicos non rarò etiam peritissimos in eorum distinctione errare contingat, sequentibus tamen signis hi duo affectus satis dilucidè invicem distingui possunt, si accurate examinentur.

Primò, dolor nephriticus fixus in rene est, & ab eo ad testem exporrigitur, secundum longitudinem ureteris, colicus vero, vagus est, & cinguli inflat, medium ventrem affligit. Secundò, à pastu colicus dolor augetur, ob compressionem intestini, nephriticus verò neutiquam augetur, sed potius imminuitur.

Tertio;

Tertio, in colico dolore, ab excretionibus per alvum & per vomitum, majus levamen emergit, quam in nephritico.

Quarto, in dolore nephritico, urina primum clara, & tenuis, & transcolata, postea aliquid subsidet, & tandem arenulæ aut capilli excernuntur, at in colicis urinæ ab initio crassiores existunt.

Curatio hujus affectus pro varietate causarum varianda est.

Ac primum flatulentæ & pituitosæ, eadem curatio adhibenda est, quæ incipit à clystere emolliente, cui postmodum succedat carminans & discutiens, qui reiterandus est eadem die, bis, ter, quater, donec dolor dispereat, si tamen uno aut altero clystere alvus non deponat, ut interdum contingit, acri suppositorio sollicitanda est, in uno autem prædictorum clysterum, utiliter adduntur aq. Benedictæ ʒij , vel colocynthidis ʒij , vel ij .

Si clysteres dolores non solvant iis pertinaciter insistendum non est, sed satius est levi aliquo medicamento uti, observatum est cum æger quidam triginta clysteres sine fructu accepisset, alium medicum mannæ ʒij , cum ol. amygdol. dulc. ʒij , in jusculo gallinæ pingui exhibuisse, & ægrum a dolore liberasse indolore tamen qui fit à pituita crassa, fortiora medicamenta exhibenda.

℞ Decoct Commum. pro Clystere ℥x, Mellis mercur. ℥j, pulp. cassie ℥j, Syr. viol. ℥iv, misc. f. enema emoll.

℞ Fol. Mercurial. Althææ, parietariæ, an, mj. flor. Chamomel. p j. Sem carui, cumini, & baccarum lauri an. ℥j, coq. in Posseto claro, colaturæ ℥xij, add. mellis mercurialis ℥iij, Sp. Hieræ ℥ij, Misc. f. Enem. carminativ.

Si clyster debito tempore non reddatur, glande alvus proritetur.

℞ Pulv. Hieræ picræ Gal. ℥ij, pulpæ colocynthidos, agaric. alb. an. ʒss, diagydis ʒj, Sal. gem. ℥ij, f. Suppositoria.

Si doloris atrocitas urgeat, injiciatur enema seq post evacuationem, per enemata suprâ præscripta.

℞ Vini Hispan. ℥x, Ol. lini ℥iv, Sacchar. Rub. ℥iij, Misc.

Rejecto clysmate capiat seq.

℞ Aq.

Rx Aq. Steph. Diacodii, an. ʒj, Ol. Amygd. dulc. ʒiij, Misc.

Postea verò fomenta, inunctiones, balnea, emplastrà, aliaque remedia convenient, pro toto abdomine.

Rx Rad. Althææ, flor. cham. ros. rub. summit. absinth. an. m. j, coq. in aq. commun. & cham. emel. ad ʒij, in fine addendo vini Rhen. opt. aq. Ros. & acet. an. parum. fiat forum.

Post forum, fiat illitus ex ol. Rutaceo & anethino mixtis cum aq. vitæ, quibus aliquid addatur ol. Salvæ, aut cariophyll. chymicè extracti.

Post inunctionem admoveatur empl. de baccis Lauri, vel ejus loco cataplasma ex melle & semine cumini.

Si affectus sit diuturnior, decocto guaiaci per multos dies continuato, feliciter curari poterit, purgando per intervalla, & Clysteres frequenter injiciendo.

Mitigato aliquantulum dolore, expressio Rheii in aq. cichorei, cum Syrupo rosaceo exhibenda erit, & frequenter repetenda, donec tota humorum saburra evacuata fuerit.

Si purgatio ista benignior, morbo eradicando non sufficiat, confugiendum est ad mercurium dulc. qui aliquoties exhibitus cum purgantibus, curationem absolvit.

Postea utiliter usurpantur aquæ acidulæ, & vitriolatæ.

Sæviante dolore ad balneum, & laudarium confugiendum est, cui aliquando purgantia misceri poterunt, sed majori dosi, quia eorum vis redunditur à laudario.

Phlebotomia in hæc colici specie aliquando convenit, cum metus sit, ne caloris vehementiâ, sanguis incalescat, febrisque generetur.

Ad colici doloris qui in paralyfin degenerat curationem, alvo variis clysteribus solutâ, primisque viis cathartico apertis, demittatur æger in balneum tepidum ex decocto emollientium paratum, bis, ter quater, quinquies in die, ut acrimonia humoris temperetur, ac pori membranarum aperiantur, postero die, Cathartico accommodato humor ille purgetur, deinde repetatur balneum, idque alternis diebus faciendum si vires ægri ferre queant, donec expurgatis humoribus, & sedato dolore, æger in tuto sit.

ro infante colico dolore laborante, sequentia apprimè conveniunt.

Rx Manna $\mathfrak{z}\text{ij}$, dissolv. in aq. lact. alexiter. $\mathfrak{z}\text{ij}$, colaturæ adde ol. amygd. dulc. $\mathfrak{z}\text{ij}$, Cap. dimid. mane, reliq. post 3. horas, si operatio non succedat.

Rx Pulv. de gutteta $\mathfrak{z}\beta$, Cap. è cochli Fur-
lapii sequentis, repet. bis in die post
purgationem ad 6 dies.

Rx Aq. ceras. nig. $\mathfrak{z}\text{iv}$, Aq. Rutæ $\mathfrak{z}\text{j}$,
Aq. Pæon. compos. $\mathfrak{z}\beta$, Sacchar. per-
lat. q. s. m.

C A P.

C A P. V.

De Colica Biliosa.

JUVINES ut plurimum temperamento calido ac bilioso præditos, ætate præsertim adoritur, intestinorum dolor atrocissimus, & præ ceteris omnibus, quibuscum mortalium calamitosissimi committuntur, maximè intollerabilis, intestina nonnunquam quasi injectâ fascia constringit, nunc in punctum contractus, quasi terebello perforat, subinde remittitur dolor mox recrudescit.

Indicatio curativa primaria mihi hæc est, ut sc. evacuetur humor tam anteceder. in venis, quam continens in visceribus conclusus, altera verò ab hac, ut anodynorum usu, & compescatur humorum eò tendentium impetus, & mitigetur immitissimus dolor.

Sanguinem itaque brachii venis, paulò liberalius educi (si nempe id fuerit hætenus intentatum) & post horas 3 vel 4 anodynum exhiberi curo. postero die Catharticum aliquod lenitivum præscribo, interposito die uno repetendum, ad tertiam etiam nonnunquam vicem, prout humoris

F

reliquæ,

reliquiæ, plures mihi videntur aut pauciores. Observandum est autem, quòd si malum hoc, five fructibus horariis nimis avide ingestis, five alii cibo *δυσμῆτος* originem suam debeat, ventriculus ante omnia eluendus est lacte cerevisiato affatim hausto, & per vomitum rejecto, quo exantlato anodynum propinandum.

At verò cum doloris vehementia & vomituritio, ob quam intestina ad inversionem quasi feruntur, Catharticorum operationi obsistant, intendendæ sunt eorum vires, frustra enim mitius Catharticum exhibueris, nisi fortè æger alvo sit facilè solubili, quod diligenter inquirendum est. potio Cathartica lenitiva seq. aliis anteferenda.

R̄ Tamarind. ʒß, Fol. Sennæ ʒij, Rhabarb. ʒiß, infund. in f. q. aq. font. colaturæ ʒiij, add. manna ℥ Syr. Ros. an. ʒj, Misc. cap. cum Regimine.

Cum tamen five ob ægri aversionem Medicamenti formæ liquidioris, five vomituritionem, in ventriculo retineri vix queat, Pilulæ necessariò in subsidium vocandæ, inter quas cochix mihi præcæteris semper placere. Ubi vero tanta est five ventriculi debilitas, five etiam vomituritio,

ut

ut nec pilulæ possint detineri, ibi remedium primò anodynum impero, & paucis horis elapsis, Catharticum, eo temporis spatio interjecto, ut Catharticum à narcotico tanto distat intervallo, ut ab eo non vincatur & pereat, eas autem in ventriculo moras trahat, quæ ad virtutem purgativam eidem communicandam sufficiant, ut suam demum exerat operationem, cessante altero. Licet Catharticum modò id possit fieri, diu post anodynum rectissime propinatur, cum etiam ad horas duodecim ab hoc assumpto, alvus isti ægrius respondeat, atque non nisi operosius solvatur.

Anodynum mane & sero exhibendum quotidie, & spatio inter purgationes medio, & post singulas purgationes.

Cum evacuationes copiosiores non diu ante colicæ adventum fuerint institutæ, à paregoricis omnino incipiendum est.

Equitatio cæteris non proficientibus, curationem non nunquam absolvit.

Diæta tenuis est observanda.

Quandoquidem autem hic dolor præ cæteris quibusque, ex sua natura residuus est, omnis ei revertendi ansa, anodyno, bis quotidie ad aliquot dies exhibito, præsciendenda est.

C A P. XII.

De Colica Hysterica.

QUæ habitu corporis laxo crudoque sunt mulieres, cum hoc malo præ cæteris conflictantur, quæque alio aliquo affectu hysterico jam pridem laboravere, aut (quod sæpe numero fieri solet) quæ à partu difficili ac laborioso vix evasere. Regionem ventriculi, nonnunquam & paulo inferiorem, dolor haud mitior, quam in passione colica, Iliacave, primum obsidet, quem vomitiones sequuntur enormes, nunc viridis materiæ, nunc vero flavæ. His accedit, quod sæpe observavi, major animi dejectio desperatioque quàm in morbo alio quocunque. post diem unum alterumve, facit dolor, qui post paucas septimanas revertitur, nihilo lenius sæviens, quàm antequam solveretur paroxysmus. Icterus quandoque satis spectabilem comitem sibi adsciscit, intra dies pauculos evanescentem. Cessantibus jam Symptomatis omnibus, ubi ægra sibi satis valere videatur, levissima animi commotio sive ab ira, sive à dolore ea fuerit excitata, dolorem ferè revocat, quod etiam de asthulatione,

bulatione, & de alio exercitio quolibet præmaturè nimis suscepto dicendum est, cum ab hujusmodi causis, eleventur vapores in habitu corporis laxo atque imbeciliori. Hi vapores, vel Convulsiones hæ, ubi hanc illamve corporis regionem invaserint, pariunt Symptomata, ei quam invasere parti accomoda, ac proinde licet unum atque eundem morbum ubique facient, plerosque tamen, quibus miseri cruciantur, affabrè simulant, quod vel ex hoc liquet affectu, qui cum partes colo adjacentes infederit, colicam biliosam ad à muſſim imitatur, nonnunquam renum alterum vehementissimo dolore afficit, unde vomitus immanis, atque etiam per ureteris ductum per sæpe delatus, calculum simulat. Neque sane vel una aliqua pars corporis, ab hujus mali insultibus penitus eximitur, sive interna illa fuerit, sive externa.

Venæ sectio & repetitæ purgationes, quæ in colica biliosa incipiente apertissime indicantur, hîc locum non habent, nisi in casu infra dicendo, sed eorum loco anodyna usurpanda sunt, licet viridis ac pravus materiæ vomitu rejectæ color, contrarium indicare videatur. Observandum est tamen eam quandoque sanguinis atque humorum copiam reperiri, quæ narcotici

operationi eò usque obfistat, ut quamlibet sæpissimè repetatur, orgasmum tamen cohibere nequeat, nisi sectâ prius ægræ venâ, aut alvo subductâ quod in sæminis temperamenti magis sanguinei, atque viraginitibus, mihi subiit notare si ita se res habeat, vel phlebotomiâ, vel Catharsi, fortè etiam utràque anodyno, via aperienda est. Raro autem hoc contingit, neque tum iteranda sunt hæc remedia.

Anodyna crebrius parciùsve ingerenda, pro doloris recedentis ratione.

Cum vero hic morbus tam in hypochondriacis, quàm hysteriis, sæpissime in ictero desinere soleat, atque iidem passibus, quibus hic ingreditur, iste se proripiat, observandum occurrit, quòd in hac icteri specie curandâ, Cathartica omnia, vel omnino omittenda, vel si adhibenda, Rhabbarbo solum, vel leni quovis medicamento utendum. Si Icterus longas moras necet, hoc remedio uti soleo.

R̄ Rad. Rubiæ tinctorum, & curcumæ an. ʒj, Chelidon. majoris cum toto, & summitat. Centaurii minoris an. M. j. coq. in equalibus partibus vini Rhenani & aq. fontan. ad ℥ij, Colaturâ dissolve Syr. de quinque radicibus ʒij, Misc. f. Apozema cap. ℥ss. calidè mane & serò, usque dum convaluerit. CAP.

C A P. XIII.

De Diarrhæa.

Diarrhæa est illa Species alvi-fluxus, quâ humores excrementii, sine sanguine aut alimento, & sine exulceratione intestinorum excernuntur.

Est tamen Diarrhæa species, quæ colliquativa nominatur, orta ex colliquatione substantiæ corporis.

Si critica est Diarrhæa, fit cum bonis ægri rebus ac facili tolerantia, & inde morbi solutio, aut maxima illius imminutio consequitur.

Si vero Diarrhæa Symptomatica sit, magnum facit laborem ægrotanti, vires plurimum dejicit, & morbus cui supervenerit augetur, vel saltem in eodem statu perseverat. Quod ad curationem spectat, Diarrhæa Symptomatica, plerumque oritur ex pravis corruptisque humoribus, illius curatio itaque ab humoris peccantis evacuatione auspicanda est.

R̄ Rhei

R Rhei opt. ʒj, Sal. Tartari gr. vi, Sem.
 Coriandri contus. ʒij, infund. & coq.
 in f. q. Aqu. fontan. colatur. ʒiij, ad
 pulv. Rhabarb. Torrefact. ʒj, Syr. è
 Cichoreo cum Rheo ʒj, Misc. fiat
 haustus, sumat mane cum Regimine.

Vomitus etiam interdum convenire poterit, quia revellit & evacuat materiam morbificam.

Si sanguinis redundantis indicia fuerint, & robur virium, plebotomia initio celebranda est.

Corpore sufficiente evacuato tum medicamentis purgantibus, tum ipso alvi fluxu, astringentia & roborantia usurpanda erunt, tum per os assumenda, tum per clysterem injicienda, tum ventri admo-
 venda.

R Conf. Fracastor. gr. xxv, Pulv. è
 Chel. è Concr. Comp. gr. xvij, Syr. è
 menthâ, misce fiat. Bolus, & repet.
 pro re nata.

R Aq.

℞ Aq. epidem. ℥ss, Cinamomi hordeat.
 ℥iij, Aq. ceras. nigr. ℥ij, Laud. Cy-
 doniat. gutt. xv, Syr. de mentha q. s.
 m. cap. post primum bolus, & hora
 somni.

℞ Aq. epidem. Cinamomi hordeat. an. ℥iij,
 Aq. Menthae ℥j, Ceras. nig. ℥v, Syr.
 De mentha q. s. Misc. Capiat Coch. vi,
 post bolos.

℞ C. C. C. ℥ij, nucus moscat. ℥iij, Rad.
 Tormentillae ℥iij, Coq. in Aq. font.
 q. s. ad ℥iij, Sub finem addendo mi-
 ce panis albiss. ℥j, Colaturae add. Aq.
 Steph. ℥ij, Edulc. Syrup. Cydonior.
 capiat pro potu ordinario. Vel,

℞ Confec. Fracastor. ℥iij, Aq. Cinna-
 momi, & Aq. angel. simp. an. ℥v,
 fiat infus. Calida & clausa ad Tincturae
 extract. colaturae adde Laud. Cydoniat.
 gutt. 50. Syr. e mentha q. s. m. sumat
 Coch. ij, qualibet nocte hora somni,
 & etiam in die Coch. j, post singulas
 sedes, Vel,

℞ Laud.

℞ Laud. Lond. gr. iij, Aq. Seph. Cinnamon. hordeat. an. ʒj, Syr. Cidonior ʒj, Misc. f. haustus, Cap. hora somni, repetatur circa horam tertiam matutin. repet. iterum circa horam octavam matutin.

℞ Fol. menthæ, Comar. Absinth. an. m. iv, Zedoar. galang. cyper. calam. arom. mat. nucis mosc. Cinamem. acut. macer. an. ʒʒ, Cubeb. Caryoph. an. ʒij, f. Saccul. ij, qui incoq. vin. claret. & aq. Ferrat. an. ʒij, & calidè è liquore. express. alternatim region. ventricul. applicentur.

℞ Consero. absinth. vulg. ʒʒ, Mithrid. veteri. ʒvj, Pulv. mastich. q. si f. empl. extend. super alutam pro regione ventricul. in margine extend, Empl. Paracels. q. f. Vel,

℞ Emp. stomach. ʒij, Ol. macis per express. ʒij, Ol. absinth chim. Ol. mastich. chim. an. gutt. ij, m. f. empl. stomacho applicand.

℞ Diascordii

℞ Diascordii ℥vj, Theriac. Andromach.
 ℥ij, Coq. in lact. vac. colatu-
 ræ ℥viij pro enemate injician-
 tur, & rejecto repetatur per tres vi-
 ces. Vel.

℞ Rad. Tormentillæ ℥iij, Myrobal Citr.
 ℥ij, Balauft. ℥iij, fl. Ros. rub. m. ℥.
 Oryzæ contus. ℥℥, Sem. Coriand. ℥℥,
 Coq. in s. q. Aq. Fontan. ad ℥xiv, in-
 jiciantur ℥viij Colaturæ pro clystere,
 quandocunque alvi fluxus redieret, &
 repetatur injectio reliquii post horas 3,
 vel 4, si perseveraverit.

C A P.

C A P. XIV.

De Diabete.

Diabetes apud antiquos morbus adeo
 rarus fuit, ut multi celebres medici
 nullam ejus mentionem fecerint. in nostro
 autem seculo computationibus, & imprimis
 vini meracioris ingurgitationibus dedito,
 affectus hujus exempla & instantiæ sa-
 tis crebræ, ne dicam quotidianæ occur-
 runt.

Circa morbi hujus Therapiam, præci-
 puæ medendi intentiones erunt sanguinis
 fusionem ne fiat præcavere, atque ullate-
 nus factum tollere. Primo sanguinis fusio
 inhibetur, dummodo partes ejus crassiores
 & aquosiores se invicem contineant & con-
 tineantur, neque aliæ ab aliis ita continuo
 & præpropere abscedant, quod quidem
 efficitur per remedia incrassantia vulgo
 dicta propter hunc finem Oryza, Amy-
 lum, Vegetabilia mucilaginosa, nec non
 gummi, & resinosa quædam, in hoc morbo
 juvare solent. Secundo ut sanguinis fusio
 aliquatenus facta tollatur, ejusmodi remedia
 indicantur, quæ salium concretiones dis-
 solvunt. Sæpius in hoc morbo præscripti
 Tin-

Tincturam Antimonii cum bono successu
atque aquam solutionis calcis vivæ, cum
rasura Salsæfras, seminibus anisi, passulis,
& liquiritia, juxta receptum vulgare, à
nonnullis eximie commendatur.

Cômes quidam insignissimus in Diabe-
ten confirmatam ac pene deploratam inci-
dit, præterquam enim quod nycthemeri
spatio, urinæ limpidæ mire dulcescentis
& quasi mellitæ fere sesquicongium ex-
cerneret, insuper siti immani, ac febre,
velut hectico cum insigni spirituum lan-
guore, virium concidentia, & totius cor-
poris intabescencia afficiebatur. Cum hoc
tempore ad consulendum cum Medicis ce-
leberrimis D. D. Michelethwait, & D. D.
Witherly accerserer, remedia sequentia
(quorum usu brevi convalescere visus erat)
præscripta fuerant.

℞ *Summitat. Arboris cupressi m. viij,*
Albuminum ovorum conquassat. ℥ij,
Cinnamomi ʒß, Minutim incisit, af-
funde lactis recentis ℥viij, destill. or-
ganis communibus cavendo empyreuma,
capiat ʒvj, ter in die.

℞ *Gum. Arabici, Tragacant. an. ʒvj,*
Sacchar. Penidiat. ʒj, f. Pulv. sumat
circa ʒj, vel ʒiʒß, bis in die, cum aqua
destill. ʒiij, vel ʒiv.

G

℞ Gum.

℞ Rhabarb. pulv. gr. 15, Cinnamomi
gr. vi, f. pulv. sumat mane, repetendo
intra 6 vel 7 dies.

℞ Aq. Paralyseos ℥iij, Cinnamomi bor-
deat ℥ij, Syr. de Meconio ℥ss, fiat
haustus sumend. hora somni omni ve-
speri.

Dieta fere tantum ex lacte, quod modo
crudum, vel aqua destillata, vel aq.
hordei dilutum, modo coctum cum pane
albo vel hordeo, aliquoties in dies sume-
bat.

Post longum rectæ valetudinis interval-
lum, Diabetes recrudescebat, & prædicti
medici in consilium vocati, methodo ac
remediis, pene iisdem ac prius, utendum
præcipiunt, quorum usu cum intra paucos
dies melius habere cæperat, *Aquam calcis
vivæ ter in die ad ℥v, vel vj, sumendam
præscribere visum est, quo remedio per
quatriiduum usus, urinam in quantitate
modica, bene tinctam, & non nihil sal-
sam reddebat. alium etiam diabete labo-
rantem, & pro deplorato habitum, cum
eadem methodo, & præcipue cum aqua
calcis vivæ, curavi.*

C A P. XV.

De Dysenteria.

NUnc cum rigore horroreque aggreditur hic morbus, quos sequitur totius corporis color, atque hunc brevi post ventris tormina, ista vero dejectiones subsequuntur. Sæpe vero nulla antecedit febris præsentio, agmen autem ducunt tormina, dejectiones sequuntur: semper tamen adest ingrens cruciatus, & intestinorum depressio, cum dolore, quoties exoneratur alvus, cum crebris itidem dejectionibus, & molestissimo viscerum omnium quasi descensu. Dejectiones mucosæ sunt omnes non stercorosæ, nisi quod nonnunquam stercorosa interponitur, idque sine dolore in signi, mucosis hisce dejectionibus intertexuntur sanguinis quædam liniamenta, quandoque tamen, nè minimum quidem sanguinis, per omnem morbi decursum iisdem admiscetur, quo non obstante (modo frequentes sint dejectiones cum ventris torminibus & colluvie mucosâ) morbus haud minùs rectè dysentria vocabitur, quam si unà manaret sanguis. In curatione, hac methodo usus sum, quo primum

accersebar die, venam cubiti tundendam
suasi, eâdem nocte & paregoricum propi-
navi, & sequenti aurora, potionem hanc
Catharticum lenitivam mihi familiarem.

*Rx Tamarind ꝑß, Fol. Sennæ ʒij, Rhei
ʒiß, Coq in s. q. aqua, colatura ʒiij,
dissolve Manna, & Syr. Ros. Solut.
an. ʒj, Misce. f. potio sumenda sum-
mo mane.*

Et solenne est mihi paregoricum tem-
poriùs aliquanto subjicere, quàm post Ca-
thartica consuevimus, horâ sc. pomeridi-
ana quâcunque, modò Catharticum suo
defunctum munere videatur, quo sc.
quem concitavi motum, denuò sufflami-
nare valeam. Deinceps ad duas adhuc
vices, dictum Catharticum præscribo, al-
ternis sc. diebus hauriendum. Paregori-
cum etiam post singulas purgationes, quò
suprà monuimus tempore. Hoc insuper
diebus à purgatione vacuis tam manè
quàm serò exhibendum curo, anodyna
autem utebar maxumè laudano liquido,
guttis nempe 16, vel 18, in aqua qualibet
cordiaca, pro dosi una.

Post venæ sectionem & Catharsin semel
celebratam, per totum morbi decursum,
cardiacum quodvis è temperationibus, ut
aq.

aq. epidem. aq. Scordii comp. & his similibus. subinde degustandum concessi.
e. g.

R Aq. Ceras. nig. ℥ fragorum an. ℥iij,
Aq. epidemica, scord. comp. Cinnamomi bordeat. an. ℥j, Margarit. præparat. ℥iſſ, Sacchar Chryſtal. q. s. add.
aq. ros. damasc. ℥ſſ, (ad gustum ſc. gratiorem) Miſc. f. Fulap. de quo capiat Cochl. iv, vel v, in languoribus vel ad libitum.

Potus erat lac coctum cum aq. triplo, aut decoctum album, aliquando etiam lac cerevisiatum, vel ubi dejectio virium id postulaverit, aq. font. ℥iij, vini canarini ℥ſſ, simul coctæ pro potu ordinario, frigide assumebantur.

Quod si morbus præfractior his non cederet, dictum paregoricum ægro exhibui, singulis diebus mane & horâ somni, donec omnino convalesceret, imò quo certius adhuc hic affectus debellari potuerat, laudandum prædictum octavâ quaque horâ i. e. ter spatio diei naturalis propinare non dubitavi, idque in majore dosi quam suprâ recensui, nempe ad gutas xxv, si prior dosi fluxui cohibendo haud par fuerat. Insuper enema ex lactis vacc. librâ

dimidâ, & theriac. Androm. sesquiunciâ singulis diebus injiciendum curavi, quod quidem in quibuscunque alvi dejectionibus mire confert. Nec vel minimum quidem incommodi à tam frequenti medicamento narcotici repetitione mihi adhuc videre contigit, licet plures noverim qui in morbo contumaciori idem ad septimanas aliquot continuas quotidie usurpaverint.

Infantes hoc morbo correpti eodem planè modo erant tractandi, sanguinis tamen extrahendi quantitate, tum etiam medicamentorum, tam Cathartici quam anodynî viribus, pro annorum ratione imminutis, ita ut v. g. Narcotici guttæ duæ infanti unius anni suffecerint.

Laudanum liquidum quod in quotidiano ut dictum usu mihi erat, hanc ad normam simpliciorum præparavi.

R Vini Hispanic. ℥j, Opii ʒij, Croci ʒj, Pulv. Cinnamomi & Gariophyllorum an. ʒj, infund. Simul in B. M. per duas vel tres dies, donec liquor debitam consistentiam acquirat, colatura servetur pro usu.

Evacua-

Evacuationes prius memoratæ tuto omitti possunt, in constitutione quavis huic morbo minus faventi, ac curatio compendiosiori viâ, solo nempe usu laudani absolvi, eoquem descripsimus modo.

C A P. XVI.

De Dysuria seu ardore Urinæ.

I Rætipuæ & magis frequentes causæ dysuræ, sunt acrimonia urinæ, calculus, & inflammatio.

Primum phlebotomia necessaria est, eaque pluries repetita, pro plethoræ magnitudine, aut inflammationis periculo.

Purgatio etiam in hoc affectu convenit, sed ex lenientibus tantum & refrigerantibus composita. Ideoque multi non audent transcendere bolum ex cassia simplici, & illa certè reliquis est præferenda, magis tamen refrigerans efficietur, si pulpa Tamarindorum etiam adjiciatur. Si tamen humorum pravorum copia majorem purgationem postulare videatur, ad sequentem potionem transcendere poterimus.

℞ Fol. Lactucæ, portulacæ, plantaginis,
 & summitat. malvæ, an. m. ℥. Tam-
 marind. ℥℥, Myrobal. Citr. ʒj, Coq. ad
 ʒvj, in colatura infunde cassiæ recen-
 ter extractæ ʒj, Colentur iterum, &
 postea dissolve manna & Syr. Ros.
 an. ʒj, Rhabarb. in aqua lactucæ cum
 santal. citr. infus. ʒi℥, f. potio.

Vomitus, blandis remediis concitatus,
 præstantissimus est.

Per clysteres etiam frequenter injectos,
 non solum humores acres ad intestina de-
 rivari, sensimque expurgari, sed etiam ve-
 sicæ, partiumque annexarum intemperies
 atque inflammationes, demulceri poterunt.

℞ Rad. Althææ ʒj, fol. malvæ, vio-
 lar, lactucæ, an. m. j, flor. Nymphææ,
 & bordei mund. an. P. j, coquantur
 ad ℥j, in calatura dissolve cassiæ re-
 center extract. ʒj, ovum integrum
 unum, Ol. viol. ʒij, f. clyster.

Mucilagines sem. Althææ, cydonior, fæ-
 nuqr. clysteribus utiliter admisceri possunt,
 ad dolorem leniendum.

Clysteres etiam ex lacte puro, vel cum prædictis admixto, efficaces esse consueverunt.

Per os autem exhibenda sunt quamplurima, in usu practico comperta, quorum præcipua sunt quæ sequuntur.

℞ *Aquar. Portulacæ, lactucæ, Ros. & Nymphaeæ, an. ʒj, Syr. viol. & Nymphaeæ an. ʒvj, Sal. prunell. ʒj, f. Fulusape iterand.*

Emulsiones etiam usurpari poterunt, quamvis sunt diureticæ, quia refrigerant, & vesicæ meatus leniter expurgant.

℞ *Quatuor sem. frig. major. & papaveris alb. an. ʒiij, amygdalarum dulcium excorticarum, & in aq. frigida infusar. ʒss, contendantur in mortario marmoreo, sensim affundendo decoct. hordei excorticat, Liquirit. portulacæ & summitat. malvæ, ʒiij, fiat emulsio pro tribus dosibus, addendo unicuique dosi Syrup. violar. ʒj, Sal. prunellæ ʒj, si dolor sit acerbior aliquid Syr. de papavere, admisceri potest, tum etiam gummi arabic pulv. ʒj.*

Juscula etiam parari possunt in hunc modum.

*R² Rad. Althææ ʒß. malvæ, m. j. Li-
quir. ʒß, Sem. cydon. ʒj. bulliant cum
juscule pulli, vel gallinæ. f. jusculum
per plures dies iterandum.*

Conveniet etiam non parum. serum la-
ctis caprilli, magno haustu exhibitum. In
diuturno autem affectu, aquæ minerales
plurimum conferunt.

Ad ardorem etiam leniendum, fiunt in-
jectiones in vesicæ ductum, ex lacte, e-
mulsione sem. frigid. aq. plantaginis, sero
lactis, quibus addi potest liquor albumi-
nis ovi probè concussi.

C A P. XVII.

De Empyemate.

Empyema est collectio puris intra cavitatem thoracis, qua respirationis organa opprimuntur: illuc vero pus illud confluere solet, vel ex pluritite, vel peripneumonia (& quandoque forsan ex Angina) suppuratis & disruptis.

Empyematis signa vel ipsum dum in fieri est prænunciant, vel plane factum indicant. Prioris generis habentur morbi alii, quorum hoc proles esse solet prægressi, cujusmodi sunt pleuritis, peripneumonia, angina, quandoque item pectoris plaga, aut vulnus, quin & alii interdum ejus affectus, non bene judicati, aut soluti, è quibus empyematis secuturi major erit suspitio, si post unam aut alteram septimanam, sine sputo copioso, rigores & febris, & spirituum languores superveniant, dein post xiv vel xx dies, empyematis plane facti signa erunt, respiratio difficilis, pectoris gravitas, materiæ fluctuatio, & molestiæ sensus, è corporis situ mutato, sitis, & febricula fere constans, genarum rubor, totius inquietudo, & vigiliæ.

Quod

Quod spectat ad empyematis therapei-
um, imprimis considerare oportet, utrum
morbi hujus, utpote jam facti, indicia
certa sint, vel dubia. In priori casu phar-
macia haud multum opus erit, sed tantum
corpore præparato, illico ad lateris aper-
tionem procedatur. Itaque si à pleuritide,
aut peripneumonia non ritè judicatis, aut
à sanguine post plagam casum aut vulnus
intus suffuso, puris aut materiæ purulentæ
vel sanguineæ, intra thoracis cavitatem
fluctuatio, cum spũo nullo, aut diminuto
percipitur, non opus erit, ut medicamentis
maturantibus aut expectorantibus ampli-
us immoremur, verum alvo soluta, & san-
guine ac humoribus per Julapia, Apoze-
mata, & anodyna, ritè contemperatis, aut
nuda sectio instituat, aut in teneris &
meticulosis, cauterium imprimis intra sex-
tam & septimam vertebra applicetur,
deinde escara excitata, scalpellus oblique
posteriora ac superiora versus sensim ac
paulatim adigatur, donec in cavitatem tho-
racis penetret, dein canula argentea indita
materies intus contenta per vices emittatur,
ita ut quantum vires ferunt, totius humo-
ris evacuatio acceleretur; nam portio ejus
intus relicta, intra paucos dies fætores hor-
rendum contrahet, quod malum ut præ-
caveatur, aut cito tollatur, liquor trauma-
ticus

ticus & abstersivus bis terve in die per siphonem injiciatur. Non opus erit reliqua ad operationem, ejusque processum spectantia particulatim describere, quoniam hæc singula chirurgis quibusque peritioribus plane innotescunt, & in praxi familiari habentur. Post sectionem ejusque administationem appendicem rite institutam, medico haud multum præterea agendum supererit. Ratio victus idonea, crebra alvi (quoties opus fuerit) per enemata solutio, insuper & remedia vulgo dicta traumatica, quæ sanguinis dissolutionem, ejusque in serositates pectori injurias profusionem impediunt, præscribere oportebit. Quod si morbi hujus indicia minus certa, ac prorsus dubia sint, ad sectionem haud cito nimis, aut temere procedatur. Novi enim in aliquibus, materiam purulentam, imo pus fætidum, cum insigni dyspnæa & pectoris gravitate expuentibus, thoracis paracentesin, & frustra, & non prorsus innoxie celebratam fuisse. Itaque dum per signa pathognomonica de empyemate plane factò constabit, medicamentis (qualia pro peripneumonia curanda præscribuntur) expectorantibus, nec non evacuationem per urinas & sudores blande moventibus, aliquandiu insistendum erit, quibus tandem nihil proficientibus, & empyemate

pyemate adhuc manente, vel aucto (quia dum modo vires constabunt, præstat remedium anceps experiri, quam nullum) ad paracentesin procedatur.

Quod spectat ad medicamentorum pro empyemate curando requisitorum formulas, ante sectionem eadem remedia quæ ad peripneumoniam præscribuntur conveniunt paracentesi autem facta, sequentia potissimum ex usu erunt.

Contra languores & spirituum deliquia, quæ in operatione ista, vel postea contingunt, Julap. sequens in præsto sit, subinde ad iv, vel cochl. sumendum.

Rx Aq. melissæ, ceras. nig. an. ℥vj, aq. mirabilis ℥j, Margarit. pulv. ℥j, Syr. Cariophyll. ℥j, Misc. fiat Julapium.

Decoctum sequens propinetur ter aut quater in die.

Rx Fol. linguae cervin. veronicæ, eupatorii, Tussilaginis, pilocellæ, saniculæ, an. m. j. rad. Rubiæ tinctorum, chærefolii, an. ℥j, Hordei ℥ss, cicerum rub. ℥ss, Passular. solis ℥iss, coquantur in aqua fontan. ℔iv, ad medietatem, edulcoretur inter sumendum ad placitum cum melle depurato, vel cum Syr. de pilocella. Si

Si absit febris, pilulæ sequentes sumantur vesperi & primo mane ad ʒj, vel ʒß.

℞ Pulv. oculor. cancr. ʒij, flor. Sulph ʒj, Sal. prunellæ ʒß, Spec. Diarrhod. Abbatis ʒj, Terebinth venetæ lotæ q. s. f. massa, formentur in pilulas exiguas, vel omiffa terebinthina, idem medicamentum sumatur, in forma pulveris ʒß, ad ʒij, bis in die.

C A P. XVIII.

De Epilepsia.

INsultus epilepticus, universalis, & immenior tantum convulsio esse videtur, in qua sc. spiritibus cerebri incolis primò irregulariter commotis, & velut confusis, cæteri omnes τῷ ἐγκέφαλῳ appendicem tum medullorem tum nervosam incolentes, simul motus convulsivos, sive contractiones inordinatas ineunt, easque aliquandiu cum crebris subsultibus continuant: morbi accessio ut plurimum ex improvise aggreditur, ægrosque nihil tale cogitantes opprimit, atque ictu oculi citius, sensu & intel-

lectu orbos, interram præcipitat: quippe non tam cadunt, quàm cum impetu quodam prosteruntur, ut sæpe pars primò in terram, aut corpora adjacentia allisa, livore aut vulnere afficiatur. Prostratis supervenit *stridor dentium*, cum *spuma oris*, sæpe *capitis concussio*, & *crebra ad humum allisio*, *brachia & crura*, quinimò *cervix & dorsum*, aut *statim rigida fiunt*, aut *variis flexionibus* huc illuc distorquentur, aliqui pectus immaniter contundunt, alii *brachia & crura* validè exerunt, eaque ac totum aliquando corpus huc illuc impetuosè jactant, plerisque autem *præcordia & hypochondria*, nec non *totus inferior venter* intumescunt, & valde inflantur, post aliquod tempus, modò brevius, modò longius, hæc Symptomata quasi tragediâ peractâ repente cessant, & tunc ægroti denuo ad se redeunt, ac menti constant, superstite vero post paroxysmum *capitis dolore*, cum *torpore & hebetudine sensuum*, & non rarò *vertigine & scotomia*.

Paroxymi epileptici repetere solent, quandoque statis temporibus *diei, mensis*, aut *anni*, ut plurimum verò juxta majores anni *τετρας*, aut *lunæ* aut *solis συζυγίας*, vel *aspectus oppositos*, certius redire, & gravius affligere solent. Quandoque accessiones sunt incertæ & vagæ, pro occasione & varietate,

rietate, causarum evidentium, modò leviores, modo graviores sunt paroxysmi. Aliquando licet rariùs, signa quædam paroxysmi prænuncia, lapsuros commonefaciunt, ut sunt capitis gravedo, oculorum coruscatio, aurium tinnitus : Interdum in parte quadam exteriori, brachio nempe, aut crure, aut etiam in dorso, vel hypochondriis, spasmus præcedit, qui exinde, instar auræ frigidæ ascendens, & versus caput perreptans, caducum inferre videtur.

Epilepsia est idiopathica, vel sympathica, hæreditaria vel acquisita.

In curatione epilepsiæ, à catharsi incipiendum esse Duco, & si vomitionem æger faciliè toleraverit, emeticum imprimis exhibeatur, & per plures menses, quatri-duo ante plenilunium repetatur, infantibus & pueris vinum scilliticum, oleo amygdalarum dulcium recenti admixtum, aut etiam sal vitrioli à sem. scrup. ad Scrup. j. exhibeatur. adultioribus & constitutione robustâ præditis, sequentes medicamento-rum formulæ præscribantur.

℞ *Crocī metallorum, aut Mercurii vitæ
gr. iv, ad vi, mercurii dulcis gr. xvi,
ad ʒj, simul terantur in marmore, misc.
cum pulpæ pomi cocti, aut conservæ*

boraginū ʒj, f. Bolus, vel exhibeatur
infusio croci metallorum, aut mercurii
vite, in vino hispanico facta, ab ʒʒ,
ad ʒiʒ. Vel,

℞ Tartari emetici mynsicht. gr. iv, ad vi.
qui tenerionis sunt constitutionis, su-
mant salis vitrioli ʒj, ad ʒʒ, & post
horæ s. superbibant plures libras lactis
cerevisiati, dein pennā aut digito gut-
turi indito, vomitus provocetur, & ali-
quoties iteretur.

Die sequente vomitorium, nisi aliquid
contraindicet, mittatur sanguis è brachio,
vel è venis hæmorrhoidalibus, hirudinum
suctu: dein postridie sumatur medica-
mentum purgans, quod postea quatrduo
ante novilunium constanti vice repetatur.

℞ Resin. Jalap ʒʒ, Mercurii dul. ʒj, Ca-
stor. g. iij, Conserva florum Pæon. ʒj,
f. Bolus. ℞ Pil. fetid. maj. ʒij,
Resin. Jalap. gr. v, ammoniac. Solut.
in aquæ hysterica q. s. f. Pil. v.
℞ Fibrarum Hellebori nigri, in aceto
macerat. exiccat. & pulv. ʒʒ, zinzib.
ʒʒ, Sal. absinth. gr. xij, Ol. succini
gutt ij, f. pulv. detur in pulpa pomi
cocti.

In diebus quibus à purgatione vacat, præsertim circa lunationum tempora, mane & vesperi exhibeantur remedia specifica, quæ virtute quâdam specificâ & innatâ hunc morbum curare dicuntur.

R Rad. Pæon. maris siccatur. \mathfrak{E} pulv. 3j, ad 3ij, vel iij, detur bis in die in Tinctura sequenti. **R** Fol. visci querc. 3ij, Rad. Pæon. incis. 3ß, Castor 3j, ponantur in vase clauso, cum aq. Betonica, vel Pæon. simpl. \mathfrak{E} vini alb. an. ℥j, Sal. visci qu. vel commun. 3ij, digerantur in vase clauso, calore arenæ. per duos dies, capiat 3iij, cum dosi pulv. præscript.

Eodem tempore radix pæon. in taleolas discissa, & filo transfixa, collo suspendantur, etiam radices sartagine frixæ, aut ad teneritudinem coctæ, inter esculenta quotidie assumantur.

R Cranii humani præparat. 3j, Visci qu. Cinnaberis factitii, ungulæ Alcis. an. 3ß, misc. dosi 3ß, ad 3j.

Convenit nonnullis, capillitio derafo, emplastrum sincipiti applicari.

R Rad.

R^x Rad. & sem. Pæon. Castor. visci qu. cranii humani, tenuissime pulv. an. ʒj, empl. de betonica ʒij, Carannæ, Tacamahacca, an. ʒij, Bals. capiv. q. s. f. Massa, extendatur super a'utam, f. empl. pro suturis capitis.

Tempora & nares sæpe innungantur oleo succini per se, vel cum ol. capiv. admixto. Sternutatoria & Apophlegmatismi, horis matutinis, quotidiano sint in usu.

R^x Ellebori alb. ʒj, Castor. euphorbii an. ʒʒ. Majoranæ odoratæ, fol. Rutæ an. ʒij, f. pul. decoct. Salviæ, vel hyssopi, cum confectiione sinapeos in eo solut. ore & gutture obvolvatur.

Enemata juxta usus exigentiam, quandoque injiciantur.

C A P. XIX.

De Epilepsia puerorum.

INfantes & pueros affectibus spasmodicis tentari, passim, & tam frequenter accidit, ut hæc præcipua & fere unica Convulsionum species statuatur. Observare est circa duo potissimum tempora pueros convulsionibus maximè obnoxios reperiri, sc. intra primum à partu mensem, & circa dentitionum eruptiones, quanquam hujus morbi insultus, aliis temporibus, & quibusdam aliis de causis non rarò eveniant.

Præter has binas (quæ in pueris præcipuæ & crebriores esse solent) motuum Convulsivorum occasiones. Affectus iste etiam aliis temporibus, & propter alias causas sæpenumero excitatur, in quibus, dispositionis spasmodicæ seminia jaciuntur. Illa interdum haud statim à partu se explicant, ac in morbidos fructus maturantur, sed aliquandiu latitantia, dentitionem modò præveniunt, modò eam è longinquo sequuntur. Et propter causas evidentes, alias sc. vel internas vel externas, cujusmodi sunt nutrix invalerudinaria, aut prægnans,

nans, lac in ventriculo coagulatum, aut in putrilaginem acidam aut amaram degenerans, intemperies febrilis, capitis aliarumque partium ulcera, aut exanthemata subito evanescencia, aeris mutationes, solis ac lunæ συζυγία, aut aspectus oppositi & similia, tandem incerto eventu in actum erumpunt.

In pueris ac infantibus, passiones spasmodicas aut imminentes præcavere, aut jam exorsas curare incumbit.

Nam si ejusdem parentis nati priores, convulsionibus obnoxii fuerunt, malum illud cæteris post natis tempestivo remediorum usu præveniri debet: in hunc finem solenne est, fætui recens edito, quamprimum spirare incipit, medicamentum aliquod ἀντισπασμωδῆς ori ingerere, hinc nonnulli guttas quasdam mellis purissimi, alii cochleare vini Canarini, Saccharo imbuti, quin & alii oleum amygdalarum dulcium recens extractum exhibere solent. à quibusdam ol. succini gutt. j, aut aquæ epileptic semicochleare, infunditur.

Præter hæc prima infantum libamina, quæ certè nullius non momenti esse videntur, alia quædam remedia, & administrationum modi in usum ascisci debent, sc. bis in die propinetur Cochl. j, Liquoris huic affectui appropriati. e. g.

℞ Aq.

℞ *Aq. ceras. nig. Rutæ, an. ʒiʒ, anti-
epileptica Langii ʒj, Syr. è coralliis ʒvj,
Margarit. præparat. gr. xv, Misc. in
phiala.*

Die tertio aut quarto post partum, exci-
tetur fontinella in nucha dein si vultus sit
floridi, parum sanguinis ad ʒiʒ, vel ij, è
venis jugularibus, hirudinum succtu extra-
hatur, cavendo ne inter dormiendum san-
guis copiosè nimis effluat; tempora &
cervix blandè fricentur, tali Linimento.

℞ *Ol. nucis moschat. per expressionem ʒij,
Balsam capiv. ʒiij, Succini ʒj.*

Periapturn ex radicibus & seminibus
Pæon. maris, addito parum ungu læ Alcis,
collo suspendatur.

Porro medicamenta antispasmodica nu-
trici quotidie exhibeantur, sumat mane &
vesperi, haustum feri lactis, cui rad. &
Pæon. maris, & sem. fœniculi dulcis, in-
cocta sunt.

℞ *Conservæ flor. Betonica, Pæon. maris,
Anthos, an. ʒij, pulv. Rad. ʒ flor.
Pæon. maris, an. ʒij, Corallii, rub.
præparat. Succini albiss. an. ʒj, Rad.
angelica, Zedoaria præparat. an. ʒʒ,
cum*

cum *s. q.* Syr. de *Pæonia* fiat electuari-
um capiat quantitatem nucis moschat.
mane & vespere. Illâ etiam exacta
victus ratione uratur.

Quod si infans quispiam convulsionibus
actu afficitur, quia fontanella minus &
tardius operatur, vesicatorium in nucha, aut
ponde utramque aurem applicari expedit,
& nisi temperamentum frigidius obitat,
sanguis hirudinum suctu venis jugularibus
extrahatur. Linimenta circa tempora nares
& cervicem, item plantis pedum admove-
antur, enemata quæ alvum copiose subdu-
cunt injiciantur, porro sæpius in die, nempe
sextâ aut octava quaque horâ, remedia
specifica intus sumantur.

*Rx Ol. capiv. Castor. an. ʒij, Succini ʒß,
f. linimentum.*

Applicetur plantis pedum empl. cephal-
icum cum euphorb. extens.

*Rx Margarit. præparat. pulv. de gutteta
an. ʒj, Misc. pro chartulis xij, quo-
rum unam capiat mane & vespere, in
cochl. ʒulap. seq. superbibend. cochl. j,
vel ij.*

Rx Aq.

℞ *Aq. ceras nig. Lilior. convall. an. ʒij.*
aq. fenicul P.con. comp. an. ʒij, Syr.
papaver. errat. ʒvj.

℞ *Pulv. Sem. Ruta. Castor. assa fatid.*
an. q. s. misce fiat nodulus, qui aceto
irroat. saepe naribus offeratur.

Untzerus valde commendat fel catelli lactantis, nempe ut totus succus cysti fellea exemptus, puerulo, cum pauxillo aq. flor. Tilliæ propinetur.

Nuper mihi retulit medicus eruditus, se novisse plures hoc remedio curatos.

Cum ob dentitionem difficilem, motus convulsivi eveniunt, symptoma hoc quemadmodum secundarium, & minus periculosum existit ita in therapeia non semper primam aut præcipuam exigit medendi operam, sed nonnunquam de dolore sedando, & intemperie febrili submovendâ, potius sollici sumus, quare & patiens, & nutrix, victu tenui & refrigerante uti debent. Dentibus erupturis gingivarum aut frictione, aut sectione, exitus patefiat. Quin & partibus istis intumefactis, & dolentibus, anodyna applicentur. Enemata & sanguinis detractio, non rarò hic locum habent. somnum conciliare & sanguinis ferociam attemperare decet. interim remedia

antispasmodica usurpentur, verum temperatiora, & quæ humores minùs exagitant; vesicatoria quia serum in caput nimis suffundi aptum evacuant. sæpe juvamen conferunt.

Quando pueri nec statim à partu, neque ob dentes erupturos, sed propter alias occasiones & accidentia, moribus convulsivis tentantur talis affectionis causa ut plurimum vel in capite, vel alicubi circa coctionis viscera subsistit, quando prioris suspitio habetur, uti liquere solet à signis, quæ colluviem serosam intra ἐγκέφαλον nimis congestam arguunt, remedia superius citata, in paulò majori dosi exhiberi debent. insuper in istis qui Catharsin benè ferunt, interdum vomitus, & levis purgatio instituantur. Vinum, & oxymel scillicum, item Mercurius dulcis, Rhabarbarum, & resina Jalap. egregii sunt usus.

Quoties affectionis spasmodicæ causa, in visceribus subesse videtur, aut lumbrici, aut acres humores ventris tormina cientes, in vitio deprehenduntur.

Contra Lumbricos, purgatio ex Rhabarb. aut mercurio dulc. additâ resinâ Jalap. instituitur.

℞ Rad. *Serpentaria virginiana* pulv. ʒj,
Coralli ad albedinem calcenati ʒʒ, f.
 pulvii, dos. ʒʒ, ad ʒj, bis in die, per
 tres dies continuos, superbibendo de-
 coctum rad. graminis.

℞ *Specier hieræ* ʒj, *Theriac venet.* ʒj. f.
 emplastrum pro abdomine.

Si motus convulsivos à ventriculi &
 intestinorum irritatione, per acres humores
 factâ procedere suspicamur, lenis Cathar-
 sis aut vomitu, aut secessu, aut successivè,
 utroque institui debet. in hunc finem blan-
 da emetica ex vino scillitico, aut sale vi-
 trioli, propinentur.

℞ Syr. *Pæon.* ʒiij, *Sal. vitriol.* ʒij,
Aq. Lavend. comp. ʒj, *Misc. capiat*
chochl. j, ter quaterve in hora, usque
dum vel vomitum unum, vel sedem
habeat, dein abstineat.

Sin evacuatio potius *ratio* tentanda videbitur, Rhabarbari infusio, aut pulvis, Syrupus de cichoreo cum Rhabarb. aut Rosar. cum agarico propinari debeat. Porro in hoc casu, enemata crebri sint usus: Ceterum non omittantur medicamenta externa, abdomini applicanda.

R Fol. Camemillæ minutim inciss. m. ij, includantur duobus sacculis, e lino tenui, aut serico confectis, qui lacti calido intincti, & express. abdomini successivè applicentur.

C A P. XX.

De Febre depuratoria.

Primò quidem adverto, inordinatam massæ sanguineæ commotionem, febris causam, seu comitem, à natura concitari, vel ut heterogenea quædam materia in eadem conclusa, ac ipsi inimica, seceratur, vel ut sanguis in novam aliquam diathesin immutetur.

Secundo

Secundo ita mecum reputo, indicationes veras ac genuinas, quæ in hoc morbo conflurgunt, in eo versari, ut sanguinis commotio, intra modum naturæ proposito congruentem sistatur, eâ nimirum ratione, ut ne hinc plus æquo gliscat, unde periculosa Symptomata insequi solent, nec illinc nimium torpeat, quo pacto, vel materiæ morbificæ protrusio impediretur, vel sanguinis novum statum affectantis labefacerentur conatus.

Quoties mihi cum ægris res est, quorum sanguis vel per se imbecillior existit (uti fere in pueris) vel iusta spirituum copia destituitur (ut in decliviori ætate, atque etiam in juvenibus, diuturno aliquo morbo confectis) à venæsectione manum tempero.

Attamen ubi in contrariæ indolis sanguinem incido, qualis in juvenibus athletico habitu & temperamento sanguineo præditis reperiri consuevit, primum in curatione locum phlebotomiæ attribuo. Mensuram quod attinet, mihi solenne est eam duntaxat sanguinis quantitatem detrahere, quantum conjicere liceat, quæ ægrum ab incommodis quibus immodicam ejusdem commotionem obnoxiam esse diximus, incolumem præster.

Post venæsectionem (si quidem ipsa juxta casus præmemoratos necessaria fuerit) sollicitus sedulusque inquirō, nunquid ægrum vel vomitus, vel inanis aliqua vomendi propensio, sub febris initium interturbaverit. Id si contigerit, omnino medicamen emeticum præscribo, nisi vel ætas tenella, vel insignis aliqua debilitas ægri, ab eo temperandum suaserit. Sane vomitorium propinare, ubi istiusmodi prægressa est vomendi proclivitas, adeo est necessarium, ut nisi humor ille expellatur, in sentinam complurium malorum difficilium sit abiturus, quæ crucem figent medico, toto durante medicationis tempore, ægrumque in haud leve periculum conjicient; ex horum præcipuis & maximè solitis, est Diarrhæa, quæ ut plurimum in deservescencia febris consequitur, quotiescunque emetica quando ea suadebat indicatio, omissa fuere, emeticum quale passim à me propinatur, hujusmodi ferè est.

R Infus. croci metallorum ʒvj, Oxymel. scillit, & Syr. Scabios. composit. an. ʒss, m. f. emeticum, quod haurire juveo, tempore pomeridiano, duabus horis post leve prandium.

Verum

Verum quo tutius ac felicius vomitio subsecutura succedat, illud etiam in mandatis habetur, ut *zythogalæ* *ἡν*, vel *viij*, sint in promptu, quippe quod periculosa sint ista medicamenta, nisi copiose diluantur, ideoque quoties vomuerit æger, aut alvum exonoraverit, è vestigio sumendus erit haustus: quo facto, & inania illa tormenta præcaventur, & vomendi conatus auspiciò procedunt.

Hic loci non omittendum erit, si ægri conditio utrumque auxilium postulaverit (venæsectionem intelligo & vomitorium) tutum omnino esse, ut venæsectio emetici exhibitionem præcedat.

Si quis autem quærat, quo tempore febris, vomitorium exhibere velim, dico in ipso plane febris initio, si quidem optio daretur, emeticum propinarem, quòd si nobis (ut sæpe fit) sero accersitis, non licuerit emeticum propinando, ægrorum saluti sub febris initium consulete, certè tamen convenire existimaverim, ut quovis morbi tempore illud fiat, modo vires eò usque morbus non attriverit, ut emetici vim ferre jam amplius nequeat. Equidem ego die duodecimo, vomitum imperare non dubitavi.

Vesperi,

Vesperis, celebrata jam vomitione, semper illud ago, ut tumultum ab emetico in humoribus excitatum consopiam, & quietem consiliem, ideoque sub noctem, vel hora somni, paregoricum quempiam haustum exhibere soleo. *e. g.*

Rx Aq. papaver. Rboad. ℥ij, aq. mirab. ℥ij, Syr. de Meconio & Syr. de papaver. errat. an. ℥β, m. f. haustus.

At si nullum jam supersit in posterum concitandæ nimiae ebullitionis periculum, Diascordii satis largam dosin, vel impermixti, vel aquæ alicui cardiacæ sociati, exhibere jubeo. Præclarum sane medicamentum, modo ea quantitatē exhibue-
ris, quæ remedii potius quam tituli mensuram impleat.

Hic autem loci priusquam de emeticis dicendi finem faciam, prætereundum non est, omnino tutum non esse (saltem in hac febre) vomitoria ex infus. croci metall. puerulis ullisve infra adolescentiam constitutis vel minima quantitate exhibere. Vomendi exantlato negotio, illud mecum alterius disquirere soleo, utrum evacuationibus prægressis non obstantibus, sanguis etiamnum adeo exæstuet, ut illius effervescentiæ limites adhuc ponendi sint, ac suffla-

sufflamen addendum; an verò eò usque elanguerit ut indigeat incitamento, an denique fermentatio ad gradum idoneum ac debitum reducta, permitti sibi, absque ægri culo possit.

Itaque si sanguis eo usque exæstuet, ut merito adhuc suspicari liceat ægrum vel phrenitidi, vel alii alicui molesto Symptomati, ex nimia sanguinis ebullitione prognato, obnoxium esse, postridie emetici exhiberi, enema præscribo.

Rx Decocti. communis pro clystere ℞j, Syr. viol. & Sacchar. culinaris an. ʒij, m. f. enema, idemque repeti pro re nata jubeo.

Interdum tamen usu venit, ut venæ sectionem etiam semel adhuc atque iterum, repetere necesse est; nempe in temperamentis admodum sanguineis, & ætate florentibus, aut in iis qui nimio vini usu, inflammatoriā quandam diathesin sanguini suo impresserunt.

Si sanguis nimium æstuet, atque effervescat, singulis, vel alternis diebus, prout res postulaverit, clysterem injici curo, idque ita fieri ad decimum usque morbi diem vel circiter.

Verum

Verum è contrário, si sanguinis effervescencia nimis elanguescat, adeòque stimulo egeat, tunc a Clysteribus ante diem decimum prorsus abstinendum arbitror.

Cardiaca quod spectat, quoniam usu mihi compertum est, eadem propere nimis exhibita, non contemnendam noxam inferre, ideò curæ mihi semper est, ut cardiaca exhibeantur, dummodo vel nihil omnino, vel parum sanguinis emissum, nullaque alia insignior evacuatio facta fuerit, aut æger ætatis vigorem nondum exegerit. Interim vero, si æger ex profusis evacuationibus lassus & languidus, vel ætate fuerit provectus, solenne mihi est, cardiaca vel in ipso febris initio propinare. Morbi autem die duodecimo, negotio tunc temporis ad secretionem vergente, medicamentis calidioribus liberalius indulgendum censeo. Imo paulo maturius, idem fieri potest, modo non metuendum sit, ne febrilis materia in partes principes præceps agatur, namque hoc tempore, quò magis calefecerim, eo magis concoctionem acceleravero. Materiæ febrilis concoctio, nihil aliud reverâ significat, quam peccantis materiæ à sana separationem.

Si fermentatio satis progrediatur, desputatio circa diem decimum quartum peragitur.

Cardiaca quæ adhibeo, passim sunt ejusmodi, quæ statim subindicabo, quorum moderatioribus utor in principio morbi, æstuatione maxime fervente gradatim ad usum calidiorum, juxta morbi progressum, vel ebullitionis gradus pergens.

Moderata autem illa quæ dixi cardiaca, sunt ex aquis stillatiis (verb gr) boraginis, citri, scordii compos. fragor. Theriacal. cum admixtis Syr. Melissophyll. Fernel. Caryophyll. & de succo Citri, &c. Fortiora vero ex pulvere è chel. cancro. comp. Bezoar. confect. de hyacinth. Theriac. Andromach. aliisve ejusdem indolis. quæ sequuntur in frequenti usu sunt.

℞ Aq. Boraginis, citri, Scordii compos. ceras. nig. an. ℥ij, Aq. Cinamomi hordeat. ℥j, Margarit præparat. ℥ij, Sacchar. Crystal. q. s. Misc. sumat cochl. iv, sæpius in die, præcipue in languoribus.

℞ Aq. totius citri & fragorum an. ℥iij, aq. cordial. frig. Saxonice ℥j, aq. Theriac. stillat. Syr. Melissophyll. Fernel.
de

de Succo citri an. ʒss, Misc. f. Zulapi-
um, de quo capiat sæpius.

℞ Pulv. echelis canc. comp. Cap. Bezoar-
dici orientalis, & occidentalis. Contra-
yervæ an. ʒj, Fol. auri N. j. Misc. fiat
pulv. Subtiliss. capiat. ad quantitatem
gr. xij, quoties opus fuerit, ex Syr. &
Succo citri, Caryophyll. an. ʒij, Su-
perbibendo cochl. aliquot Zulap. præ-
script.

℞ Aq. Theriac. stillat. ʒiv, Semin. Ci-
tri ʒij, Contundantur simul, & f. e-
mulsio, colaturæ, adde Sacchar. per-
lati q. s. ad gratum saporem, sumat
cochl. ij. ter in die.

At si fermentatio neque nimium æstuet,
neque langueat, eam in illo gradu relin-
quo, nec ullis remediis utor, nisi ægrorum,
vel amicorum, quibus stipantur importu-
nitas, à me aliquid extorqueat, quod ipsis,
citra instituti & scopi mei fraudem pla-
ceat.

Si prædicta methodus sollicitè observa-
ta fuerit, usitate circa 15 diem, tum ex
laudabilis in urina seperationis signis, tum
etiam ex manifesta omnium Symptoma-
rum

tum remissione, percipio tempestivum tunc esse, potionem purgantem exhibere, quæ sedimentum è prægressa fermentatione hic illic depositum subducat, quod nisi tempestive factum fuerit, periculum, ne in sanguinis massam remigret, ejusdemque febris recidivam conciliet.

Si valde debilis sit æger, vel alioquin perfecta aded depuratio facta non fuerit, ut audacter possim purgans exhibere, die decimo quinto, rem differo ad decimam septimam, quo tempore sequentem, vel similem pro ratione ægri virium potionem propino.

R̄x Tamarind. ʒß, flor. Senne ʒij, Rhabarb. ʒiʒ, coq. f. q. Aq. colaturæ ʒiij, dissolve mannæ ℥ Syr. Ros. an. ʒj, Misc. f. potio cap. mane.

Purgatione peractâ, ægrum hæctenus lecto ex præscripto meo defixum, surgere, & paulatim ad pristinam victus rationem reverti jubeo.

Accidit interdum (maxime in senibus) febre jam curatâ, & corpore jam satis superque purgato, nihilominus valde debilem esse, & quandoque tussi, interdum etiam screatu, magnam glutinosi, viscosique phlegmatis copiam expectorare, quod

Symptôma non tantùm ægro terrorem iniecit, sed & ipsi medico, præsertim minus cauto, imposuit. eumque in opinionem induxit, quasi affectus ille phthisi viam sterneret : Licèt observaverim ego, rem adeò periculosam non esse. Hoc in casu ægrum jubeo vinum malaganum annosum, vel falernum, sive muscatum cum pane tosto ei immisso bibere, quod crasin sanguinis multum prægressâ ætuatione debilitati (proindeque nuper ingestorum succis assimilandis imparis) corroborans, Symptôma illud, paucorum admodum dierum spatium abigit, ut crebra experientia mihi constet.

Si fermentatio sanguinis ritè processerit, fiet omnino materiæ morbificæ despumatio, intra tempus modo dictum. At si remedia refrigerantia, vel enemata seriùs exhibita fuerint, multo longiùs excurret febris, præcipuè in hominibus grandævus, malè à medico curatis ; ad quos quandoque accersitus, postquam feбри per quadraginta dies & amplius laboraverant, nihil non expertus sui, quo despumationem sanguini inducerem : sed nempe usque adeò debilitatus erat sanguis, partim senio, partim enematibus, & medicamentis refrigerantibus, ut neque cardiacis, neque ullis aliis remediis corroborantibus scopum meum

meum assequi possem, sed vel illorum febris, virium suarum tenax permanebat, vel alioqui, si adesse videretur ἀντιρροία, vires agrorum admodum prostratae erant, & tantum non emortuae. Aliorum autem remediorum successū frustratus, aliò consilium vertere saepe coactus fui, cum successu non vulgari, nempe adolescentulorum vivum vegetumque calorem, agris applicando.

C A P. XXI.

De Febre nova.

Symptomata diligenti quantum potui indagine comprehensa, hæc sere sunt. Ager per vices calore & frigore tentatur, sæpenumero & caput & artus dolere queritur. Pulsus sanorum pulsui non ablimilis est. Sanguis è venis eductus, pleuritico-
rum sanguinem haud rarò æmulatur, æger ut plurimum laborat tussi, quæ, quidem quanto ab hyeme longius invadit morbus, tanto citius unà cum aliis Symptomatis peripneumoniam mitem, & bonis moris comitantibus, recedit. Dolor collum & fauces (hic verò levior quàm in angina) sub primum morbi insultum quandoque occu-
par.

pat. Febris tamen prorsus continua sit, sæpe tamen exacerbationes molestissimas ingruente nocte apportat. Æger jugem in lecto decubitus quantumlibet levissimè stragulis coopertus sit, non sine magno suo periculo experitur; febre enim exinde in cerebrum versâ, vel in coma vel, in Phrenesin facile incidit, & ut verum fatear, ita proclivis est in hoc morbo ad phrenesin lapsus, ut sæpe sua sponte, nullâ ejusmodi datâ ansâ illico subrepat. Ab intempestivo cardiacorum usu, & regimine paulo calidiorè, Petechiæ sæpius efflorescunt, & in junioribus, calido temperamento præditis, maculæ etiam purpureæ quandoque eruptiones miliares quas vocant, in superficiem corporis se dispergunt morbillis haud multum absimiles, nisi quod rubent magis, & quando recedunt, squammulas istas furfuraceas quæ in morbillis cernuntur haud relinquunt: Licet hæc sponte suâ nonnunquam ingruant, sæpius tamen lecti calore, & cardiacis extorquentur. Lingua ægri pro ratione imperati regiminis, vel humida est vel sicca; ubi inaruerit, fusci est coloris in medio, quam partem undique cingit fimbria inalbescens, ubi vero humida est lingua, omni ex parte alba est, pellicula item Scabrâ & albâ vestita; nam si æger ab adhibito regimine plus

plus justo incalescat, lingua fere est fusca & arida; sin minus humida est & alba. Si calidiùs tractetur æger, fermè viscosus effluit Sudorè capitis præsertim regione, quantumvis autem sudor copiose & undequaque erumpat, parum tamen ex eo Levaminis sentit æger; unde liquet ejusmodi sudores Symptomaticos tantum esse, criticos non esse.

Curationem quod spectat, primo loco sanguinem è brachio dextro ad 3x, educi volo, neque sane febris hæc reiteratam phlebotomiam facile tolerat. Sin autem respirationis difficultas, dolor capitis intertussendum lancinans, &c. malum hoc ad peripneumoniam notham propriùs accedere indigent, hoc in casu, tam venæsectio, quàm catharsis, eo usque sunt iterandæ; donec Symptomata omnia penitus evanuerint. Vesperi epispasticum nuchæ appono; sequente aurorâ lenitivam hanc potionem exhibeo.

Rx. Tamarind. ʒß, fol. Sennæ ʒij, Rhabarb. ʒiß, Coq. s. q. aquæ ad ʒiij, Colatura adde mannæ ʒ Syr. Ros. Solut. an. ʒj. Misc. fiat potio, sumenda summo mane.

Symptôma non tantùm ægro terrorem injecit, sed & ipsi medico, præsertim minus cauto, imposuit. eumque in opinionem induxit, quasi affectus iste phthisi viam sterneret : Licèt observaverim ego, rem adeò periculosam non esse. Hoc in casu ægrum jubeo vinum malaganum annosum, vel falernum, sive muscatum cum pane tosto ei immisso bibere, quod crasin sanguinis multum prægressâ ætuatione debilitati (proindeque nuper ingestorum succis assimilandis imparis) corroborans, Symptôma illud, paucorum admodum dierum spatium abigit, ut crebra experientia mihi constat.

Si fermentatio sanguinis ritè processerit, fiet omnino materiæ morbificæ despumatio, intra tempus modo dictum. At si remedia refrigerantia, vel enemata seriùs exhibita fuerint, multo longiùs excurret febris, præcipuè in hominibus grandævus, malè à medico curatis ; ad quos quandoque accersitus, postquam feбри per quadraginta dies & amplius laboraverant, nihil non expertus sui, quo despumationem sanguini inducerem : sed nempe usque adeò debilitatus erat sanguis, partim senio, partim enematribus, & medicamentis refrigerantibus, ut neque cardiacis, neque ullis aliis remediis corroborantibus scopum meum

meum assequi possem, sed vel illorum febris, virium suarum tenax permanebat, vel alioqui, si adesse videretur ἀντιρροία, vires agrorum admodum prostratae erant, & tantum non emortuae. Aliorum autem remediorum successu frustratus, aliò consilium vertere saepe coactus fui, cum successu non vulgari, nempe adolescentulorum vivum vegetumque calorem, agris applicando.

C A P. XXI.

De Febre nova.

Symptomata diligenti quantum potui indagine comprehensa, haec fere sunt. Ager per vices calore & frigore tentatur, saepenumero & caput & artus dolere queritur. Pulsus sanorum pulsui non ablimilis est. Sanguis è venis eductus, pleuritico-
rum sanguinem haud rarò æmulatur, æger ut plurimum laborat tussi, quæ, quidem quanto ab hyeme longius invadit morbus, tanto citius unà cum aliis Symptomatis peripneumoniam mitem, & bonis moris comitantibus, recedit. Dolor collum & fauces (hic verò levior quàm in angina) sub primum morbi insultum quandoque occu-
par.

pat. Febris tametsi prorsus continua sit, sæpe tamen exacerbationes molestissimas ingruente nocte apportat. Æger jugem in lecto decubitus quantumlibet levissimè stragulis coopertus sit, non sine magno suo periculo experitur; febre enim exinde in cerebrum versâ, vel in comâ vel, in Phrenesin facile incidit, & ut verum fatear, ita proclivis est in hoc morbo ad phrenesin lapsus, ut sæpe sua sponte, nullâ ejusmodi datâ ansâ illico subrepat. Ab intempestivo cardiacorum usu, & regimine paulo calidiorè, Petechiæ sæpius efflorescunt, & in junioribus, calido temperamento præditis, maculæ etiâ purpureæ quandoque eruptiones miliares quas vocant, in superficiem corporis se dispergunt morbillis haud multum absimiles, nisi quod rubent magis, & quando recedunt, squammulas istas furfuraceas quæ in morbillis cernuntur haud relinquunt: Licet hæc sponte suâ nonnunquam ingruant, sæpius tamen lecti calore, & cardiacis extorquentur. Lingua ægri pro ratione imperati regiminis, vel humida est vel sicca; ubi inaruerit, fusci est coloris in medio, quam partem undique cingit fimbria inalbescens, ubi vero humida est lingua, omni ex parte alba est, pellicula item Scabrâ & albâ vestita; nam si æger ab adhibito regimine plus

plus iusto incalescat, lingua fere est fusca & arida; sin minus humida est & alba. Si calidiùs tractetur æger, fermè viscosus effluit. Sudorè capitis præsertim regione, quantumvis autem sudor copiose & undequaque erumpat, parum tamen ex eo Levaminis sentit æger; unde liquet ejusmodi sudores Symptomaticos tantum esse, criticos non esse.

Curationem quod spectat, primo loco sanguinem è brachio dextro ad 3x, educi volo, neque sane febris hæc reiteratam phlebotomiam facile tolerat. Sin autem respirationis difficultas, dolor capitis intertussendum lancinans, &c. malum hoc ad peripneumoniam notham propriùs accedere indigent, hoc in casu, tam venæsectio; quàm catharsis, eo usque sunt iterandæ; donec Symptomata omnia penitus evanuerint. Vesperis epispasticum nuchæ appono; sequente aurorâ lenitivam hanc potionem exhibeo.

Rx. Tamarind. ʒß, fol. Sennæ ʒij, Rhabarb. ʒiß, Coq. s. q. aquæ ad ʒiiij, Colaturæ adde mannæ ʒ Syr. Ros. Solut. an. ʒj. Misc. fiat potio, sumenda summo mane.

Quod quidem Catharticum etiam alternis diebus repetendum præscribo, donec tertiam vicem expleverit. Horâ somni post Catharsin, toties quoties, paregoricum hoc, vel simile injungo.

Rx Aq. Paralyseos ʒij, Syr. de Meconio ʒj, Succi Limonum recenter extracti cochl. ij, m. f. haustus.

Id sc. cavens, ne fortè ab agitatione & tumultu, quem in febricitantium sanguine & humoribus, purgantia sæpe excitant, æger ex spirituum animalium confusione comatosus fiat, quod quidem Symptoma, medicamentum hypnoticum quantumlibet contra facere videatur, procul amolitur. Ubi vero purgatio celebrata non fuerit, hypnoticum horâ somni nullatenus est concedendum, ne sc. Cathartici postridie deglutendi operationem ac vim sufflaminet. Sed in hac aut alia quavis febre epidemica, statutum mihi est, alvum non turbare in principio statu morbi, nisi venæ sectione præmissa.

Sæpe æger, maxime si juvenis, aut infans fuerit, post eductum sanguinem unâ catharsi defunctus, statim convalescit, nec pluribus fatigandus est, quandoque verò, licet id rarò evenit, ægro

gro è febre jam dictâ methodo liberato, recrudescencia materiæ febrilis post dies aliquot, morbum postliminio reducere videtur, quem tamen purgatio quartâ vice repetita mox eliminat. Tametsi in hac methodo, nova hæc febris raro accidit, nisi ab Aphthis, quæ sub exitu febris præcedentis supervenere, & jam ad statum auctæ, eam denuo revocant, quæ quidem febris Symptomatica tantum est, & singultum per intervalla redeuntem sæpenu-mero post se trahit, qui etiam sublatâ febre, per dies aliquot perseverat, at pro ratione redintegratarum ægri virium sponte tandem evanescit, quod est diligenter animadvertendum, quandoquidem ex singultu sub finem hujus febris accedente, nihil ægro periculi est, nisi officiose nimis, & inutiliter multa ingerantur remedia veruntamen tum Aphthæ, quàm singultus, vel horum utervis, si non sponte faceßat, sed in longum tempus decurrat, facilè sugantur usu *pulv. corticis peruviani*, nempe *ʒj, corticis, cum Syr. papaver. Rhead. q. s.* in forma electuarii, vel pilularum redactâ. Quod remedii genus, experimento deprehendi, certiùs in hoc casu, scopum attingere, quam aliud quodvis etiam è celebratissimis, modo non frustrentur ejus vires, ex jugi ægri in lecto decubitu.

Diebus

Diebus, à purgatione liberis, sequentia,
vel his similia, nonnunquam præscribo.

℞ *Conservæ lululæ, cynosbati an. ʒj, Con-*
serv. Berberum ʒʒ, cremoris Tartari ʒj,
cum f. q. Syr. Limonium, f. Electuari-
um, de quo capiat ad magnitudinem
nucis moscat. ter in die, superbibendo
seq. julap. cochl. vj.

℞ *Aq. Portulacæ, lactucæ & paralyf. an.*
ʒiij, Syr. lim. ʒʒ, Syr. violar. ʒj, Misc.
f. Julap. Vel,

℞ *Aq. fontan. ℥j, Aq. Ros. Succi Li-*
monum, Sacchar. albiss. an. ʒiv, Coq.
lento igne dum despumaverint, cap. ʒiij,
ad libitum.

Sæpenumero hîc accidit, maximè febre
jam ad finem vergente, ut æger dum hac
methodo tractetur, nocte subindè sudore
sponte prorumpente diffluat, à quo admo-
dum mitigantur universa morbi Sympto-
mata. Quo non obstante, cum hujus-
modi diaphoresi fidendum non sit, supra-
dicta methodus nullo pacto est intermit-
tenda, quandoquidem, si æger ad longius
temporis

temporis spatium, istis sudoribus indulgeat, febris quam purgationes præcedentes quædantenus subjugaverant, denuo vires resumet. Verbo dicam: hujusmodi sudoribus noctu sponte suâ prodeuntibus opportunè favet lecti per noctem lenis calor; quare stragula nec plura nec densiora illis quibus sanus assueverat, ægro aggerantur; nec exhibeantur medicamenta quævis excalescentia, lectulo tantum indulgeat æger aliquantulum solito diutius manè subsequente, & postea pergat in suprâ descriptâ medendi methodo.

Dixæta ex pulricula avenacea est, vel jusculo hordeaceo, cum pomo subinde ad ignem cocto, atque etiam post secundam purgationem, jusculo tenui ex pullo gallinæ. Pro potu ordinario cerevisiam tenuem nullatenus tepesactam injungo, ut & decoctum album.

Post Catharsin bis celebratum, nulla suadet necessitas, pullorum carnibus aut similibus eupeptis ægro interdiceret, cum hæc per purgationem medicatio ea indulgeat, quæ non poterat concedi, si ali vix insistetur, atque porro post ultimam purgationem, modò febris aliquantulum deflagraverit, & intermittens typum nondum prorsus induerit, vini Canarini cochlearia vel quatuor, manè & serò, ut & post

post prandium, per dies aliquot propinentur, quo & vires citius instaurentur, & febriles avertantur accessus.

Cum autem hæc febris Species, præ cæteris quas mihi unquam videre contigit, cerebrum petere quasi apta nata sit, ægros meos sollicitè moneo, ne se nudos lectulo, nisi noctu tantum committant, quòd si usque adeo debilitati à morbo fuerint, ut erecto corpore sedere nequeant, permitto ut vel super lectum ipsum, vel super grabatum vestiti jaceant, capite paululum elevato; nec sino focus sit luculentior in cubiculo, quàm cui æger, tunc cum sanus erat, assueverat.

Atque ut hoc regimen omnino tenendum est ab initio, in singulis hac febre correptis (si fæminas in primis puerperii diebus decumbentes excipias) ita necessario est imperandum, ubi ad ægrum, quem ob regimen justo calidius, Phrenesis, Petechiæ, aut purpureæ maculæ obsederunt, aut alia quævis efferatæ inflammationis indicia, accersitur medicus. At hîc ubi Phrenesis ob methodum imperitiorem semel invaluit, nec subito deleri potest, nec tutum est repetitâ ultra limites præscriptos, vel phlebotomia, vel purgatione, ejuldem curationem aggredi, tandem vero suo tempore, suâque sponte, ope dicti regiminis receder,

recedet, ad quam tamen amovendam nihil perinde confert atque ægri caput radi : Quod itaque semper præcipio, nullum emplastrum admovens, sed pileolum tantum, quod ablatum rasurâ Capillitium, spissitudine quadantenus compenset, aut saltem caput à frigore externo muniat.

Et quæ de phrenetide hic dicuntur, de comate etiam huic feбри supervenienti dicta sunt, in quo ut in dicta phrenetide, materia febrilis in caput sursum fertur, ac proinde, si linguæ albedinem excipias, nulla adsunt febris signa, at æger Apyrexia prorsus frui videtur. In hoc pariter affectu, ac in alio, Cathartica, Sudorifera, vesicatoria atque id genus alia, non tantum nullo cum fructu, sed ne quidem sine maximo periculo usurpantur. Quamobrem post evacuationes generales per venæsectionem & purgationem factas, quantumlibet hoc Symptoma astantes perterrefaciat, tota res naturæ & tempori committenda est ; licet enim stupore æger diu laborarit, post aliquam multos tamen dies pristinam sanitatem recuperabit, modo lecto non perpetim affigatur, sed de eo eximatur indies, & supra grabatum, vel etiam lectum vestitus decumbat ; interim autem abradatur caput, & sub affectus finem, vini Canarini cochl. iij, vel quatuor bis in die exhibeantur.

Quoad

Quoad febrem autem, haud deterrendus est medicus à faciendis prædictis evacuationibus, si fortè membrorum subsultum vel motum convulsivum in ægri corpore persentiscat. Quandoquidem in quibusdam generis nervosi affectibus, tam venæsectio, quam purgatio, etiam sæpius repetitæ, non tantum non nocent, sed & necessario sunt adhibendæ.

In sæminis affectionibus hysterice obnoxiiis quandoque accidit, quòd ubi curatio evacuationibus dictis commissæ fuit, febris post venæsectionem & purgationes istiusmodi iteratas, etiamnum duret procurratque, in hoc casu febris quæ jam urget spirituum commotioni ab evacuationibus excitatæ, durationem ejus planè debet, ac proinde jam aliis omnibus posthabitis, indicationes curativæ, modò signa peripneumonix & inflammationis circa partes vitales absint, ad quietem spiritibus inducendum, & eorum orgasmum sedandum omnino sunt dirigendæ. Quem in finem singulis noctibus paregoricum quod vigiliis debellandis par sit exhibeatur, atque etiam medicamenta hysterica bis vel ter in die injungantur, qualia sunt pilulæ ex galbano, Assa ferida castoreo, & similibus, & julapia ejusdem indolis, insuper ad vires instaurandas, & vapores suppressandos, con-

concedatur aegræ talibus victitare, tam quoad cibum, quam potum, qualia appetitum maxime conveniunt.

Porro notandum est, quòd grassante hac febre, persæpe non tam pathognomonicis febris signis, colore sc. inquietudine, &c. quàm ventris torminibus, nunc siccis, nunc dejectionibus se ostendebat, genuinâ tamen illâ methodo, quam supra dedimus expugnanda est, perindè ac si usitatâ hujus febris facie compareret, idque tam ratione venæsectionis, quam repetitæ Catharseos, nisi quod hîc animadvertendum sit, quod quoties febris eò usque ventriculum infestet, ut æger potionem retinere nequeat, Pilulæ cochiae majores (quæ ad $\mathfrak{z}ij$, adhibitæ nunquam non per viscera sibi exitum parant) loco potionis leniter purgantis substitui possint, devorentur verò pilulæ horâ quartâ matutinâ, ita ut æger superdormiat, tum etiam hypnoticum dosi paulo largiore est concedendum, v. g. laudani solidi londonensis $gr. \mathfrak{z}\beta$, cum simili quantitate mastiches, in duas pilulas redacta, eadem nocte deglurantur, vel etiam laudani liquidi gutt 18, vel 20, in $\mathfrak{z}j$, aq. Cinnamon hordeat. aut alio quovis vehiculo generosiore.

L

Cum

Cum autem de torminibus ventris mentionem fecerim, monendi sunt hîc populares mei, quanto cum periculo, prout frequenti observatione didici, aquæ minerales in ventris torminibus quibuscumque vel diarrhæa, vel vomitione, vel affectu alio quocumque, quem à febre oriri, vel suspicari possimus, præscribi soleant.

Illud interim omnino observandum est, utpote quod ad quam plurimos ab orci faucibus liberandos pertineat, quod non obstantibus iis quæ supra jam tradidimus, quotiescunque prædicta ventris tormina, ad *dysenteriam* usque *confirmatam* promoven-
 tur, hîc mihi periculosissimum esse constat, morbum aggredi protractiore illâ methodo, quæ evacuandes primum, dein contemperandos acres istos humores, esse docet, cum experientia didicerem, dysenteriam, & certissimè, & celerrimè curari, si missis ambagibus, fluxus laudano confestim sistatur. Advocatus itaque, *guttas circa xxij, Laudani liquidi, in aqua epidemica, vel aqua mirabili, vel alia simili,* protinus exhibeo, bis intra horas 24 repetendas, vel etiam hoc sæpius, statis intervallis, si nempe dosis jam præscripta manè ac serò tantum usurpata, tam torminibus ventris, quàm dejectionibus cruentis rite compescendis par non fuerit, & fugatis
 Symp-

(III)

Symptomatis, tutissimum arbitror, ut æger aliquantisper in usu prædicti remedii manè & serò capiendi perseveret, guttulis aliquot indies demptis, donec eo amplius non opus fuerit. Animadvertendum est autem diligenter, quod ægrum ab usu paragorici lectulo diutius affigendum curo, cum situs quilibet paulo erectior, cerebrum facile conturbet, nisi æger somnos post in lecto satis longos captaverit. Dietam quod attinet, si æger vino prius assueverat, canarense concedo, probe tamen aquâ dilutum, in qua panis crustulum fuerat decoctum; & quam frigidam in hunc usum in lagenâ asservandum jubeo ut in promptu sit, ubi vinum est contemperandum. Decoctum album etiam affatim epotum prodest, pro victu jusculum hordeaceum, vel è pullorum carnibus elixis, ovum sine teste coctum, vel aliud quodvis ex eupeptis, in primos dies sufficiet. Deinceps verò, tum ad liquores magis generosos, tum ad alimentum uberius solidiusque, paulatim ascendendum.

Si infans hæc febre laborat, tum hirudines duæ utrinque pone aures applicentur, dein emplastrum epispasticum posteriori cervici admoveatur.

Cum cerevisia qua *Rhabarbarum* fuerit infusum purgetur.

Si post Cathartin febris intermittere videatur, tum julapium cum cort. peruv. (in capite de febre intermittenti pro infantibus descriptum) exhibeatur.

Hoc sedulo observandum est, quod in hoc febris genere (perinde ac in Rheumatismo & aliis morbis quamplurimis quorum curatio solis evacuationibus absolvi-
tur) Symptomata quædam leviora, & quasi effata febris reliquæ, aliquantisper etiam, expirante jam morbo perdurent, à quibus nullum ægro recidivæ periculum est, quæque sua sponte pari passu quo sanitas redit abscedent.

Methodus jam laudata, cæteris quas expertus sum omnibus, in hujusce febris curatione facile antecellit. Si quando vero febrim non prorsus tollat, id saltem agit, ut intermittere cogatur, ac proinde peruviano cortici, qui hîc nunquam non triumphat, conficiendum tradit.

Dicta methodus curationis per venæsectionem & purgationem expediendæ, plus aliâ quâvis præstabit, in febribus quam plurimarum specierum expugnandis.

C A P. XXII.

De febre Pestilenti & de peste.

Primus insultus rigorem ac horrorem, quemadmodum & febrium intermittentium accessiones fere perpetuum habet comitem. Mox vomitus enormes, dolor circa cordis regionem, ac si torculari premerentur, febris ardens, usitatâ Symptomatum *aussequi* stipara, indefinenter divexant, donec aut mors ipsa, aut benigna bubonis, vel parotidis eruptio, quæ materiam morificam foras ablegat, eos à luctuosissimo discrimine liberet; rariùs quidem accidit, ut citra ullam febris præsentionem ingruat, ac homines de improvîso è medio tollat, maculis purpureis præsentaneî interitus nuntiis, etiam dum in foro versantur, erumpentibus. Quæ repentina exanimatio, (quod animadversione dignum) nisi in pestis admodum funestæ exordio vix contingit. Fit etiam nonnunquam ut tumores prorumpant, nec febre nec graviore aliquo Symptomate prægresso quanquam suspicor rigorem, & horrorem leviusculum, ac minùs perceptibilem, semper præcessisse.

Ad curationem quod attinet, primò si-
quidem tumor nondum protuberaret, san-
guinem pro ægrotantis viribus, ac tem-
peramento moderate detraxi, quo factò,
diaphoresis, cujus aliàs sollicitatio, in non-
nullis corporibus non modo summam
habebat difficultatem, verùm etiam
majoris incendii, proindeque ecchy-
matum purpureorum periculum mini-
tabatur, facilis erat atque expedita. Post
venæsectionem (quam in lecto celebran-
dum curavi, cum jam omnia ad sudores
proliciendos in promptu essent) ne vel
minimâ interpositâ morâ, stragulis ægrum
obruui, ac lacineam lanam sincipiti alligari
jussi; quæ quidem capitis obtectio, ad
sudorem ciendum plùs proficit, quam quis
facilè crediderit, deinde si vomitus non
adessent, hæc & similia hydrotica ex-
hibui.

*R̄ Theriac. Andromach. 3ß, Elect. de ovo.
3j, Pulv. è chelis concror. comp. gr. xij,
Cochinell gr. viij, Croci gr. iij, cum
s.q. Succu kermes f. bolus, quem su-
mat 6tâ quaque horâ, superbibendo
cochl. vj, seq. Fulapii.*

R̄ Aq.

R^x *Aq. card. Benedicti, & scordii compos. an. ℥iij, aq. Theriac. still. ℥ij, Syr. cariophyll. ℥j, Misc. f. Fulap.*

Quod si vomitio interpellaret, ut in peste, ac febribus pestilentialibus sæpissimè accidit, medicamentum sudoriferum tantisper propinare distuli, donec solo tegumentorum pondere (nisi quod lintheaminis pars subindè ad colligendos halitus vultui superinduceretur) sudor promanare inciperet. Nam (quod quidem observatu summè dignum est) cum materiæ morbificæ radii versus ambitum corporis se exporrigant, illicò alvi profluvium, & vomitiones, ab eisdem introrsum reflexis, ac in ventriculum & intestina decumbentibus provenientes, ultrò sedantur; adeo ut quantacunque stomachi subversio præcesserit, assumpta deinceps medicamenta, probè retineantur, ac ad sudores ex voto proliciendos conducant.

Inceptam jam diaphoresin, haustibus Zythogalæ salviâ alteratæ, vel cerevisiæ cui macis aliquantulum incoxerit subinde repetitis, ad naturalis diei spatium continuari præcepi, abstertione interim omni religiosè interdictâ, imò nec infra quatuor à viginti horas à sudoribus finitis, indusium utcunque madidum, ac immundum, mutari

tari permitto; id quod summa cautelâ observari velim, quod si sudatio angustiori temporis limite circumscribatur, recrudescit illicò symptomatum sævitia, atque ægroti salus, quam prolixior diaphoretis extra aleam constituisset, in acie novaculæ relinquitur. Si defectio sub finem imminere videatur, jusculi ex pullo tantillum, vitellum ovi, vel his similia, sorberi permitto, quæ cum cardiacis & haustibus ad sudorem continuandum ex more distinctis, virium labefactioni abundè succurrant. Per horas à finito sudore viginti quatuor, moneo ut frigus cautè vitetur, indusium sponte suâ in corpore arescere permittatur, potulenta omnia calidiusculè hauriantur, & zythogalæ salvia alteratæ ususetiamnum continuetur. In sequenti luce, commune Catharticum exhibeo, ex infusione sc. Tamarind. fol. Sennæ, Rhabarb cum manna & Syr. Ros. Solutiv. atque hâc medendi ratione, anno à peste proximo, complurimis febre pestilentiali correptis; Sanitatem restitui, adeo ut ne unus quidem, ex eo morbo mihi desideratus est, postquam eandem exercere inceperam.

Verum ubi tumor jam enatus fuerit, venam aperire etiam in corpore ad sudandum inhabili, hætenus non sustinui, veritus ne materiâ morbificâ in depleta vasa

con-

fertim remeante, subitaneus agri interitus destinatum diaphoresin anteverteret, nihilominus fortasse satis tutò administrari poterit phlebotomia, modo confestim ab ea peractâ, ac nullâ morâ interjectâ eliciantur sudores, qui ad spatium superius requisitum producti, omnem tumoris molem paulatim absumere ac dissipare valeant, idque longè minore salutis periculo quàm si legitima apostematis maturatio, quæ in præcipiti affectu admodum incerta ac fallax existit, seriùs expectaretur.

Febris verè maligna, cum peste specie convenit, nec ab ea nisi ob gradum remissionem discriminatur.

Pestis vix britanniam nostram frequentius, quam post annorum circiter 40 revolutionem divastat.

Febres pestilentes ab inflammatione sunt remissione.

Vinum liberaliùs haustum, & antidota fortiora, complures verisimiliter in pestem præcipitarunt.

C A P. XXIII.

De Febre intermittente:

Curationem quod spectat ; jum a mul-
 tis annis mihi innotuit. quàm sit pe-
 riculosum, eam in tertianis & quotidianis
 (quæ cum recentes sint nullumque typum
 indutæ in continuitatis viciniâ adhuc hæ-
 rent) per sudorifica moliri : quamvis enim
 notissimum sit simul cum sudore prorump-
 ente inquietudinem atque alia Sympto-
 mata statim evanescere, & ex consequenti
 huic paululum esse indulgendum, saltem
 non esse obsistendum paroxysmo fatiscente,
 tamen est compertissimum, quòd si justo
 copiosius eliciatur sudor, quæ intermittebat
 febris, jam fit continua, ægerque tanquam
 incerto alexæ casu, in vitæ discrimine versa-
 tur. Hujus itaque methodi in efficaciam,
 & aliarum evacuationum, venæsectionis
 v. gr. & Catharseos incommoda (quarum
 utræque relaxando tonum sanguinis mor-
 bum protrahunt) dum mecum perpende-
 rem, peruvianus cortex certissimam mihi
 spem fecit, de quo verè affirmare possum,
 non obstante tam vulgi, quàm perpauco-
 rum

rum & doctis præjudicio, me nihil mali agris accidisse ab ejus usu vidisse unquam, vel cum ratione suspicari potuisse, nisi quod illi, qui longum & repetitum corticis peruviani usum experti sunt, in speciem quandam Rheumatismi scorbutici nonnunquam incidunt. Hoc autem malum perquam rarò, ex hac occasione nascitur, & quando accidit facillime remediis in capite de Rheumatismo descriptis cedit.

Ad ægrum quartanâ febre laborantem accersitus (die lunæ v. g.) si paroxysmus eodem die sit invasurus, nihil prorsus moveo, sed id tantum ago, ut spem faciam, cum à proximè venturo liberatum iri, ac proinde binis diebus intermissionis (martis sc. & Mercurii) corticem exhibeo hunc in modum.

*R Cortic. peruv. subtiliss. pulv. ʒj, cum
f. q. Syr. Caryophyll. vel de Ros. siccis f.
Electuarium, dividendum in 12 partes, quarum unam capiat quartâ quâque horâ, incipiendo immediate post paroxysmum, superbibendoque haustum vini cujuslibet, vel si pilulæ magis arvideant.*

R Cortic.

*R^x Cortic. peruv. subtiliss. pulv. ℥j, cum
f. q. Syr. Cariophyll. f. pil. mediocris
magnitudinis, quorum capiat vj, quar-
ta quæque horâ.*

Sed minori cum molestia, eodem tamen fructu, hujus pulveris uncia una admisceri poterit libris duabus vini clareti, atque ejus cochl. viij, vel ix, exhiberi iisdem quæ dicta sunt temporis intervallis. Die jovis quo metuitur paroxysmus, nihil impero, cum ut plurimum nullus accedat, reliquiis materię febrilis per solitos sudores, qui præcedentem paroxysmum absolvunt despumatis, ejectilque è sanguine, atque intercisâ novæ mineræ, vel fomitis accumulatione, repetito pulveris usu diebus paroxysmos determinantibus adhibiti. Verum enimvero ne morbus denuo recrudescat, die octavo præcisè à quo postremam dosin æger assumpsit, eandem præfati pulveris quantitatem (unciam sc. in 12 partes divisam) eadem quâ prius methodo certo certius Exhibeo, quamvis autem repetita hoc modo semel medicatio, persæpe morbum conficit, non tamen prorsus in tuto collocatur æger, nisi medico tertio quartore eandem methodum eodem temporis

poris intervallo iteranti parere non grave-
tur, maxime ubi sanguis à prægressâ aliquâ
evacuatione fuerit debilitatus, aut se æger
incautiùs auræ frigidiori ferendum expo-
suerit.

Verùm & si hoc remedium, nulla pur-
gandi vi polleat, tamen ob peculiarem quo-
rundam corporum temperiem, atque idio-
syncrasiam, persæpe accidit, ut ab ejus
usu, tanquam à Cathartico fortiori assum-
pto, æger violenter expurgetur in hoc
casu omnino oportet, ut laudanum
cum eo exhibeatur. Itaque laudani
gutt. x, vino instillari jubeo, & post al-
ternam pulveris dosin assumi, modo diar-
rhæa perstiterit.

Dicta methodus usu mihi venit in cæ-
teris intermittentibus, sive tertianis, sive
quotidianis, utraque enim statim à finito
paroxysmo aggredior.

At vero tertianæ quotidianæque, etsi
post unum alterumve paroxysmum, om-
nino videantur intermittere, tamen non
ita raro postea, ad continuatum fere spe-
ciem vergunt, & ad remissionem tantum,
etiam diebus quæ intermissionem pollice-
bantur accedunt, præsertim ubi æger lecto
defixus, regimine justo calidiore, aut me-
dicamentis febri per sudores ejiciendæ di-
catis fuerit multatus. Hoc in casu à re-

M

missione

missione quantumlibet exigua ansam arripiens, pulverem quam proxime à paroxysmo (quantum conjecturâ valeo) ingerendum propino, nempe quartâ quâque horâ, ne quidem ipsum morans paroxysmum, cum aliter in spatio interjecto plus satis brevi, alexeteria corticis vis, sanguini impertiri nequeat.

Cum vero sint aliqui, qui corticem hunc, nec in pulveris formâ, nec electuarii, nec tandem Pilularum ferre queant, his ejusdem infusum in frigido factum propino, ℞ij, sc. corticis grosse pulverati, in vini Rhenani ℞ij, aliquandiu macero, ac dictæ infusiones unciaë quatuor, ad dies aliquot factæ, virtutem drachmæ unius corticis in pulvere exhibiti, videntur continere. Quæ cum nec ingrata sit, nec ventriculum premar, duplo frequentius usurpari poterit, quam reliquæ ejusdem remediij formulæ, nempe donec paroxysmi terga dederint.

Quandoque accidit, ut in hoc morbo malè forinato, necdum in typum regularem evecto, æger ob vomituritionem fere continuam corticem deglutitum, quâcunque demum formâ exhibeatur retinere nequeat : in hoc casu, vomitio prius est compescenda, quàm cortex propinetur. Ad quem scopum collimans jubeo, ut sexties vel

vel octies spatio duarum horarum, succi Limonum recenter expressi cochl. j, cum salis absinth. ʒj, assumat. deinde laudan. Liquid. gutt. xvj, cum aqua Cinnamomi fort. cochl. j, ac brevi post, si vomitus cessaverit, usum pulv. peruv. aggrediatur.

Pro infantibus, quorum ætas tenella, vix feret, ut aliâ formâ, hoc remedium assu-
matur (saltem eâ quantitate quâ devincatur morbus) sequens julapium præscribere soleo.

R² Aq. ceras. nig. & vini Rhenani an. ʒij, Cort. peruv. subtiliss. pulv. ʒiij, Syr. caryophill. ʒj, Misc. f. Julap. capiat. cochl. unum alterumve pro ratione ætatis, quartâ quâque horâ, donec paroxysmi non amplius, discrucient, instillando alternis dosibus, si diarrhœa adfuerit, laud. Liquid. gutt. j, vel ij,

Diatam quod spectat, cæterumque regimen, nec à cibo nec à potu arcendus est æper, qualis qualis is demum fuerit, qui ad stomachum facit: fructibus tamen horariis, & liquoribus frigidis semper exceptis.

tis. Vescatur itaque carnibus eupeptis, & euchymis, & vino modice utatur pro potu ordinario, quâ re solâ, ægros nonnunquam restitui etiam eos quorum corpora ob frequentem febris recursum, contra corticem quasi communita, saluiferam ejus vim perpetim eludebant.

Sublato morbo vitandæ ante omnia evacuationes qualescunque, cùm vel blandissima Catharsis, quinimo enema è lacte Saccharato, in morbi discrimen certissime, sorte in morbum ipsum denuò ægrum conjiciet.

C A P. XXIV.

De fœtu mortuo.

COgnoscitur fœtus mortuus, quando motus illius cessat, quem priùs in utero aut mater ipsa sentiebat, aut obstetrix percipiebat admotâ manu : major ponderis sensus cum dolore abdomen infestat, quando fœmina de latere in latus sese convertit fœtum ex una parte in alteram instar lapidis dilabi percipit, ventris inferioris frigiditas tactu deprehenditur, extincto calore nativo & dissipatis spiritibus, qui in fœtu continebantur : oculi redduntur

con-

concavi & perturbati, facies, & labra pallent, partes extremæ frigidæ & lividæ apparent, mammæ flaccidæ evadunt, ac tandem putrescente fœtu, ichores fœtidi, & saniosi ex utero emanant: abdomen ob vapores elevatos inflatur, teter odor, & graveolens spiritus, non solum ex ore matris, sed etiam à toto corpore exhalat. Si ante fœtum, secundina excludatur, certissimum est fœtus in utero mortui indicium.

Curatio tota versatur in fœtus exclusione, vel extractione.

Rx Fol. Sabinæ siccor. rad. aristolochiæ rotund. trochisc. de Myrrha, Castor. an. ʒj, Cinam. ʒß, Croci ʒj, Misc. fiat pulv. de quo capiat ʒj, cum aqua sabinæ.

Interim admoveantur pudendo, pubi, & perinæo, forus emollientes.

Post forum inungantur eadem partes, ungento de Arthanita.

Pessarium etiam in vulvam immittatur.

R² Rad. Aristol. rotund. ireos, Hellebori nig. colocinth. mirrhæ, an. ʒj, galbani, opopanax, an. ʒß, cum felle bovî fiat pessarium.

Utile erit constantibus viribus, Catharticum medicamentum exhibere.

Angelus sala in triumpho emeticorum, testatur se felicissimo cum successu pluries in hoc casu exhibuisse Mercurii vitæ gr. *iv*, vel *v*, idque remedium potentissime færum mortuum excludere, & reliquis remediis prævalere. Quod tamen propter vehementem suam operationem, summa cautione, & medici prudentia indiget.

Si medicamentis diu tentata fætus mortui eductio obtineri nequiverit, ad Chirurgicam operationem veniendum est, eaque fit vel instrumentis, vel manus solius ministerio.

C A P. XXV.

*De Hysterica & Hypochondrica
affectione.*

Hic morbus si rectè calculum pono Chronicorum omnium frequentissime occurrit, fæminarum enim paucissimæ ab omni horum affectuum specie prorsus liberæ sunt. Sed nec spectabilior est hujus morbi frequentia, quam varietas illa multiformis, quâ se ostendit & nullos ferè non æmulatur ex iis affectibus quibus atteruntur miseri mortales. Quamcunque enim corporis partem insederit, Symptomata, qualia ei competunt parti, statim producit : & nisi medicus tam sagaci quadam solertiâ, quam in arte peritia valeat, fraus ei fiet, atque ista Symptomata à morbo aliquo essentiali hujus vel illius partis, non vero ab affectione hysterica, pendere abitrabitur.

Quandoque v. g. capitis arcem occupans, Apoplexiam facit. Quandoque spasmos horrendos gignit. Nonnunquam exteriorem capitis partem occupat, pericranium inter craniumque dolorem vix tolerabilem

bilem adferens in quadam tantum particulâ quæ transverso pollice contegi possit jugiter defixum. Dolorem etiam hunc comitantur vomitiones enormes. Hæc species clavus hystericus mihi est, istas præ cæteris fatigans, quæ chlorosi laborant. Nonnunquam in partes incidens vitales, vehementem cordis palpitationem excitat. Nonnunquam pulmones obsidet, unde æger creberrimè tussit, & fere sine intermissione, nihil prorsus expectorans. Nonnunquam in colon & regionem scrobiculo cordis subtensam, impetum faciens, dolorem vix ferendum infligit, iliacæ passioni haud absimilem, ubi ægra immodice vomit, colluviem quandam viridem bili quam porraceam appellant ferè parem, nunc etiam insoliti alicujus coloris rejiciens. Quandoque hoc malum in alterutrum ex renibus incursans, atrocissimo quem istic parit dolore, paroxysmum nephriticum omnino mentitur. Sed neque vesica ab hoc Pseudo-symptomate immunis est. Nunc in ventriculum decumbens continuas vomitiones excitat; nunc etiam diarrhæam quoties sc. in intestina effunditur.

Atque

Atque ut hic morbus omnes ferè partes internas infestat, ita etiam nonnunquam & exteriores, carnemque musculosam occupat, maxillas sc. humeros, manus, crura, nunc dolorem adducens, nunc tumorem, in quo genere is qui tibias distendit tumor, præ reliquis conspicuus est. Sed neque ipsi dentes ab hujusce morbi insultu se possunt defendere.

Inter omnia vero morbi hujus tormenta, nullum se tam crebro ingerit quam dolor in dorso; quam certo certius persentiscunt, quotquot vel levissimè hoc affectu tanguntur. Hoc interim observatu dignissimum est, quod non raro notabilis quædam externarum partium refrigeratio, Symptomatis his omnibus viam quasi sternit, & plerumque non nisi paroxysmo finito dispellitur.

Addo quòd hystericæ ferè omnes quotquot ego hætenus tractavi, de spirituum dejectione sive subsidencia (ut cum iis loquar) conqueruntur; pulmonis regionem indigantes, quoties locum in quo hæc spirituum contractio, seu subsidencia sentitur, volunt designare.

Demum

Demum mulieres affectione hysterica laborantes, nunc in risum effundi, nunc in lacrymas pariter immodicas solvi, nulla *negari* manifestâ, sive illum, sive has extorquente, nemini non est notum.

Inter omnia verò quæ in hoc morbo comparent phænomena, illud maxime proprium est, atque ab eo serè inseparabile, quod sc. ægræ urinam subinde reddant plarè limpidam, ad instar aquæ è rupibus scaturientis, idque satis copiosè.

Quin & omnibus tam hystericiis, quam hypochondriacis, quibus sc. jam malum inolevit, id accidit, ut flatu quandoque nidosos è ventriculo emittant, quoties aliquid comederint, licèt moderatè tantùm, & pro ratione appetitûs. Tum etiam aliquando acidum eructent, acetum sapore referens, quoties in os ascenderit. Neque hoc tantum nomine infelices sunt, quòd corpus ita malè affectum, & quasi conquassatum, ad instar ædium ruinas undique minitantium, tantùm non corrumpat, cum magis adhuc animo ægrotent quam corpore: Cum enim desperatio planè insanabilis de hujusce morbi naturâ sit.

Pendent affectiones istæ quas in fæminis hystericas, in maribus hypochondriacas insignire libet, quantum ego judico, à spirituum

uum animalium ἀταξία, cujus quidem ἀταξίας origo atque causa antecedens, est debilior dictorum spirituum crasis, sive nativa ea fuerit, sive etiam adventitia.

Abunde mihi constare videtur præcipuam in hoc morbo indicationem curativam, eam esse quæ sanguinis (qui spirituum fons & origo est) corroboracionem indigat, cum verò spirituum ataxia morâ longiore humores vitiaverit, è re fuerit eisdem jam corruptos, & phlebotomia & Catharsi priùs imminuere, modo ægræ vires permilerint, quàm ad sanguinem corroborandum nos accingamus. Quandoquidem autem dolores atrociores, vomitiones, & diarrhææ enormes, ita nonnunquam effrescant, ut inducias non ferant, usquequò primariæ illi fortificandi sanguinis intentioni possit satis fieri, quandoque ab effectis conspiciendis (missa aliquantisper causa) curationis tela necessario ordiendæ est; exhibito sc. medicamine anodyno: dein spiritibus quorum crasis infirmior morbi causa est, rectificandis opera danda est, quo ejusmodi Symptomatis deinceps occurratur. Cùmque experientia doceat permulta esse quæ factoris exhalatione, repellendis spiritibus seditionem molientibus, & in loco suo continendis apta nata sunt (quæ idcirco hysterica audiunt) neque illa sunt negligenda,

genda, quoties dictis intentionibus implendis operam navamus.

Ad hanc ego metam collimans, venam in brachio secari jubeo, dein ut purgetur ægra tribus quatuorve auroris continuis. Per hos dies in quibus venæsectio & Catharsis celebrantur, ita planè nihil emolumenti capere ægra, ut in pejus ruere sibi videatur, cum dictæ evacuationes tumultu concitato ἀντιξίαν promoveant; quade re ægram diligenter præmonio.

Post has evacuationes, ad sanguinem confortandum, & proinde etiam spiritus ex eo prognatos, remedium aliquod martiale, seu chalybeatum, ad dies triginta præscribo assumendum, quo non aliud certius hîc votis responder.

Commodissimè verò aut ego fallor in substantiâ exhibetur, atque ut nec observari unquam ipse, nec fando accepi, eum ita sumptum, cuivis nocuisse, ita certiore me fecit experientia multiplex, nudam chalybis substantiam & felicius & breviorè temporis spatio curationem absolvere, quàm si is quovis, ex iis qui vulgo feruntur modo fuerit præparatus.

Nec mihi solenne est totogillo spatio, quo ægra chalybeata sumit, Catharticum aliquod statis intervallis exhibere, cum tam in genere hysterico quàm hypochondriaco,
chalybis

chalybis vires a Cathartico intercidi, atque infringi videantur.

Intera dum chalybs administratur (ad confortandum sc. sanguinem & spiritus animales) remedia vulgò dicta hysterica in usum quasi obiter revocanda sunt, idque eo modo, atque eâ formâ, quæ maximè conveniunt ægris, quæ quidem si in formâ solidâ fuerint deglutitæ à minus fastidiosis, potentiùs longè spiritus in officio & loco suo retinebunt, quàm si in liquida hauriantur.

In summâ, indicationibus universis satisfactorius, paucula hæc, & vulgaria, præscribere soléo. Mittatur sanguis è brachio dextro ad ℥viij.

℞ Galbani in tincturâ castorei solut. & colat. ℥iij, Tacamahac. ℥ij, f. Empl. umbilico admovendum.

Sequenti mane aggrediatur usum sequentium pilularum.

℞ Pil. Coch. maj. ℥ij, Castor. pulv. gr. ij, Balsam peruv. gutt. iv. f. Pil. iv, Cap. horâ quintâ matutinâ super dormiendo.

N. Crynes

N

Repetantur

Repetantur per duas vel tres alias vices,
idque singulis vel alternis auroris pro rati-
one virium, & operationis.

R *Aq. ceras. nig. Rutæ, & Brion. com-
pos. an. ℥iij, Castor. in nodulo ligat. &
in vitro suspens. ℥ss, Sacchar. chrystall.
q. s. f. Fulap. de quo capiat cochl. iij,
vel v, in omni languore, instillando
primæ dosi, modo paroxysmus urgeat,
sp. C. C. gutt xx.*

Post pilulas purgantes modo supra de-
scripto sumptas, utatur & sequentibus.

R *Limaturæ chalybis gr. viij, cum s. q.
extract. absinth. f. Pil. N. ij, Sumat
summo manè, repetanturque horâ quintâ
pomeridianâ, per dies xxx, superbi-
bendo haustum vini absynthitis.*

Vel si forma boli magis atrideat,

R *Conserv. Absinth. Roman. & confervo.
flaved. aurantior. an. ℥j, Angelic. con-
dit. nucis moschat. condit. & theriac.
Andromach. an. ℥ss, Zinrib. condit. ℥ij,
cum s. q. Syr. aurantior f. Electuarium.*

R *Electuarii*

℞ Electuarii præscript. 3iſſ, Limaturæ
chalybis probè triti gr. viij, cum ſ. q.
Syr. aurantior ſ, bolus ſumendus mane,
Et horâ quintâ pomeridianâ, ſuperbi-
bendo hauſtum vini abſinthiis.

℞ Myrrh. Elect. Et galbani an. 3iſſ, Ca-
ſtor. gr. xvi, cum ſ. q. baſam. peru. ſ.
Pilulæ è ſingulis drachmīs xij, Su-
mat. iij, ſingulis noctibus, ſuperbibendo
Cochl. iij, vel iv, aq. Brion. comp.
per totum decurſum hujus proceſſus.

Sin autem Pilulæ ultimò præſcriptæ
ventrem moverint, tum ſequentes ſubſti-
tuantur.

℞ Caſtor. 3j, Sal. Succini volatilis. 3ſſ,
cum ſ. q. extract. Rutæ, ſ. pilulæ exi-
guæ, numero xxiv, capiat iij, ſingulis
noctibus.

Hic autem obſervandum, quòd chaly-
beata in quacunque forma, aut doſi, ex-
hibeantur, ſæminis quandoque magnas
tum animi, tum corporis perturbationes
inducant, idque non ſolùm primis diebus
(quod fere omnibus ſolenne eſt) ſed etiam
per totum tempus quo illis utuntur; in
hoc caſu non ſtatim chalybis uſus dictis

temporibus interrompendus, sed, quo melius eundem ferre poterint, laudanum aquâ aliquâ hystericâ mixtum, singulis noctibus, ad tempus aliquod propinandum. At ubi Symptomata mitiora sunt, & res sine ferro introsumpto transigi posse videatur, satis habeo sanguinem mittere, atque alvum solvere ad dies tres quatuorve: dein pilulas hystericas alterantes præmemoratas, manè & serò per x dies capiendas imperare. Quæ quidem methodus in affectu leviori, rarò à scopo aberrat. Imo pilulæ istæ solæ, vel omisissis phlebotomia & catharsi sæpe magnos effectus edunt.

Seriò interim animadvertendum est, non nullas fæminas idiosyncrasia quadam, ab hystericis medicamentis ita penitus abhorre, ut non solum non juventur, sed etiam insigniter ab eorum usu lædantur. In his itaque omnino sunt ommittenda.

Atque ita hystericus affectus quoad plurimum sanantur, ut & pleræque mulierum quas appellant obstructions, at præ cæteris chlorosis, seu pallidi virginum colores, uti etiam mensium suppressiones qualescunque. Attamen si sanguis adeo effæctus fuerit, ut chalybs præscriptâ methodo usurpatus, malo vincendo par non sit, ad eundæ aquæ minerales aliquæ ferri mineralaturæ, quales sunt nostræ tunbrigienes,

aut

aut aliæ nuper repertæ. Hoc autem præ cæteris interbibendum observandum; si ægritudo quævis ad symptoma affectionis hytericæ referenda accadat, hoc in casu per diem unum alterumve, æger aquis absistat, donec Symptomata illud, transitum aquarum alias impediturum, penitus abeat.

Sed si ob contumaciam, hic affectus ferreis aquis minus cedat, adeundæ sunt calidæ sulphuræ, quales sunt nostræ Bathonienses, atque æger postquam tribus auroris continuis eas intus assumpserit, sequenti die Balneum ingrediatur, & postero die iterum eas bibat; idem faciendo alternatim per duos menses integros.

Theriaca Andromachi vel sola, si crebro diuque usurpeter, magnum est in hoc morbo remedium. Vina hispanica gentianâ, angelicâ, absinthio, centaury, corticum aurantior, Flavedine, aliisque corroborantibus infusis medicatâ, si ad aliquot cochl. ter in die potentur, admodum conferunt, modo ægra tenui non fuerit biliosoque corporis habitu.

Adhæc, peruvianus cortex eximias mirandasque vires in sanguine & spiritibus confortandis invigorandisque habere nonnunquam deprehenditur, cujus scrupulum manè & serò ad septimanas aliquot deglu-

titum, sanam firmamque corporis crasin restituisse ipse observavi. In nullo autem hystericorum affectuum genere felicius succedit, quam in illo quo spasmis afficiuntur fœminæ. Si quæ vero ex remediis supra recensitis, minus convenient, quod temperamento bilioso ac tenui præditis læpe accidit, tunc diætæ lactea possit usurpari, etenim mulieres aliquot cum affectionibus hystericis diu conflictatæ, etiam iis qui omnes medicorum conatus spreverant; eluserantque, tandem lacte solo aliquandiu vescentes convaluere. Atque illæ quidem maximè, quæ ea specie laborabant, quam ego colicam hystericam appello.

At vero nihil ex omnibus quæ mihi hactenus innotuere, adeo impensè sanguinem spiritusque fovet firmatque, ac diu multumque singulis ferè diebus equo vehi.

Quoties paroxysmus invaserit, adjuncto quolibet ex prædictis Symptomate, si tale, aut tantum sit malum, ut inducias ferre nolit, donec sanguine & spiritibus corroboratis, quasi per ambages sanari possit, confestim ad remedia hysterica confugiendum est, quæ odore viroso ac gravi, spiritus exorbitantes ac desertores in propriis stationes remandant, sive intra corpus sumantur, sive exterius applicentur, cuiusmodi sunt Assa fætida, galbanum, castoreum,

reum, spiritus falis armoniaci, & quicquid est denique, quod odorem ætrem admodum, ingratumque spirat.

Proximo loco animadvertendum est, quod si paroxysmum comitetur dolor aliquis intollerabilis, in quâcunque demum parte, aut vomitio enormior, aut etiam diarrhæa, tunc præter hysterica jam laudata, laudanum in usum revocari debet, quod solum vires habet his Symptomatis cohibendis prorsus pares. At verò in iis doloribus sedandis, qui vomitiones excitant, cavendum est sedulo, ne illi sive laudano, sive alio paregorico mitigentur, non præmissis debitis evacuationibus, nisi patientiam ferè humanam omnem vicerint. Quod si ægra jampridem vomuerit, antequam accerferetur medicus, & metus sit, ne si emeticis ulterius sollicitetur, in furorem agantur spiritus, & ægræ vires nimium dejiciantur, hoc in casu laudanum sine morâ propinari debet, eo dosis modo numeroque, quæ Symptomatis magnitudinem ac durationem, non tantum exæquare possit, sed & vincere.

C A P. XXVI.

*Hæmorrhagia narium & Hæ-
moptoe.*

HÆmorrhagia narium, quâvis anni tem-
pestate infestat, præcipuè sanguine
præservido, temperamento verò debiliore
præditos; idque magis ætate ingravescente,
quàm adolescente. Primo ut pluri-
mum appulsu febris præ se fert indicia,
quâ derepente sibi per nares quâ datâ por-
ta faciente viam, dolor & calor sinciput
adhuc torquent. Sanguis ad horas aliquot
profluit, dein aliquandiu sistitur, mox de-
nuo erumpit, atque hæc vicissim: donec
tandem vel remediorum usu, vel sponte
suâ ob imminutam copiam deperditamque
cohibitus, omnino cessat; ita tamen ut
ægro singulis annis à recidiva metuen-
dum sit, si vel à liquoribus spirituosiss,
vel alia occasione quâlibet æstuarè con-
tingat.

Eum hîc mihi scopum propono, ut san-
guinis fervor nimius atque ebullitio, unde
oritur dicta præter naturæ modum extra-
vasatio, frænâ omnibus compescatur, ejus-
que

que impetus aliò vertatur, ea propter frequenter brachii venas rundo, & sanguinem liberaliter extraho. Victus rationem refrigerantem atque incrassantem injungo, ut aqua. fontan. partes tres, lactis unum simul coctis, & frigidè hauriendas; poma cocta, juscula hordeacea, & similia à carnibus abhorrentia. Julapia insuper refrigerantia, atque incrassantia, unà cum emulsionibus, &c.

R Succor. depurator. plantaginis, urtic. an ʒvj, Aq. lactis alexiter ʒiv, Aq. Cinnamomi hordeat. ʒiij, Sacchar. alb. q. s. Misc. f. Julap. capiat ʒiv, manè horà quartà pomeridianà, & sic deinceps, de die in diem, per tres dies continuos.

R Aq. Plantaginù, Cinnamomi hordeat. an. ʒiv, aceti stillat. ʒß, bol. veri sang. Draconis an. ʒß, Laudani Londinensis gr. iij, Syr. Myrtillor. ʒiß, m. f. Julap. capiat cochl. v, vel vj, horà somni, & sic deinceps, singulis noctibus.

R Syr. è succo urticae ʒiv, cap. ʒß, in quocunque haustu potus.

R Tin-

R^x *Tincturæ Rosarum. q. s. bibat ad libitum.*

R^x *Sem. Hyoscyami, papaveris alb. an. ʒss, Sacchar. rosat. ʒiij, Syr. è Symplylo q. s. f. Electuarium, cap. magnitudinem nuvis mōscat. minor. superbibendo haustulum Tinct. Ros.*

R^x *Sem. 4 frigid. Maj. an. ʒiʒ, amygd. dulc. par. ij, Sem. papav. alb. ʒij, Aq. plantaginis ʒviij, Rhead. ʒiv, Cinnamonomi hordeat. ʒiʒ, f. emulsio, cui adde Sacchari perlat. ʒiij, Syr. de Succo citri ʒss, Misc. capiat ʒiv, ter in die.*

Lectulo ut æger absistat per aliquod spatium quotidie moneo ; tum ut nullo non die injiciatur enema leniens refrigeransque, nec vel semel quidem omittatur : haustu quin etiam horâ somni paregorico è diacodio, ceu catenâ constrictus sanguinis furor coerceatur. At verò quando hujusmodi hæmorrhagias non rarò committitur lymphæ acrior, præter revulsionem, & refrigerationem, solenne mihi est Catharticum blandius vel in ipsius morbi *anum* propinare, cujus operatione finitâ, anodynum exhibeo præter solitum viribus auctum ; & ubi

Symp-

Symptoma penitus evanuerit, aliud demum Catharticum.

Quoad externas applicationes lintea quadruplicata immersa aquæ frigidæ, in qua Sal prunellæ dissolvatur, & postea leviter expressa, admoveantur nuchæ, ac utrinque cervici, sæpius in die, item post universas evacuationes peractas, liquor sequens applicetur.

Rx Vitriol. Hungar. ℥ Aluminis an. ʒj, Phlegmatis Vitriol. ʒss, Coq. tamdiu donec omnia fuerint dissoluta, Liquorem frigesactum filtra, & à crystallis subinde natis separa. Liquori residuo, adde Ol. Vitriol. duodecimam partem. turunda ex linteo raso, liquore hoc probe humectata, nari ex quâ sanguis stillat indatur, per dies duos isthuc relinquenda.

Quo etiam liquore, liuteamina imbuta, & applicita, sanguinem sistunt ex quacunque demum parte externâ, idem defluat.

Hæmoptoe etiam quæ in æstatis ac veris confinio homines calidioris temperamenti, at minus robusti adoritur, & quorum pulmones minis rectè valeant, præ senibus item juniores, ejusdem ferè indolis cum hæ-

hæmorrhagiâ jam tractatâ mihi est. Quin
& hoc vitium eandem ferè quam hæmor-
rhagia methodum medendi sibi vindicat,
nisi quod Catharsin minùs ferat, à quâ
præsertim repetitâ, æger facilè in tabem
conjicitur.

℞ Balsam. Lucatelli ʒj, bol. ver. ʒj,
Misc. capiat mane & vesperi, super-
bibendo decoct. Traumatic. Pharma-
copœa penultimâ descript. hastulum,
paretur sine vino.

℞ Aq. Plantaginis ʒij, Cinnamomi hor-
deat. ʒj, Aceti stillatiti ʒß, Corallii
rub. pp, ʒß, Sanguinis Draconis ʒß,
Laud. Lond. gr. ij, Syr. Myrtill. ʒj,
Misc. sumat. Cochleatim singulis horis
donec sanguis subsistat. Vel,

℞ Tincturæ Ros. ʒj, Syr. de Symphito ʒiß,
Misce, sumat haustum quartâ quâque
horâ. Vel,

℞ Conserv. Ros. rub. Symphit. an. ʒiij,
Offis sepia subtiliss. pulv. ʒij, Ocul.
Cancr. ʒj, Coq. in lactis ʒß, ad ʒiv,
comedat & bibat totum. Vel,

℞ Lohoch

*R̄ Loboch de Portulac. ʒiſſ, Capiat ʒiij
quartâ quâque horâ.*

Denique Phlebotomia crebrò celebrata, emema quotidie injectum, Diacodium hora somni propinatum, diæta insuper & medicamenta tam incrassantia, quàm refrigerantia, opus pro voto absolvent.

C A P. XXVII.

De Hæmorrhoidum fluxu immodico & de dolore Hæmorrhoidum.

Immoderatus fluxus Hæmorrhoidum, periculosissimus est, aliosque morbos perniciosos inducit, nempe totius corporis imbecillitatem, omnium viscerum refrigerationem, atrophiam, cachexiam, & hydropem. Ad curationem eadem remedia conveniunt quæ suprà præscripta fuerunt pro Hæmorrhagia narium.

Venæ Hæmorrhoidales in recti intestini extremitatem & anum desinentes, sæpe tumore afficiuntur, ex quo gravissimus dolor, non raro excitari solet. Ad hujus curationem, primò sanguis detrahendus
O est,

est, ex venis brachis, ut fiat revulsio à parte affecta, qua sufficienter celebrata, derivationis gratiâ, vena malleoli etiam aperienda est.

Alvus continuò emollienda est, quia dura excrementa, & cum aliquo conatu emissâ, dolorem exasperant. Ad alvi autem lenitionem, infusum cassiæ manè & serò exhibitum, maxime conveniet, in hunc modum paratum.

Rx Fol. Lactuc. Bugloss. & summitat. malvæ an. m. j, Liquirit. rasæ & pas-sular. mund. an. ʒß, flor. Bugloss. borra-ginis & viol. an. P. j, Coq. ad ʒviij, in colatura infund. Cassiæ recent. ex-tract. ʒj, colentur, & clarificentur, ad-dendo postmodum Syr. violacei ʒj, cap. bis in die.

Interim topica varia parti admovenda sunt, ad dolorem leniendum, inflammatio-nem auferendam, & tumorem discutiien-dum. Oleum amygdalarum dulc. recen-ter extractum, parti dolenti admotum, dolorem demulcet. Linimenta & unguen-ra ad eundem usum varia præscribi possunt. Quorum alia dolorem tantum leniunt, alia tumorem etiam discutiunt & exsiccant, aliaque ulceratis hæmorrhoidibus meden-tur,

tur, eaque cum linteis & lana, aut gossipio, parti admovenda sunt.

℞ Vitell. ovi N^o j, Olei Ros. vel. violac. quantum sufficit. f. Linimentum, cui si unguentum populeum addatur efficacius erit ad dolorem sedandum; tum etiam in dolore acerbiori opii grana aliquot admisceri poterunt. Vel,

℞ Mucilag. sem. Psyllii, & sanugr. extract. cum vino an. ℥ij, butyri recentis ℥iij, Sevi hœdin. ℥j, agitentur simul in mortario plumbeo, f. Linimentum.

Balsamum sulphuris ex floribus Sulphuris & spiritu terebinth. paratum, præstantissimum est ad dolorem sedandum, & tumorem discutiendum, tum etiam ulcera earum partium mundificat. Cæpa alba sub cineribus cocta, & cum butyro recenti subacta, instar cataplasmat, dolorem sedat, & tumorem discutit. Sed si non faciliè resolvi possunt, post convenientes revulsiones aperiendæ sunt, cum scalpello aut hirudinibus.

C A P. XXVIII.

De Hydrope.

OMnis hominum ætas, sexus omnis ab Hydrope nonnunquam infestatur. Fæminæ tamen huic morbo magis sunt obnoxia quam viri : verum hos præsertim ætate ingravescente adoritur, illas ubi jam parere desierint : steriles autem quandoque etiam juniores occupat. Foveæ digitorum impressione in surarum parte inferiore, sub noctem imprimis conspicuæ, mane vero evanescentes, primum hujus mali indicium dant quod non perinde certum est hydropis ingruentis signum in fæminis atque est in maribus : cum & prægnantes, & aliæ quibus catamenia quâvis de causa sistuntur, haud raro idem patiantur. Neque tamen in viris ejusmodi tumor hydropem certo indicat : etenim cum senex quispiam habitu corporis paulo pleniori præditus, asthmate jam à multis annis laborans, ab eodem derepente, idque hyemis tempore, fuerit liberatus, mox ingens tumor musculos tibiæ occupabit. Quo non obstante si generaliter loquamur, suræ & tibiæ intumescentes pro signo

signo supervenientis hydropis habendæ sunt.

Tria hunc morbum stipant Symptomata Dyspnæa, urinæ paucitas, & sitis intensa. sunt duæ species tumorum, abdominis hydropem mentientes fæminis familiares. Prima est carniū in partibus intra abdomen excreſcentia præternaturalis, quæ ventrem in molem haud minùs conſpicuam attollit, quàm ſolet incluſa aqua. Altera ſpecies flatibus ortum debet; qui non tumorem tantum, ſed & alia ingravidationis ſigna pariunt. Hæc viduas ut plurimum exercet, vel etiam mulieres quæ non niſi provectiores ætate nupſerant.

Indicationes curativæ veræ ac genuinæ, vel ad aquarum in abdomine cæteriſque partibus contentarum evacuationem, vel ad inſtaurandum ſanguinis robur omnino dirigendæ ſunt.

Ut cum bonis ægri rebus purgatio inſtituatur, ſcire oportet, utrū ægri corpus facilè, an verò difficulter, atque ægrè Catharticis cedat, quod non aliâ viâ ullâ certius dignoſci poteſt, quàm ex diligenti in-
quiſitione, quomodo alia purgantia remedia, alio tempore aliquo uſurpata, opus deſtinatum peregerint.

Hydrops præ cæteris morbis quibuscumque Catharsin & validissimam postulat, & maximè celerem. Singulis diebus expurgari debeat æger: nisi quod siue ob nimiam debilitatem corporis, siue propter Cathartici præcedentis operationem plus satis violentam, dies unus aut alter nonnunquam intercalari possit. Neque à purgatione, nisi urgente necessitate est abstinendum aut cessandum, donec omnis aquarum moles omnino demum exantlata fuerit.

In istis qui Catharsi promptè cedunt, *Syrupus de spinâ cervinâ* etiam solus, aquas sat copiosè elicit.

Ubi vero constiterit, ægrum eo esse corporis habitu, ut Cathartica leniora nec celeriter, nec cum bonâ euphoriâ opus suum peragant, fortiora tentanda, in huiusmodi corporibus sequentem potionem cum successu sæpè numero præscripsi.

℞ *Tamarind.* ʒss, *fol. Sennæ* ʒij, *Rhei* ʒiss, *Coq. in f. q. Aq. fontan. ad* ʒiij, *in colatura dissolv. mannæ, & Syr. Ros. solt. an.* ʒj, *Syr. de spina cervin.* ʒss, *Electuar. de succo Ros.* ʒij, *Misc. fiat potio.*

Quæ tamen potio non nisi robustioribus exhibenda est, quibus alvus solvit, ubi cætera id præstare nequiverint ; quod multiplicitate experientia ipsius probavi. Vel,

Rz Vini alb. ʒiv, Zalap. subtiliss. pulv. ʒj, Zinrib. pulv. ʒj, Syr. de spina cervina ʒj, Misc. fiat potio, sumenda summo mane repetendaque singulis vel alternis diebus, pro ratione virium.

Restant vero medicamenta duo, me iudice, Palmaria, & in iis qui non nisi ægrè purgantur cæteris quæ vel suprâ enumeravi, vel adhuc comperta habeo *δραστικώτερα*, Elaterium intelligo, & infusionem croci metallorum. Elaterium sive fæcula cucumeris agrestis potenter in permodicâ quantitate vires suas exerit, in conturbandâ alvo, & fæcibus cum serosis & aquosis humoribus copiose egerendis, adeò ut ejus grana duo plerisque, in genere, loquendo, corporibus, dosis aptissima sunt, ego permiscere soleo Pil. ex duobus ʒj, quos in pilulas tres exiguas formandas, ac mane sumendas impero.

Infusionem croci quod spectat ejus ʒiʒ, (vel purgatu difficillimis ʒij) mane exhibita, & quotidie pro ægri viribus reiterata, quamlibet primâ facie haud aliud promittat,

rat, quam colluviem in ventriculo stabulantem egerere, tandem tamen efficiet, ut abdomen ab aquarum super-incumbentium onere liberetur.

Veruntamen si prædictum vomitorium ventrem inferiorem haud efficaciter expurgaverit (nam in Catharsin solet desinere) post tertiam aut quartam dosim meræ infusionis croci Metallorum, quandoque licet rariùs uti soleo seq.

R^x Aq. cardui Ben. ℥iij, infus. Croci Metallorum ℥i℥, Syr. de Spinâ cervinâ ℥℥, Elect. de Succo Ros. ʒij, m. f. potio.

Hoc autem observari velim, quòd si leviculo aliquo ventris tumore tentetur æger, non ita promptè educuntur aquæ per infusionem croci Metall. ac in Alcite grandiore, ubi ingens aquarum copia aggesta fuerit : etenim vel ipsa aquarum moles, dum emetici operatione agitur ac concutitur, ad earundem evacuationem mire confert; atque eam ob causam, nisi venter in tumorem insignem attollatur, omnino convenit ut toto res evacuantibus per inferiora committatur.

At sane quod seriò animadvertendum est, haud raro accidit, ut aqua non solum in crura ac tibiae deturbetur sed etiam in ipsam abdominis cavitatem depluat, quæ tamen medicamentis Catharticis omnino elicienda non est, verbi gratiâ, quoties hujusmodi tumor, vel phthisis diuturnam excipit, vel à viscerum alicujus labe ac putredine nascitur, vel à sanguinis tono, si ita loqui fas est, non tantum relaxato sed & deperdito, ac spiritibus penitus exhaustis; vel à longâ fistularum in partibus carnosissimis morâ, quæ copiosam saniem egresserunt; vel à nimia debilitate atque evacuatione tam humorum, quam spirituum quas advocavit sive salivatio, sive sudatio, sive etiam purgatio, justo intensior, & diæta tenuis, quæ in luis veneræ curatione, etiam magis quam res postulabat, fuerint adhibitæ, in his atque aliis morbis, ad hunc modum factis; æger non tantum non juvabitur à Catharsi, sed imminuto adhuc amplius sanguinis tono, augebitur malum. Quamobrem rebus ita stantibus, omnis curationis cardo in sanguine ac visceribus omni ope corroborandis firmandisque omnino vertetur. Inter cetera hujus ordinis, præter remedia confortativa, infra enumeranda, ego certissimo experimento edoctus sum, aeris mutationem,

tionem, & in aere libero exercitium, quale quale demum æger ferre potuerit, huic indicationi apprime respondisse.

Elt etiam ubi absque omni istiusmodi *περπατή* intentioni illi quæ aquas evacuan-
das respicit: nec Catharticis nec emeticis
satisfaciendum est: quoties enim vel æger
constitutione est infirmiore, vel sæmina va-
poribus atque ataxiis spirituum animalium
admodum obnoxia; fieri non potest ut
Catharticis, & multo minus emeticis, res
geratur. Hic itaque aquarum evacuatio
diureticis committenda est, è quorum fami-
liâ, efficacissima mihi videntur ea quæ è
salibus Lixivialibus fiunt, neque quicquam
refert, è quorum vegetabilium genere ci-
neres petantur. Quandoquidem vero vix
aliud vegetabile genista sit parabilius, & in
hoc morbo bene audiat, ego ut plurimum
Cinerum ejus ℥j, in vini Rhenani ℥iv, fri-
gidè infundi jubeo, addendo fol. absinthij
vulg. P. j, vel ij, Liquoris per filtrationem
colati ℥iv, mane horâ quintâ pomeridianâ
Et sero ægro jugiter hauriendas impero, us-
que dum tumor evanuerit. Quo solo reme-
dio hydropes pro deploratis habitos curatos
vidi, in iis quorum crasis debilior purgan-
tibus ferendis non fuit.

Aquis autem (ut ad secundam intentionem properemus) quæ sunt proxima causa morbi jam penitus evacuatis, non nisi ad dimidiam curationis partem ut plurimum perventum est, nisi sanguinis etiam debilitati, quæ prima morbi origo fuit, occurratur, longo & assiduo medicamentorum calefacientium & corroborantium usu, unde novus aquarum proventus præcaveri possit. Ad hanc de qua jam agimus intentionem implendam, nempe ut sanguis corroboretur, omnino necesse est, ut æger quantum res ferat, vinum potare teneatur, dum in curando est (modò ne priùs incipiat *δινοποσία* quàm meatus quadantenus reclusi fuerint, & porta aquis data) vel saltem loco vini, cerevisiam è generosioribus.

In pauperibus quorum res angusta domi, meliora remedia non permittebat, cerevisia fortis in qua quantitas sufficiens Rad. Raphan. rustican. fol. Absinthii vulg. cochlear. hortens. Salviæ centauris min. Summitat. genistæ, inclusa fuerint, meo consilio usurpata, pro potu ordinario, sola fuit instar omnia. Pro ditioribus, vinum canarinum, eisdem herbis amaris potest similiter, imprægnari, cujus haustulus bis terve de die deglutiendus, vel si id palatominus allubescat, vinum absinthites vice ejus

ejus substituat. De quo æger sumere possit cochl. *ix*, post Electuarii digestivi seq. *3ij*, horis medicinatibus, *i. e.* manè quarta pomeridianâ. Et nocte, devorandas.

R *Conserv. cochlear. bortenſis ʒiſſ, Abſinth. Romani, & flaved, aurantior. an, ʒj, Angel. condit. nucis moſchat. condit. an. ʒſs, Theriac. Andromach. ʒiij, Pul. Ari comp. ʒij, cum ſ. q. Syr. Arantior. f. Electuar.*

Hic verò magni momenti eſt, quòd æger parcè admodum bibat liquores iſtos, qui minùs generoſi ſunt. Veruntamen cum ſitis magna huic affectui ſe comitem adjungere ſoleat, quam inſuper à potu tenuiori abſtinentiu adaugeat, è re erit, ut æger ſæpeuſcule aq. frigidâ ſpiritu vitriol acidulatâ os colluat, aut Tamarindos in ore ſubinde teneat, aut limonem manducet, neutrum vero deglutiens, præ eorum frigiditate, quæ morbo minus convenit.

Verum inter corroborantia, chalybs in hydropis incipientis curatione, haud iſſimum locum ſibi vindicat, ſanguinem viz. invigorando, calefaciendôque, quam ob cauſam, & Allium hîc adeo conducit;
cum

cum eo solo, missis evacuantibus, hydropem ex aliorum præscripto, non meo, depulsum noverim.

℞ Syr. Chalyb. ℥ij, Capiat cochl. j, cum crem. Tartari gr. xv, omni mane, in cochl. v, Fulapii seq.

℞ Aq. lactis. alexiter. ℥j, Aq. Absinth. magis comp. gentian. comp. an. ℥iij, misc. fiat Fulap.

℞ Chalyb. cum Sulphure pp, croc. martis Astring. an. ℥ss, Ocul. cancr. Corall. rub. pp. Sal. absinth. an. ʒj, Sal. volat. Succini ʒj, extract. Gentian. q s. Misc. f. Pil. x, ex qualibet drachmia. cap. iv, omni nocte.

Observandum est, eum hydropem qui vel pedes tantum inflavit, vel etiam ventrem sed modice, non statim curationem per emetica & Cathartica sibi deposcere; sed hujusmodi liquoribus præfatis calefacientibus & corroborantibus haud raro cedere. At vero præ cæteris serio animadvertendum est, quod quoties hunc morbum solis corroborantibus, vel etiam Lixivialibus aggredimur, æger nullo modo expurgandus est.

Topica five remedia externa quantum ego observare potui nihil egregium in hoc morbo præstiterint unquam. Vesicatoria gangrænam sæpe invitant. Ut tandem finiam, quamvis hic morbus ubi jam in verum Asciten evaserit, pro deplorato semper habitus fuerit; attamen constabit quòd si dicto modo tractetur, æque certò potest subjugari (modo viscera à corruptione sint libera) ac alii permulti, qui non ita funesti vulgo æstimantur.

C A P. XXII.

De Hypercatharsi.

Circa purgationem haud minus quam vomitionem rite ordinandam, frans atque calcaribus opus est. Quemadmodum enim medicamenta Cathartica ad alvum lubricandam, aut copiosius dejiendam necessarii interdum sunt usus, ita si evacuatio istæ immoderata, aut non facile tolerabilis fuerit, remedia opposita seu Diarrhææ aut affectus dysenterici antidota indicantur.

Methodus therapeutica hypercatharseos, tum præcautionem tum curationem respicit. Quoad prius, ante pharmaciam, in ope-

operatione ejus, & post eam, consideratione, & cautela opus. Primo namque imprimis perpendere oportet, tum corporis purgandi constitutionem, robur & consuetudinem; tum medicamenti exhibendi naturam, dosin, operandi methodum, & affectus ordinarios; dein symbolis collatis, agentis virtutem juxta patientis tolerantiam proportionare. Secundo dum pharmacum operatur, coctionis viscera, sanguis & spiritus animales, à quavis alia perturbatione immunia servantur. Quare hoc tempore nec alimenta crassa, viscola, aut copiosa, quæ ventriculum molestant, ingerantur; frigoris externi occursum quo pori corporis constipentur, sedulo vitentur; denique animus placidus usque ac serenus curis & studiis severioribus vacet. Tertio pharmaci operatione finita, & spirituum animalium excandescentiam sedari, atque sanguinis, & humorum effervescentiam compesci oportet; in quos fines medicamentum anodynum aut blande hypnoticum exhibeatur juxta formulas sequentes.

℞ *Aq. flor. Paralyseas* ℥ij, *Cinnamomi* bordeat. *Syr. de Meconio an.* ℥ss, *Margarit.* ʒss, *f. haustus hora somni sumend.*

Quod si omiffa aut non obftante huiusmodi cautione, medicamento purganti hypercatharifi fupervenerit, illico patiens lecto calerati impositus, methodo fequenti tractetur. Imprimis ventriculi & totius epigaltri regioni, aut emplaftrum ex Theriaca aut forus, è decocto abfinthii, menthæ, cum aromatis, in vino rubro cum ftuphis laneis calidiffime intinctis & expreffis adhibeatur : ore protinus affumatur aut bolus è theriaca Andromachi, vel folutio ejus in aqua Cinnamomi facta. Porro vinum uftum, & aqua menthæ dilutum, cochleatim crebra vice propinetur. Si alvi tormina infeftent, enema ex lacte tepido cum theriaca diffoluta injiciatur ; interim membris exterioribus friftiones calidæ ac interdum ligaturæ, quibus fanguis extra devocetur, & à nimia colliquatione, inque vifcerum cavitates effufione, detineatur, admoveri debent : dein vefperi fi vires content, & pulfus fatis robustus fit, aut diacodiii aut Laudani liquidi dofis, cum vehiculo idoneo fumatur.

C A P. XXX.

De Ictero.

Ictericæ affectio ex communi plurimorum consensu exoriri statuitur, in quantum flava bilis è venæ portæ finibus, in pori biliarii ductus non omnino, aut non satis excepta, in massam sanguineam restagnat, eamque virore suo (unde etiam cutis inficitur) inquinat.

Ad therapeiam quod spectat, pharmaca emetica in ictero recenti dum viscerum tonus, & vires constant, sæpiissime juvare solent.

*℞ Infusionis croci Metallorum ʒβ, ad ʒvj,
vini scill. ʒj, Oxymel. simpl. ʒβ, f.
emitorium.*

Medicamenta purgantia in hoc morbo sive recenti, sive inveterato, locum habent.

℞ *Electuarii* & *succo Ros.* ℥iij, *Rhabarb.* ℥j, *Salis Absinth. Crem. Tartari an.* ℥ss, *Syr. de Rhabarb.* q. s. f. Bolus. Vel,

℞ *Pil. Ruffi* ℥j, *extract. Rudii* ℥ss, f. *Pil.* iv, *Sumantur mane cum Regimine, repetendo intra iv, vel v dies, & postea semel singulis septimanis.*

℞ *Elixir. proprietatis* ℥j, *Sumat guttas xx, mane & horâ quintâ pomeridianâ, cum vehiculo idoneo.*

℞ *Rubie tinctorum, curcumæ, an.* ℥j, *Chelidon. maj. cum toto, & Summiges centaurii minor. an. m. j, Coq. in æqualibus partibus vini Rhenani, & aq. fontan. ad ℥ij, colatura dissolve Syr. de quinque radicibus ℥ij, cap. ℥ss, mane & sero calidè, usque dum convaluerit.*

Sylvius pro curatione icteri, valde prædicat decoctum sem. Cannabini, & solutionem saponis. Remedium vulgare & empiricum apud nostrates est, ut novem

vem pediculi vivi, fumantur mane per v ,
vel vi , dies, quo remedio (cum alia mi-
nus efficerent) plures sanatos audiui.

Si morbus adhuc obstiterit, ad aquas
ferreas, quales sunt istæ tunbrigenses a-
deundum est, quæ ex ipso fonte bibendæ
sunt, dum convaluerit æger. Porro hoc
morbo laborantes, doloribus nonnun-
quam valde molestis, qui noctu potissi-
mum desæviunt, ac insuper vigiliis sæpe
obnoxii reperiuntur; qua propter etiam
anodyna in usum adhibenda veniunt.

*R̄ Aq. Mirabilis, Lumbricorum, an. ʒj,
Diacodii ʒv j, Tincturæ Croci ʒ ss,
Misc. dosis cochl. j, vel ij. sera nocte,
si quando somnus deficiet.*

C A P. XXXI.

De Iliaca Passione.

ILiacus affectus, est motus intestinorum præposterus & inversus, in quo alvus omninò constricta est, & quæ per inferiora dejici deberent, ad ventriculum feruntur, ac per vomitum rejiciuntur.

Quæcunque intestina obstruere possunt, ut nihil per inferiora descendere valeat, hunc affectum producere solent. Causæ obstruentes sunt fæces induratae, ac retentæ, flatus crassi, magnâ copiâ in intestinis collecti, eaque distendentes; inflamatio, aliique tumores, qui cavitatem internam intestini penitus occludant; & intestini circumvolutio, ac complicatio, ut veluti nodus in ipso fiat: quæ quidem complicatio & constrictio intestinorum in hernia sæpe contingit, tum etiam in colico dolore, cui sæpe succedit ileos.

Causæ verò infrequentiores intestinorum facultatem expultricem irritantes, ut motum suum invertere cogantur, sunt exulcerationes insignes, aut humores acerrimi, intestina vellicantes,

Thera-

Therapeiam quod spectat, consultissimum esse arbitror, brachii venam primum pertundere, mox interjectâ horâ unâ alterâve, clysterem aliquem ex iis qui potentius operantur injicere; ego fumum nigotianæ, sive Tabaci, ex tubulo inverso, per vesicam majusculam, in intestina validissime insufflatum, enema efficacissimum esse duco. Qui etiam post moram aliquam reiterari potest, nisi prior immixtus, solutâ alvæ, meatus deorsum versus reseraverit. Huic autem remedio, Symptomate haud cedente, necesse est, ut Catharticum paulo fortius in usum veniat, utut difficile fuerit, exinde viam facere. Ut,

R̄ Pil. ex duobus gr. xxxv, Mercurii dulc. ʒj, cum s. q. Bals. peruv. fiant Pil. n. iv, cap. è cochl. uno Syr. viol. nullum insuper liquorem assumendo, ne minus retineantur.

Sin autem æger hoc remedium per os rejecerit, hâc methodo procedendum.

R̄ Laudani liquid. gutt. xxv, Aq. Cinnamonomi fortis ʒß, Misc. statim propinetur, & interjectis aliquot horis, idem paregericum repetatur.

Cum

Cum verò horum usu vomituritio ac ventris dolores remiserint, tunc Catharticum prius dictum iterum exhibeatur, ac suo tandem defungetur munere. Verum si Anodynorum virtute ac vi jam penitus infractis vomituritio ac dolor iterum redierint, Cathartico interim in corpore resistente, in hoc casu ex dejectionibus per inferiora, spe omni impræsentiarum abjectâ, ad usum pægorici suprâ descripti reverendum, idemque eo usque repetendum, quartâ, vel sextâ quaque horâ, donec intestinis quies omnimoda inducatur, quo quidem tempore Catharticum operationem per sedes exeret, quantumlibet ex tam repetito narcoticorum usu, plane contrarium effectum iri videatur.

Victum valde tenuem ægro præscribo, ita ut non nisi cochlearia aliquot jusculi ex pullo gallinaceo parati, sorbenda bis vel ter in die permittam. Interim vero per totam ægrotationem, in lecto decumbat jubeo, donec perfectæ sanationis signa appareant.

Quando vero Iliacus affectus procedit à prolapsu intestinorum in scrotum, tota cura eò dirigenda est, ut illa in suum locum reponantur, quod fiet blanda & prudenti manu Chirurgi, locum affectum diu antea fovendo decocto emolliente, & oleis relaxantibus,

antibus, clysteribus etiam emollientibus, carminantibusque frequenter injectis; ægrum ita collocando, ut caput sit valde declive, crura vero elata. Imò nonnulli cum pedibus suspenderentur, citissimè liberati sunt.

C A P. XXXII.

De Lienteria, & Cæliaca passione.

Lienteria est species alvi fluxus, in quo cibus non immutatus, sed prout fuerat assumptus per alvum celeriter excernitur. In cæliaca vero passione, alimenta cruda, & imperfecte cocta, per alvum rejiciuntur.

Causæ lientericæ & cæliacæ affectionis plurimæ proponuntur ab auctoribus, quas omnes ad tria capita referre possumus; frigidam ventriculi & intestinorum intemperiem; earundem partium irritationem, & summam facultatis retentricis debilitatem, ex gravi ac lethali morbo. Est & alia causa à prædictis diversa, que peculiariter cæliacam passionem efficere consuevit, nempe obstructions venarum mesaraic.

raic. quæ transitum impediunt chylosæ materiæ. Aëtius & celsus multique eorum sequaces, aliam etiam hienteriæ causam proponunt, nempe levem & densam cicatricem, intestinis ex magna dysenteria relictam.

Curatio hujus affectus pro varietate causarum illum producentium varianda est ac primum qui ab humore pituitoso produci-
tur remediis sequentibus curari poterit, sed incipiendum erit à purgatione, medicamentis compositis, ex Aloe, Rhab. & myrobolanis.

R̄ Conserv. Ros. Antiq. ʒvj Theriac. opt. ʒvj, Mivæ cydonior. q. s. Misc. capiat ʒß, manè, nihil superbibendo Vel,

R̄ Terræ Japonic. ʒiß, Coral. rub. pp. Ocul. cancr. pp. an. ʒj, Conserv. Ros. Antiq. ʒiß, Syr. Balsam. q. s. Misc. f. Elect. capiat quantitatem nucis moschat. manè & vesp̄ri.

R̄ Gummi Caran. empl, stomach. magistral. an. q. s. Ol. Absinth. Chym. gutt xij, Misc. fiat emplastrum pro regione ventriculi.

Quæ fit ab humore biloso, curanda erit
remediis sequentibus.

℞ Aloes opt. Aquâ Ros. lot.æ ʒiij, Rha-
barb. pulv. ℥ aq. Borraginis irrorat. ʒj,
Mastiches, Santal. rub. corallii pp. an.
ʒj, cum Syrupo Ros. solut. f. Massa pi-
lul. cujus capiat. ʒß, vel ʒj,

℞ Terræ sigillatæ, boli armen. Coral. rub.
margarit. pp. Sem. portulacæ ℥ ace-
tosæ an ʒj, Rasur. C. C. fol. menthæ
Siccor. an. ʒj, Ros. rub. P. ß. f. pulvis
aspergendus iusculis, ℥ panatellis, aut
sumendus ex cochleari, cum pauca aqua
ferrata.

Si vero omnino chylosæ sint dejectiones,
non à vitio ventriculi, sed ab obstructione
venarum mesaraicarum dependet hic af-
fectus, qui satis frequens est, & infantibus
præcipue familiaris, ideoque remediis ob-
structiones aperientibus curandus est.

C A P. XXXIII.

De Lue Venereâ.

Lues venerea ex india primùm occidentali An. Dom. 1493. europam appulit; at vero centum retro annis Gonorrhææ virulentæ specie se primum ostendebat. Propagatur venerea hæc lues vel per generationem, unde misellus infans ab inquinato parentum altero, mala ducit stamina vitæ; vel per contactum mollioris alicujus partis, primò in lactatione, v. gr. vel infans nutricem per rariores mamillarum poros, vel nutrix infantem per os tenerum inficere potest. Secundò infantes si nudi cum inquinatis eodem lecto dormiant. Tertiò autem, partis mollioris contactus maximè in coitu impuro fit, ac proinde eo præ cæteris modo serpit lues.

Gonorrhæam quod attinet, remediis Catharticis curationis omnis cardo vertitur, cum vero & morbus conspicuam secum trahat inflammationem, & medicamenta purgantia quibus expugnandus is est calida etiam sint, diæta refrigerans omnino est imperanda, à carceribus quod dicitur ad metas. Sic itaque soleo præscribere.

R Mass.

*R. Mass. Pil. coch. major. ʒiij, extract.
Rudii ʒj, Resin. Jalap. & Diagridis
an. ʒß, cum f. q. opobalsami f. Pil. è
singulis drachmis vj.*

Quatuor ex his, singulis auroris deglu-
tiendæ sunt, horâ quartâ vel quintâ (ita ut
æger super dormiat) ad dies 12 vel 14, vel
etiam plures, donec sc. urinæ ardor, &
materiæ seminiformis color flavus admo-
dum imminuantur, quæ cum pro voto suc-
cesserint, satis esse autumo, si æger inter-
jecto semper die uno, easdem repetat ad
septimanas adhuc duas, quo tempore elap-
so, sufficit ut bis in septimana sumantur pi-
lulæ, donec humor ex urethrâ stillare so-
litus, prorsus evanescat, quod ut plurimum
non nisi post multos dies contingit. Quam-
vis enim vulgò affirmetur, quod ejusmodi
ichor, qui ardore urinæ, & flavo materiæ
extillantis colore disparentibus, mane præ-
sertim, in summitate colis digitis compressi,
ad guttulam unam alteramve cernitur, à
debilitate tantùm & à laxitate partium,
ob diutinam virosi fomitis in eis moram o-
riatur; miseri tamen experiuntur, magno
suo malo, reliquias has esse contagii non
penitus deleti; quod licet quadantenus
subactum, ex levissima quaque occasione

(à potu sc. nimio aut exercitio quolibet vehementiori aut simili alia) novas excitat tragædias, Gonorrhæa postliminiò re-
crudescente, si nemper æger catharsis molestiam defugerit, nondum extirpato radicatus morbo.

Si post hujusmodi purgationem, gonorrhæa nondum cedat, ex usu erit loco pilularum, maximè in iis qui difficiliùs purgantur, potentius aliquod medicamentum subinde intercalare, cujusmodi est potio sequens, quæ semel tantum hausta, magis aliquando fecit, ad sistendam gonorrhæam, quam leniora Cathartica.

R̄ Tamarind. ʒß, fol. Sennæ .ʒij, R̄ei ʒiß, Coq. in s. q. aq. Colaturæ ʒiij, dissolve manna & Syr. Ros. an. ʒj, Syr. de Spinâ cervina & Elect. è succo Ros. an. ʒij, misce fiat potio.

Vel curatione tardius procedente, detur *turbith minerale ad gr. viij*, tantum bis vel ter (idque interposito debito temporis spatio, ne forte aboriat *Pryalismus*) quod quidem remedium in eradicanda gonorrhæa pervicaciori, facilè primas fert.

Est autem ubi æger à Catharsi dicta modo repetitâ usque adeo abhorret, ut ne conspectum quidem, vel odorem solum remedium,

mediorum, ferre queat. Est etiam ubi corpus ex *ισοσυνεγεία* quadam, ita pertinaciter purgantibus refragatur, ut debita peccantis humoris quantitas, nequeat educi, atque dum impensius in hoc laboratur, nullo cum fructu, lues tandem obrepit, quæ eos sæpissimè ægros adoritur, quorum corpora Catharticis fortius obstitunt : cum res ita se habeat, enematis agendum est, quibus injectis, utrique indicationi, humoris sc. tum expurgandi, tum ab affecta parte derivandi, satis fieri potest, quin etiam hæc methodus expeditior est nonnunquam præmemoratâ istâ, at non æquè turba, me iudice, cum prior illa, licet diuturnitate molestior, minus tamen habeat periculi, nequa contagiosi fomitis particula in visceribus hæreat, novos datura tumultus ; hoc vero incommodum facillimè evitatur, si cathartica per os assumpta, diebus ab usu clysterum liberis, mutuam iis operam commodent.

Hâc itaque viâ incedo, pilulas jam prædictas, aut alias ejusmodi, duabus, tribusve auroris continuis exhibendas curo, postea enema sequens mane & horâ quintâ pomeridiana quotidie injiciendum, donec penitus cessaverint Symptomata, nisi quod semel aut bis in hebdomade, Catharticum impero, misso die isto clystere.

℞ *Electuarii succo Ros. 3vj, Terebinth. venet. vitello ovi solut. ʒß, dissolvantur in aq. hordei ℥j, colaturæ adde electuar. Diacathol. ʒij, m. f. enema: singulis etiam noctibus, opobalsami vel Balsam. è Mecha gutt. xxv, Sacchari frustulo exceptas concedo, sub lecti ingressu. Hujus defectu, Terebinthina cyprea, ad quantitatem avellanae, dictis temporibus devoranda substitui possit.*

Procedente curatione, quâcunque ea demum methodo tentetur, ægro cibis omnibus sale conditis, vel aliâs dyspeptis (quales sunt carnes bovinæ, porcinae, pisces caseus, radices, olera) & fructibus horariis quibuscunque interdico, quibus substituo carnem vervecinam, vitulinam, pullorum, cuniculorum, & cætera εὐπεπτα. Volo etiam ut vel his parcissimè utatur, tantum ut ægri vires non labascant, potus, vino in genere abdicato, ut & liquore omni sive spirituofo, sive acescente, Hydrogala esto, ex tribus aquæ coctæ partibus, & lactis unâ, nisi quod in prandio, & cæna, cerevisiatenuis, in parva quantitate possit indulgeri, ad contemperandam insuper inflammationem, & mitigandam ardorem urinæ, refrigerantem

frigerantem aliquam emulsionem, ad sequentis normam compono, in purgationum interstitio frequenter potandam.

Rx Sem. melon. & Pepon. an. ʒß, Sem. papaver. alb. ʒij, Amygdal. dulcium excorticat. N^o viij, contund. simul in mortareo marmoreo, sensim affundendo aq. Hordei ʒiij, Colaturæ adde Sacchari crystallini q. s. Misc. f. emulsio.

In temperamento admodum sanguineo, & affectu pertinaciore, post mensem Catharsi datum aut circiter, ut plurimum Sanguinis ʒviij, vel ʒix, è brachio dextro, detrahendas suadeo.

In hoc affectu, si in alio quopiam, vere asseritur, quod qui mundificat bene, bene sanat: modo ab aquis mineralibus sibi temperet, quas certò mihi constat, morbi reliquias è corpore eliminandas, vi astringente, & plus satis sanativa arctius constringere, & quasi clavo figere trabali.

Animadvertendum est autem, quod si ægri glans præputio undiquaque contegatur, atque ejusdem ora præ inflammatione usque adeo tumida, dura, ac callosa redantur, ut nullo modo queat reduci, late-rem lavat quisque gonorrhæam remediis pur-

purgantibus, fortissimis licet, & quotidie ad nauseam repetitis, aggreditur, nisi eodem tempore id agatur ut pars illa affecta ad statum sibi naturalem redeat, sublatiis & duritie & tumore, unde gonorrhææ novus utique fomes subministratur, quod quidem ego molior fotu sequente.

Rx Rad. Althææ, & Lilior. an. ʒiʒ, fol. malv. verbasco. Samb. Hyoscyam. flor. Chamæmel. & melilot. an. m. j, sem. lini & fenugr. an. ʒʒ, coq. in f. q. aq. fontan. ut f. fotus, parti affectæ admovendus, per horæ unius spatium, bis, vel ter in die.

Peraçtâ fomentatione, partem affectam oleo è semine lini recenter extracto perungendam curo, deinde emplastrum è mucilaginis alutæ agninæ inductum, labiis præputii tumidis circumponendum, quòd si ulcus vel in ipsius præputii labiis, vel in subjecta glande hærens sua callositate facit, ut illud non nisi ægrè possit retrahi, præter fotum jam dictum, sequens etiam linimentum præscribo.

Rx Ung.

R^x Ung. Basilici 3vj, Ung. è Nicotiana 3ij, præcipat. aq. Ros. lot & optimè levigat. 3ß, Misc. f. Linimentum, quo lintei rasura imbuatur, & ulcusculo admoveatur, semper post forûs præscripti usum.

Ubi vero scrotum morbi sedes est, prædictum folum parti affectæ admoveo, modo non imminuantur & dolor & tumor, cataplasmate vulgò noto, ex Oxycrato & farina fabarum. Hæc dum foràs peraguntur, non desino remediis & catharticis, & refrigerantibus, quæ modo præscripsimus, introsumptis, tum etiam diætâ supra dictâ, hostem urgere; neque mihi religio est, quovis hujus mali tempore, Sanguinis ix, vel x 3, è brachio isto detrahere, quod testiculo tumefacto respondet, si tumoris magnitudo, & vehementia doloris, id mihi suadent.

Cum verò eo usque invaluerit morbus, ut jam venerea lues, vel lues confirmata præcisè dici mereatur, alia omnino porta querenda est, & duriori huic nodo, cuneus itidem durior est adhibendus: quandoquidem nullum adhuc experimentum, quod sciam adferri possit extirpati hujus morbi, nisi per salivationem ab hydrargyro excitatam,

citatam, quicquid tam doctorum nonnulli, quam indoctorum de aliis sanandi modis satis temere, & audacter effutiverint.

Cum itaque salivatio omnem hîc numerum absolvat, statim atque accersor, unguentum præscribo ex axungia porcinae $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$, & Mercurii crudi $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$, & ut tertiâ parte dicti ungenti, brachia, crura, & tibias, ad tres noctes continuas (primam qua accersor includendo) manibus suis æger perungat injungo, ita tamen ut neque axillias, neque inguina attingat uspiam; & abdomen panno lineo tenuiore circumposito, & posterius confuto, à linimenti contactu diligenter muniat. Post tertiam inunctionem, gingivæ ut plurimum intumescunt, & pryalismus suboritur. Si vero intra tres dies post ultimam innunctionem, idem haud procedat, tum gr. viij, turbitih mineral. in conserva Rolar. rubr. exhibeantur ægro, qui post singulas vomitiones, aut sedes, summat haustum liquoris possetrici calidè. Cum expuere inceperit, id jam medico negotii tantum est. ut gradum salivationis scrupulosè expendat, ne invocatis temere suppetiis, salivationem eo usque evehat, ut æger de vita periclitetur. Ubi jam Pryalismus statum debitum fuerit adeptus (in quo expuuntur ut plurimum libræ quatuor spatio Nycthemeri) vel Symptomata, etiam

etiamfi parciùs expuat æger, evanuerint (quod plerumque contingit post quartam diem a statu salivationis) & indusum & tori lintea, aliis quæ à quo ultimò lavabantur, usurpata aliquandiu fuere, sunt permutanda. Quod si fortè priùs elanguescat salivatio, quam Symptomata penitus disparuerint, extimulanda subinde est *Mercurio dulci ad ʒj*, pro dosi exhibito.

Nonnunquam accidit quòd post unam vel alteram inunctionem, natura illicò per intestina hunc hostem expellere satagat, unde non solum dejectiones mucosæ, & tormina ventris, ut in iis qui dysenteriâ laborant, eveniunt, verum etiam curatio morbi impeditur, utpote qui salivationi tantummodò cedere soleat. In hoc casu, à Mercurio sive extra applicito, sive intra assumpto, prorsus abstinendum, donec hæc Symptomata penitus evanuerint, atque porro dictus alvi fluxus (qui plerumque accidit, antequam salivatio bene assurgat) sistendus est usu laudani liquidi, ita dosin augendo, atque repetendo, prout urgeat Symptoma, aut Diascordii sesquidrachmâ aliquoties prout opus fuerit, devoratâ. Diarrhæâ tandem cohibitâ, salivatio debito modo procedere solet, quæ antea vix appareret.

Salivatio nec purgatione, nec alio modo quocunque sistenda est, nisi re male gestâ, eo usque fuerit evecta, ut jam ægri vita metuatur, quo in casu, non tutum modo est, sed & necessarium etiam, Cathartico ingesto, Ptyalismum ad eum gradum deprimere, ut cum ægri *εὐπορία* procedat, qui deinde suo juri relinquendus.

Quamvis autem in plerisque curatio modo jam dicto absolvatur, viz. inunctione per tres noctes continuas, & exhibito Turbith minerali, ptyalismo haud ritè procedente, Mercurio item dulci, ad vices aliquot, eodem justo citiùs fatiscente; serio tamen advertendum est, in quibusdam reperiri idyosincrasiam, sive temperamentum quoddam peculiare, tam salivationis respectu, quam purgationis (atque eadem plerumque in iisdem ut qui ægrè purgantur ægrè etiam ad Ptyalismum perducuntur) ita ut in nonnullis methodus laudata vix gingivarum exulcerationem queat efficere, multo minùs salivationem eam procurare, quæ malo eradicando par sit. In hujusmodi ægris, medico summopere cavendum est, ne animo nimio obstinato, salivationem importunius urgeat recalcitrante natura, loco enim salivationis perfectæ, nihil præter ventris tormina, & dejectiones dysentericas obtinebis, natura
per

per hanc portam Hydrargyri virus amoliente, vel dolores ventriculi, & ægritudines, sudores frigidos, horrendaque alia Symptomata accerfes, ita ut æger tantum non agat animum, fortè etiam mox evomat. In his licèt medico concedi possit, ut postquam ad dies quatuor vel quinque à postrema inunctione, salivationem frustra præstolatus fuerit, inunctionem jam sæpe dictam, & turbith minerale, denuo repetat (interjectis inter singulas inunctionum vices diebus aliquot) religiose tamen cavere debet, ne cum tanto conamine salivationem incassum sollicitaverit, eam per vim invitæ naturæ extorquere pergat. Hic itaque modus, quantum ego iudicio valeo, medico tenendus est, ut ubi primum vel ægritudo ventriculi vel ventris tormina succedant, statim sibi temperet à remediis abhibendis, donec ea penitus evanuerint Symptomata, pluribus enim & fortioribus remediis ad cogendam salivationem accumulatis dysenteria certo certius, tormina ventris, & ventriculi ægritudinem, mors excipiet. Cum ex adverso si lentè festinet, & moras trahat, Mercurii dulcis ʒj, semel aut bis in septimanâ exhibendo, vel per se vel cum ʒj, Diascordii, si æger Diarrhæam propensior sit, tandem aliquando cum bonis ægri rebus, optatâ potietur arenâ,

R

quan-

quantumvis enim Pryalismus ad plenum nunquam assurger, æger tamen copiosius. Quam pro more solito expuet, & factor jultæ salivationis comes, neque imminutionem hanc destituet. Atque hâc methodo universa hujus morbi Symptomata tandem expugnabis, concesso utique debito temporis spatio. Observandum est autem, quod licet salivatio remedia alia qualiacunque fuerint, in extirpandâ lue confirmata, longe exuperet, gonorrhæam tamen cum Lue concurrentem neutiquam valet sanare; nec sistetur illa hâc jam penitus devictâ.

Porro observandum est, si tumor ossi allicui, exostosis vulgo dictus, insideat, qui etiam tamdiu permanserit, ut os jam carie afficiatur; incassum prorsus erit, siue salivatione, siue alia aliqua methodo, curationem aggredi, nisi etiam huic malo obviam eatur; ac proinde os ope caustici denudandum, & quam primum idem, quod ajunt exfoliandum, usu sc. remedium, quæ intentionem hanc implere solent.

In ore exulcerato, quod salivationem passis ita familiare, si vel æger dolori ferendo par non sit, vel eo usque illud excorietur, ut sanguine diffluat, idem, nocte dieque, vel *Aqua Ros. damascenarum*, vel lacte
aqua

aque permisto, vel bordei, Rad. Althææ, & sem. Cydonior. decocto, sæpissime prouendum est. Dixtam quod spectat, & reliquum ægri regimen, eadem prorsus in salivatione, saltem donec ad finem jam fere vergat, ac in Catharsi imperanda censeo, cumque ei qui medicamentum aliquod purgans, assumpsit, id tantum incumbat, ut se in cubiculo, à vi frigoris defendat, & cibis ἐν μέτρί moderate vescatur, nondum mihi constat, quo nomine vel lecto semper addicatur, qui Ptyalismum subit, vel à victu modico arceatur, quod sc. naturæ cum veneno conflictanti vires animumque addat.

Existimo itaque (& experientia mecum facit) quod præter jusculum avenaceum, panatellam, lac cerevisiatum, & cerevisiam tenuem tepesactam, &c. juscula insuper è carne vitulinâ, pullorum, atque alia ejusmodi, in mediocri quantitate ægro & possint concedi, & debeant, atque ut, ubi primùm eo usque subsederit gingivarum tumor, ut dentes conserere valeat, cuniculorum, Pullorum, agnorum carnes, atque ejusmodi teneriores, at parca manu sint indulgendæ, ut vel in lecto se contineat, vel ad ignem sedeat prout hoc, vel illud magis allubescat animo.

C A P. XXXIV.

De Lumbricis.

QUamvis Lumbrici in varriis corporis partis generentur, quia tamen id rarissimè contingit, & frequentissimè in intestinis magnus fit eorum proventus, ideo nos tantum de his agere instituimus.

Signa Lumbricorum præsentium, & in intestinis latitantium, varia sese offere solent, non omnia quidem in omnibus; sed plura in pluribus, frequentiora tamen & magis ordinaria sunt, oris fætor peculiaris, ad aciditatem vergens, & dejectiones stercorei bubulo similes, ac griseo colore infectæ. Alia signa infrequentiora sunt febris continua, quæ pluries in die exacerbatur, cum anxietate, sudore frigido interdum & animi deliquio: Nausea, vomitu, & siti inexplebili. Pulsus est inæqualis, genæ alternatim rubent, aut livescunt, oculi splendent, narium pruritus adest, dentium stridor, & interdum temor. Tussis adest sicca, & exigua, saliva præter solitum ex ore effluit, interdum etiam capitis gravitas, & sopor, interdum deliria, & convulsiones epilepticæ. Dolor in ventre plerumque

rumque affligit, morsum & erosionem præsentans, interdum etiam venter inflatur, ac distenditur, instar hydropicorum, interdum totum corpus præter rationem decrescit, & nonnunquam sæpe fame canina laborat, atque insatiabili. Ascarides verò ex pruritu ani molesto cognoscuntur, & fæces non rarò iis conspersæ apparent. Pro coronide inter signa lumbricorum in corpore latentium censi debet gingivarum erosio, vel putredo.

Curatio Lumbricorum ad eorum expulsiõnem dirigenda est, cùm sint toto genere præter naturam, illa autem expulsiõ commode perficietur Catharticis medicamentis, quæ vermes enecant, & expellunt, tum etiam putridam materiam ex qua generantur.

R̄ C. C. C. gr. iij, Mercurii dulc. Ol. Sulph. per campanam guttula una aut altera irrorat. gr. xv, diagridii gr. ix, Cinnam. gr. ij, Sp. C. C. gutt iij, Misc. f. pulv. pulp pomi coct. sumend. semel in septimana.

℞ Sp. C. C. ʒʒ, capiat ʒʒ, per tres noctes post purgationem. Vel,

℞ Rad. Serpent. Virginian. ʒj, C. C. C. Coralline an. ʒʒ, Misc. f. Pulv. in tres doses divid. cap. unam mane & vespere, cum haustulo Decoct. alb.

℞ Aloe, Myrrhæ an. ʒʒ, cum. f. q. Theriac. Andromach. & Ol. Absinth. f. Empl. pro regione umbilicali.

Denique ad latos lumbricos & ascarides, clyster ex amaris compositus erit utilissimus, cui addi debent purgantia toties repetita, donec corporis impuritas, ex qua illa generantur extirpata fuerit.

C^{AP}. XXXV.*De Mensium fluxu immodico.*

FLUXUS mensium immodicus, five in puerperio, five extra idem invadat. Quoad primam speciem, ea primis diebus post partum laboriosiore maxime infestat, & longâ Symptomatum hysteri-
corum catervâ stipatur. Et sicuti in primis hisce diebus solum ingruit, ac urget, ita etiam brevi se-proripere solet. etenim si victus paulo incrassans instituatur facile abigitur, cui & sequens potus addi poterit.

Assumatur aq. Plantaginis & vini Rub. an ℥j, coq. simul ad tertias, deinde edulcoretur q. s. Sacchar. albiss. cujus cum frigescat, capiat ℥ss, bis vel ter in die, interim Julapium aliquod hystericum, at satis mite, subinde propinetur, & nodulus sequens naribus admoveatur.

R̄ Galbani

*R^x Galbani ℥ Assæ fetida an ʒij, Castor.
ʒiſſ, Sal. Succini volatilis ℥ſſ, Misc. f.
Nodulus. Vel,*

*R^x Sp. Sal. Armoniac. ʒij, quem ſape
olfaciat.*

Quod vero ad huiusmodi extra puerperium fluxum attinet, licet idem omni tempore ſæminis accidere ſolet, eas tamen paulo ante tempus illud, quo ſponte ſuâ omnino menſes ceſſaturi, ſæpiſſime invadit; circa ætatis ſc. annum 45. Si modo temporius fluere inceperant, circa autem 50. ſi ſerius in vita prius prorumpabant. Et ob copiam Sanguinis ingentem, qui continuò excernitur, in paroxyſmos hyſtericos ferè continuos miſeras dejiciunt. Hic licet hyſterica tam interna quàm externa obiter uſurpanda (fortiora devitando ne fluxum ulterius ea provocent) omnis tamen curationis cardo, in menſtruis cohibendis vertitur, quæ in hunc modum quamprimum ſiſtenda. *Mittatur ſanguis é brachio ad ʒviij, ſeq. mane exhibeatur poſtio purgativa communis, quæ repetenda eſt tertiâ quâque die, per duas alias vices, & ſingulis noctibus per totum morbi*

morbi decursum, sumat paregoricum ex
Syr. de Meconio ℥j.

℞ Conservæ Ros. Siccar. ℥ij, Trochisc. de
terra lemnia ℥iſſ, Cort. granator. ℥
Coral. rub. pp. an. ℥ij, lap. hamatit.
sang. Draconis ℥ Bol. armen. an. ℥ij,
cum s. q. Syr. è Coralliis simpl. f. E-
lectuarium, de quo sumat ad magnitu-
dinem nucis moschat. maj. mane ℥
quintâ pomeridianâ superbibendo seq.
Zulapii cochl. vj.

℞ Germinum quercus ℥ plantag. an.
℥iij, Aq. Cinnamom. kordeat. ℥ Syr.
de Ros. siccis an ℥j, Sp. vitriol. q. s.
ad gratam aciditatem.

℞ Fol. plantaginis, ℥ urticæ, an. q. s.
contundantur simul mortario marmo-
reo, ℥ succus exprimatur, qui postea
clarificetur, cap. cochl. vj, frigide ter,
vel quater, in die.

Post primam purgationem applicetur
empl. seq. regioni lumborum.

℞ Empl.

*R. Empl. Diapalm & ad herniam part.
equal. Misc. extendatur super alutam,
& f. Empl.*

Dixta refrigerans incrassansque impe-
randa, nisi quod è re erit semel vel bis
in die, vini clareti haustulum agræ indul-
gere, quod etsi minùs conveniat, in quan-
tum ebullitionem ciere aptum natum sit,
ad vires tamen refociltandos concedi possit,
atque hæc quidem methodus ut in fæmi-
nis hoc modo affectis apprimè profi-
cua sit, ita eadem iis quibus abortus pe-
riculum imminet, non minus confert, at-
qui Cathartica, & succi, hîc omittan-
tur. De suppressione mensium vid. Cap.
25, p. 138.

C A P. XXXVI.

De Morbillis.

Hic morbus infantes plerumque aggreditur, omnesque adeò ex illis iisdem mœniis inclusos. A rigore atque horrore, Calorisque & frigoris, quæ se mutuo, primo die expellunt, inæqualitate, tragædiam orditur, tandem effulgente secundo die, in febrem consummatam definit, vehementi ægritudine, siti, innapetentia, lingua alba, (non vero sicca) rudicula, capitis, atque oculorum gravedine, & somnolentiâ perpetuâ stipatam. Plerumque etiam è naribus atque oculis stillat humor; atque huiusmodi Lacrymarum in oculos effusio; certissimum est signum morbillorum ingruentium. Cui & hoc addendum haud minus certum, quòd etsi in facie exanthematum specie, hic affectus ut plurimum se prodit, in pectore tamen non tam exanthemata, quam maculæ latæ & rubræ, superficiem cutis non superantes, conspiciuntur; sternutat æger tanquam à suscepto frigore, intumescunt palpebræ (paulò sc. ante eruptionem) vomit, sæpius tamen Diarrhæa laborat cum dejectionibus

nibus coloris subviridis, dentitientibus autem id maximè convenit. Ingravescunt ut plurimum Symptomata ad quartum usque diem, quo tempore plerumque (licet ad diem quintum aliquando differantur) circa frontem & reliquam faciem, maculae parvae rubrae, pulicum morfibus persimiles, prodire incipiunt, quae tam numero, quam magnitudine auctae, racematim coalescunt, & faciem maculis rubris majusculis variae figurae interstinguunt. Quae quidem maculae rubrae è parvulis quibusdam papulis rubris, haud longè ab invicem diffitis, supra cutis superficiem paulum elevatis, conflantur, quarum protuberantia; digito leviter admotò, tactu potest deprehendi, à facie, quam primò solam occupant, sensim ad pectus, ventremque, crura deinde, ac tibias, se diffundunt hae maculae, licet truncum atque artus rubore inficiant tantum nulla eminentia sensibili cutis aequabilitatem transgressae. Eruptione morbillorum non perinde deliniuntur Symptomata, atque variolarum, vomitum tamen post eruptionem nunquam observavi; Tussicula nihilominus, febrisque intenduntur, cum spirandi difficultate, oculorum debilitate, defluxioneque in eodem decumbente, somnolentiâ perpetuâ, atque inappetentiâ, uti prius adhuc, perseverantibus. Die sexto, aut

aut circiter, frons & facies asperescunt, emorientibus pustulis, ruptâque cuticulâ; & per id temporis, maculæ per reliquum corporis & latissimæ sunt, & maximè rubescunt. Octavo circiter die maculæ in facie evanescent, & vix in reliquo corpore cernuntur, nono verò nulla sunt prorsus, facie atque artubus, quandoque & toto corpore, quasi farinâ conspersis, particulis sc. disruptæ cuticulæ paulum elevatis, & vix cohærentibus, quæ morbo jam abituriente, in frustra distrahitur, & postea à toto corpore squammularum formâ decedit. Evanescent itaque morbilli, die fere octavo, quo tempore vulgus (à spatio quo perdurare solent variolæ, deceptum) eosdem introverti affirmat, licet reverâ illi cursum à natura destinatum absolverint, & Symptomata quæ iis recedentibus superveniunt, ex eo nata autumant, quòd justo citius se intro morbilli receperint. Observare enim est, febrem, atque spirandi difficultatem, tunc temporis augeri, importunius urgere tussiculam, ita ut nec interdiu, nec etiam noctu, ferè somnus possit obrepere. Infantes præsertim sub regimine calidiori huic malo sunt obnoxii, quod morbillis jam fa-
cessentibus se ostendit, unde in peripneumoniam conjiciuntur, quæ plures jugulat, quam aut variolæ, aut Symptoma quod-
S cunque

cunque ad eum spectans morbum. His etiam non raro accidit diarrhæa, quæ vel morbum statim excipit, vel etiam ad plures septimanas excurrit, post morbi omniumque ejus Symptomatum fugam haud sine magno ægri discrimine, aliquando etiam post regimen intensè calidum, exanthemata livescunt primo, mox nigrescunt, id vero adultis tantum contingit, de quibus conclamatum est ubi primum nigredo ista conspicitur, nisi phlebotomiâ & temperationis regiminis refrigerio iis actutum subveniatur.

Morbillis ut naturâ ita & medendi quam sibi poscit hic morbus ratione, cum variolis satis convenit : medicamenta & regimen calidiora periculi plenissima sunt. Fæliciter præ aliis mihi cessit methodus illa, quâ æger ad dies binos solum ternove ab eruptione lecto astringebatur, nec lodicibus, nec igne, præter modum quem sanus tenebar, adjectis : à carnibus quibuscunque arcebam, juscula avenacea, bordeacea, nonnunquam & pomum coctum concedebam ; potus vel erat cerevisia tenuis, vel lac cum aquæ triplo coctum. Tussim, quæ huic morbo serè assidua est, decocto aliquo pectorali subinde hausto delinitam volui ; uti etiam eclegmate aliquo eundem scopum attingente. At præ reliquis

reliquis diacodium omni nocte ab ipso morbi insultu per totum ejus decursum exhibendum curavi. e. g.

R̄ Decoct. pectoral. ðiß. Syr. violac. & Capillorum veneris an. ʒiʒ, Misc. fiat apozema. Cap. ʒiij, vel iv, ter vel quater in die.

R̄ Ol. Amigdalorum dulc. ʒij, Syr. violac. & capillorum veneris. an. ʒj, Sacchari cand. alb. q. s. Misc. f. eclegma, de quo sæpius lambat, præcipue quando tussis urget.

R̄ Aq. ceras. nig. ʒiij, Syr. de Meconio ʒj, Misc. f. haustus sumend. singulis noctibus.

Si vero infans fuerit æger, minuenda erat tam pectoralium quàm narcotici dosis, pro ratione sc. ætatis. Rarissimè perit qui hoc utitur regimine, nec præter necessaria atque inevitabilia morbi Symptomata, novis insuper malis atteritur : tussis

sis præ reliquis fatigat à qua tamen nihil est periculi, nisi morbo jam prætergresso; cumque adhuc per septimanam unam. aut alte tam persistat, auræ liberioris usu, ac remediis pectori dicatis, haud difficulter fugatur; quinimo sponte suâ & paulatim decrescit & tandem fatiscit.

Si autem æger à Cardiacorum vel regiminis justo calidiorum usu, post eorum discessum, febre vehementi, atque dyspnæâ, aliisque accidentibus, qualia peripneumonicos solent affligere, in vitæ discrimen adducatur, felicissimo semper eventu, vel tenerimorum infantum venas in brachio secui, eductâ eâ sanguinis quantitate, quam ætas, viresque, indicarent. Quandoque etiam, urgente morbo, phlebotomiam iterare haud sum veritus. Quin & Diarrhæa quam morbillos excipere diximus, venæ-sectione paritur sanatur. Puerorum dentientium Convulsiones quæ nono decimoque mense superveniunt venæ-sectione etiam curantur. Ingens etiam solatium adfert venæ-sectio infantum pertusi, (quam nostrates vocant *hooping cough*) in qua remedia quælibet pectori dicata, longo post se linquit intervallo.

Quod

Quod de horum Symptomatum morbil-
lis decedentibus supervenientium, curatione
jam diximus, nonnunquam etiam eisdem
florientibus potest competere, si nimirum
artificiali, si fas est dicere, atque ascititio
calori ea debeantur. Famulam Dominae
Annæ Barington hoc morbo laborantem,
unà cum febre, dyspnæa, maculisque pur-
pureis, corpus omne deturbantibus, aliis-
que Symptomatis quamplurimis periculo-
sissimis, medicus invisebam; cum regimi-
ni, & medicamentis, quæ satis multa usur-
paverat calidioribus, ista omnia tribuerem,
sanguinem è brachio extrahendum curavi,
& Pilsnam pectoralem atque refrigeran-
tem sæpe assumendam præscripsi, quo-
rum ope & regiminis simul temperationis,
& maculæ, atque alia omnia Symptomata,
pedetentim evanescebant.

C A P. XXXVII.

De Morbis acutis puerperarum.

Ebris lactea dummodo lochia se rectè habent, vix ultra triduum perdurat; quin circa illud spatium, sudore copioso, sponte abortio, sedari solet, hæc tamen intemperies, à lactis proventu excitata, non nihil intenditur, & diutius immoratur, si quando lac mammas ubertim ingressum non emulgetur, at illinc denuo repellitur, etenim decessu ejus, non secus ac adventu, perturbatio in toto corpore, cum situ, ac æstu, contingere assolet, quod etiam certius evenit, si topicis repellentibus illud violenter abigi contigerit.

Quædam regulæ vulgares circa lactis admissionem, aut ejusdem ex uberibus propulsionem observari solent.

Si lac copiose nimis in mammas profilit, ut earum inflamatio, nec non immodica sanguinis effervescentia præcaveantur, tunc temporis victus tenuior, & parcior, nimirum ex jussulo carniū experte, & in minore quantitate imperatur, etiam ubera factu crebriori deplentur: si matri infan-
tem lactare minus commodum fuerit, us-
tarum

tatum est primo, aut tertio à puerperio die, ceratis modicè astringentibus (utpote ex empl. de minio, &c.) totas mammas obtegere, hoc tamen remedii genus caute adhibere debet, ne si lac omnino excludatur, aut nimis confertim è mammis abigatur, in cruorem subito restagnans, ejus inordinationem febris putridæ sive malignæ prodromum inducat, de qua proximè dicendum restat.

Puerperæ ex male affecti corporis vitio, tanquam auctæ pestilentialis contagio tactæ, febris putridæ, seu potius malignæ quam nimium obnoxia reperiuntur. Febris modo proposita puerperas quidem variis temporibus, & propter diversas occasiones infestare solet, modo statim à partu, præsertim si difficilis & laboriosus fuerit, modo primâ, modo secundâ, tertiâ aut quartâ septimana exoritur; quo tamen serius incipit, eo tutius absolvi solet. Typus vero affectus istius fere hunc ad modum peragitur. Post præviâ indispositionem aperta febricitatio, plerumque cum rigore aut horrore, primum insultum constituit, quem statim calor subsequitur, postea sudor succedit die uno forsân, aut altero, caloris & frigoris varii reciprocantur paroxysmi, dein sanguine per totum accenso, lochia si non prius suppressa, aut minute fluunt aut
prorsus

prorsus subsistunt, si morbus sit acutus, & ceteris motus die tertio aut quarto ad *axum* pervenit; tunc calor intensus cum siti valde molesta, pulsus vehemens & citatus, vigiliæ pertinaces, magna inquietudo totius corporis, ut huc & illuc continuo in lecto decumbentes se jactitent, urina crassa & rubicunda, aliaque gravia Symptomata increbrescunt: dum febris hoc modo in statu est, crisis minime expectetur, nunquam enim sudore critico hunc morbum solutum vidi, quin res admodum in præcipiti versatur, ut postquam sanguis aliquantisper efferbuerit, materia adusta statim in cerebrum translata, ipsius, & totius nervosi generis inordinationes periculosa & gravissima à vestigio ingruant, namque tendinum motus convulsivi, circa viscera, distentiones miræ, & inflationes, passionum hysteriarum æmulæ sæpissime concitantur, dein aliquando phrenitis, aut delirium non raro stupor, & *aporia* etiam subsequuntur, fere in omnibus sine causa manifesta vires subito prostratae jacent. Pulsus debilis & inæqualis evadit, & ægrotantes cito in mortem præcipitantur: si quæ forsan evaserint, aut restituto lochiorum fluxu, aut Diarrhæa superveniente, post longam ægrotationem ægrè, & vix tandem emergunt.

Cum

Cum hac febre puerpera quæpiam primo afficitur, protinus danda erit opera ut sanguini flagranti uberius detrahatur pabulum, & ut animalium carnes, aut juscula ex iisdem procul amendantur, interea tamen frigida quævis, & virtute stypticâ pollentia, æquo sanctione arceantur, quin potius febre licet urgente, decocta, pulveres, aut confectiones è moderatè calidis exhibeantur: hujusmodi sunt decocta aut aquæ destillatæ flor. celendulæ fol. Pulegii, Artemisiæ, rad. Scorzonæræ, nec non pulveres Bezoartici, Sp. C. C. Sales barbarum fixi, &c.

Si lochia sistantur, ut eorum fluxus de novo cieatur enitendum erit.

Applicetur empl. hystericum umbilico.

Rx Conserv. absinth. rom. & Rutæ an. ʒj, Trochisc. è myrrha ʒij, Castor. croci angl. Sal. volat. Sal. Armoniac. & Assæ fæt. an. ʒss, cum f. q. Syr. & quinque radicibus f. elect. cap. ad magnitudinem nucis moschat. majoris tertiâ quâque horâ, superbibendo mixturæ seq. cochl. iij, vel iv.

Rx. Aq.

Rx Aq. Pulegii, melissæ, an. ℥iij, Brion. comp. ℥ij, Syr. Artemisiæ ℥iijss, Tinct. croci ℥ij, Castor. in petio Ligat & vitro suspensi ℔j, Misc.

Atque hæc si statim à primo Suppressionis indicio exhibeantur, hoc malum plerumque devincunt. Sin autem dictis remediis eo usque continuatis, donec tota quantitas assumpta fuerit, lochia adhuc supprimantur, hoc in casu, laudanum una saltem vice, tentandum, commodissime verò narcotica unà cum hysteriis propinantur, v. g. *Laudani Liquid. guttæ xiv, in aq, Brion. comp. vel Laudan. in forma solida gr. iß, cum ℥iß, Assæ fetid. in pilulas duas redactum.* Sedulo interim advertendum est, quod si telo hoc semel misso, scopum non attingamus, nec sequantur lochia, opium nullo modo est reperendum. Verum enim vero, si & hoc minus succedat (interjecto aliquo temporis spatio, quo certiores simus quid istud præstiterit) ad medicamenta iterum emmenagoga hysteriis permixta redeundum est, & dein ad enematis ex lacte saccharato injectionem. Verum quod de opio suprâ, hîc de enematis dicendum est, nisi enim primo injectum lochia educat, nihil prorsus à pluribus est sperandum. His itaque peractis (quæ tamen

men leviter tangenda sunt) tutissimum est & prudentis medici officium, temporis *συνμαχίαν* præstolari, cum singulo quoque die, curationis negotium magis magisque extra aleam ponatur, & si ægra viceffimam diem superaverit, jam fere in vado est. Postea enim valebit ferre eam methodum, quæ aptissima videbitur isto malo averruncando, quod a Lochiorum suppressione accreverat.

Acuti puerperarum morbi non modo juxta febris prædictæ typum se habent, at nonnunquam Symptomate quodam insigni, sc. Angina, pleuritide, peripneumonia, dysenteria, variolis, aut alijs generis stipantur, & tunc temporis affectuum istorum appellationes sortiuntur. Ex his Angina, pleuritis, & peripneumonia, propter magnam & causæ similitudinem, & curationis analogiam, unà considerari poterint. A primis statim initiis innitendum, ut sanguis alicubi defixus, & extravasari cæptus, circulationi restituatur, nec Apostema faciat, quapropter remedia interna, quæ sanguinem fundunt, & à coagulatione liberant, erunt usurpanda; cujusmodi sunt imprimis diaphoretica sale volatili referta ut Sp. C. C. fuliginis, urinæ, nec non sales ipsi, item pulveres testacei, & Beroartici, lapis prunellæ, decocta & Julapia è vegetabilibus,

tabilibus, menses aut urinam moventibus, quibus omnibus admisceri debent, quæ experientia duce, uterinis affectibus appropriata reperiuntur. Insuper parti affectæ remedia discutientia quæ materiem impactam abigant & dispescant (cujusmodi sunt linimenta, fots, & Cataplasmata) sedulo erunt applicanda, interim sanguinis impetuosior motus, & effervescentia immodica, procul inde amandentur, & purgamenta ejus, quibus fieri possit modis usque inferius transferantur. In hunc finem frictions, ligaturæ, epispastica, & si opus fuerit cucurbitulæ circa pedes & crura adhiberi poterint; si affectu plurimum ingravescente, sanguinis missio indicatur, nisi ingens plethora in toto corpore, & inflammatio valde acuta in parte affecta adfuerint, venam in pede secari, aut vasa hæmorrhoidalia hirudinum suctu aperiri præstabit: sin vero necessitas urgeat ipsam in brachio fieri; post isthac habitam phlebotomiam, altera (si admitti poterit) in crure subsequatur; veruntamen monendum erit, venæ sectionem cautè admodum in his casibus institui debere, nisi enim juvamen præstet (quod raro contigisse novi) statim pulsu debiliori facto, res ægrotantium in pejus ruit.

Dysenteria sæpenumero puerperis lethalis est, eo quidem potius, quoniam sanguinem attemperantia, & modice astringentia indicantur, hæc vero lochiorum fluxum inhibere nimis apta reperiuntur, quare in hoc casu, donec puerperæ, diutino fluore fere satis expurgantur, alterius morbi curatio omittatur, & tantum demulcentibus Symptomatum ferocia compescatur, de variolis, in puerperio vid. cap. de variolis.

Puerperæ omnes indigenam habent virulentia mineram, & ab hujus noxa tanquam summæ malignitatis fomite, cavere debent; quapropter iis exacto regimine opus est, quo nimirum à partu sine febris periculo impuritates sanguinis, & humorum ritè expurgentur, nec non uteri malæ affectiones sanentur, atque vires à partu fractæ & debilitatæ, debito modo restitui poterint propter hos fines hæc tria inculcanda. Primo exactissimam victûs rationem puerperis imperari necessarium duco, nimirum ut jusculis avenaceis, modo ex cerevisia modo ex aqua vino albo admixto paratis, nec non panatella, aliisque levioris nutritiûs per septimanam ut minus omnino vescantur. Secunda post victum erit cura, ne à frigore externo incautius admissio, constipen-

T

tur

tur, pori, aut sistantur lochia, quapropter ad diem saltem decimum usque in lecto se contineant. Tertius circa præseruationem restat scopus, ut puerperis, facta leni sanguinis proritatione lochiorum fluxus continetur: in hunc finem solent obstetrices (quando à partu difficili id malum timetur) sperma ceti, pulverem tegulæ hybernicae, aut crocum vino albo inunctum exhibere: porro iuscula avenacea, ut sanguinem magis fundant, ex aqua vino albo aut Rhenano admixto parare, quibus aut etiam fero lactis, flores calendulae, folia pulegii aut Artemisiae inquoquunt.

Uteri procidentia post partum laboriosiore, hoc modo citò ac facile sanatur.

R Cortic. Quercus. ℥ij. Coq. aq. fontan. ℥iv, sub finem addendo cort. granatorum contus. ℥j, Ros. rub. flor. granator. m. ij, deinde adde vini Rub. ℥ss, colatura sit pro fotu, qui cum pannu laneo, parti affectae admoveatur, maneat, horum duabus antequam è lecto assurgat, & nocte post decubitum, donec Symptomata penitus evanuerint.

C A P.

C A P. XXXVIII.

Muliebris fluor.

Contumax iste ac diuturnus affectus, fluor sc. muliebris, (venæ sectione semel celebratâ, ac Catharsi ex pilul. coch. major. ðij, tribus vicibus repetita) corroborantibus seq. Sanatur.

R Theriac. Andromach. ʒiʒ, Conserv. flaved. Aurantior. ʒj, Diascordi ʒʒ, Zinzib. condit. ʒ nuci moschat. condit. an. ʒiij, pulv. è chel. cancr. comp. ʒiʒ, Cortic. exterior. granator. Rad. Angelicæ hispanic. coral. rub. pp. ʒ Trochisc. de terra Lemnia an. ʒj, Boli Armen. ðij, Gum. Arab. ʒʒ, cum s. q. Syr. de Rosis siccis f. Electuarium, de quo sumat ad magnitudinem nuci moschat. majoris, manè horâ quintâ pomediriana, ʒ nocte, superbibendo seq. infusionis cochl. vj.

R Rad. *Enulae campanae*, *Imperatoriae*,
Angelic. & *gentianae*, an. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$, fol.
Absinth. rom. *marrubii alb.* *centaurii*
 min. & *Calamintha* an. m. j, *Bacca-*
rum Juniperi $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$, incidantur minutim,
 & infundantur vini *Canarini* \mathfrak{lv} ,
 stent simul in infusione, coletur tan-
 tummodo tempore usus.

Per totum corroborantium processum ;
 Catharsis omnino omittenda est, cum quæ-
 libet evacuatio evertit, quicquid corrobo-
 rans substruxerit.

C A P. XXXIX.

Pleuritis.

Hic morbus, quo nec alius frequentior,
 nullo non tempore infestat, potissi-
 mum verò anno inter ver & æstatem am-
 bigente, temperamento sanguineo præditos
 præ reliquis, sæpe etiam rusticos, & *duro*
jam fractos membra labore. A rigore ple-
 rumque atque horrore orditur, quas exci-
 piunt calor, sitis, inquietudo, & cætera fe-
 brum

brium Symptomata plus satis nota. Elapsis pauculis horis, (licet aliquando multo serius ingruat Symptoma hoc) aeger vehementi dolore, eoque punctorio in laterum alterutro, circa costas corripitur, qui nunc versus omoplatas, nunc spinam, nunc ex adverso versus anteriora pectoris se propagat, tussi etiam crebra affligitur, quæ magnum adfert cruciatum. Quæ singulis vicibus *Anacatharsi* rejicitur materia, sub initio morbi pauca & tenuis conspicitur, & sæpe sanguinis particulis intermissa, sed procedente morbo, copiosior est, & magis concocta, sanguine etiamnum permulto. Æger interea nunc alvo est nimis attrita, nunc soluta nimis, dejectionibus crebris & liquidissimis.

Morbus hic tametsi infamis, & plerisque aliis suapte naturâ periculosior, tamen si peritè tractetur, facile vincitur.

Curationem quod attinet, in venæ sectione spem ponens maximam, ut primum accersor sanguinem è brachio lateris affecti ad 3x, aut circiter, mittendum curo, positionem deinde sequentem, statim à venæ sectione primum celebrata, sumendam præscribo.

℞ *Aq. Papaveris Rhead. ℥iv, Sal Prunellæ ʒj, Syr. violar. ʒj, Misc. f. haustus.*

Eodem tempore sequentem emulsionem præscribo.

℞ *Amygdalarum dulc. N^o vij, Sem. melon. ꝯ pepm an. ʒß, Sem. papaver. alb. ʒij, Contundantur simul in mortario marmoreo, sensim affundendo Aq. Hordei ℥ß, aq. Ros. ʒij, Sacchar. cand. ʒß, Misc. f. emulsio capiat. ℥iv, quartâ quâque horâ.*

Pectoralia etiam impero frequenter usurpanda. Dixtam quod spectat, carnibus, omnino interdico, atque insuper eorundem decocto quamlibet limpidissimo, consulo ut jusculis vescatur hordeaceis, avenaceis, & panatellâ, pro potu ordinario utatur Prisana ex decocto hordei, cum Rad. acetosæ, liquirit. ꝯc. ac nonnunquam cerevisiâ lupulatâ. Porro sequens unguentum præscribo.

℞ Ol.

*Rx Ol. Amygdal. dulc. ℥ij, Unq. Pomati,
 & Dialthææ, an. ℥j, Misc. fiat Lini-
 mentum quo inungatur latus affectum,
 mane & serò, superimponendo folium
 Brasicæ.*

Jubeo item ut in dictorum remediorum
 usu persistat, per omnem morbi decursum.
 Eodem ipso die quo primùm accersor, si
 dolor vehementer urgeat, sanguinis can-
 dem quantitatem rursus detrahi præcipio,
 vel nihilominus die sequenti, ut etiam ter-
 tio die ; atque hoc modo, ad quartam us-
 que vicem, continuis quatuor diebus (nisi
 prius æger convaluerit) venæ-sectionem re-
 peto, ubi sc. dolor aliaque Symptomata
 admodum sæviunt : ad vero si vel morbus
 remissior & minoris periculi, patiatur ut
 leniori pede progrediar, vel etiam dejectæ
 ægri vires non facile ferant venæ-sectionem
 post tam brevia intervalla repetitam ; phle-
 botomiam jam bis celebratam non dein-
 ceptus repeto, nisi interjecto die uno aut al-
 tero inter singulas vices, rarò tamen obser-
 vavi pleuresin confirmatam in adultis,
 minori quàm 40 circiter unciarum sangui-
 nis impensâ sanatam : licet in pueris semel
 tantum aut bis secuisse venam ut plurimum
 suffecerit. Neque quæ nonnunquam su-
 per-

pervenit Diarrhæa, repetendis jam dictis venæ-sectionibus obicem ponit. Enemata vel in solidum emitto, vel maxima qua fieri potest, inter repetitas venæ-sectiones intercapedine curo injicienda, eaque non nisi simplicissima è Saccharo in lacte soluto.

Durante morbo id ago, ne æger nimis exæstuet, ac proinde liberum illi facio, ut lecto quotidie eximatur, idque ad horas aliquot, prout vires suaserint, quod quidem tanti est in hoc morbi genere, ut si æger lecto jugiter affigatur, neque hæc tam larga sanguinis evacuatio, neque remedia alia utcumque refrigerantia, ad dicta Symptomata perdomanda, vel minimum aliquando proficiant.

Mox ab ultima venæ-sectione nisi forte prius id contingat. Symptomata omnia in rescent, & æger (qui per aliquot adhuc dies à liquoribus spirituosis quibuscunque, & à crassioribus cibis arcendus est) prius nas vires non ita diu post resumet: quo quidem tempore non abs re erit, ut alvis tenuiori aliquo Cathartico sollicitetur.

De Peripneumonia nihil scribo, quia nihil in curatione differt à curatione pleuritidis.

C A P. XL.

Podagra.

IN curatione, venæ-sectio, Catharsis, & sudores non indicantur, sed curandi intentio in eo verti debet, ut coctioni indigestionibus sublatis, consulatur. Quæcunque igitur naturæ opem ferunt, in muneribus suis ritè fungendis, sive ventriculum confortando, ut alimenta rectè coquat, sive sanguinem, ad debitam chyli in illum injecti assimilationem, sive partes solidas corroborando, quo melius succos earundem nutritioni atque augmento destinatas, in propriam substantiam convertant, quæcunque denique varia excretionis organa, atque emunctoria corporis in eo statu conservant, ut singularum partium recrementa debito tempore atque ordine valeant amandare, hæc, & hujusmodi omnia, huic intentioni adimplendæ conferunt, ac propriè digestiva appellantur, sive pharmica ea fuerint, sive ratio victûs, sive exercitatio, sive alia ex istis quælibet, quæ sex non-naturales indigitantur.

Hujusmodi

Hujusmodi medicamenta sunt in genere quæ moderatè excalefaciunt, & vel amarificant, vel linguam leniter feriunt, utpote quæ ventriculo sunt pergrata, sanguini medentur, & cæteras partes fovēt confortantque. Remedium quo ego uti soleo ad hunc modum componitur.

R̄ Rad. Angelic. calam. Aromat. imperatoria, Enul. camp. fol. Absinth. vulg. centaur. minor. marrubii alb. Chamædr. Chamæpyt. Scordii calaminth. vulg. Parthen. saxifrag. pratensis hyper. virg. aur. Serpill. Mentha, Savia, Ruta, cardui Ben. Pulegii, Abrotani, flo. Chamamel, Tanacet. Lil. convall. croci Angl. sem. Thlaspi. Cochlear. hortensis carui, bacca Juniperi, singulorum. s. q. legantur singule herbe, flores, & radices, quo tempore viribus pollent maximis. Siccentur ac in papyraceis sacculis asserventur, dum in pulverem tenuissimum redigantur, singulorum ℥vj. simul probe mistæ, excipiantur in s. q. mellis opt. despumat. & vini Canarini, & in Electuarium debite consistentie conficiantur s. a. Sumat ʒij, mane & sero.

In cibo, potuque, mediocritas est observanda, ut neque plus alimenti ingeratur, quàm ventriculus concoquere valeat, ac proinde morbo fomes subministretur: neque è contra, nimia abſtinentia, partes ea proportionè defraudentur, quâ earundem robur & vigor debuerat ſuſtineri & ægri palato conſulendum eſt, quandoquidem obſervandum eſt, quòd ſæpenumero id quod ventriculus vehementer appetit, licet difficilius coquatur, citius tamen à natura vincitur, quàm quod facilioris concoctionis habetur, ſi ventriculo naſeam creet: at vero quæ *δισπντα* habentur, id circo parcius ſunt comedenda. Unicâ etiam ciborum ſpecie, ſingulis paſtibus veſcendum arbitror. De cæteris, dempta carne, pro libitu comedat, modo nec acria nec ſale condita ſint, nec aromatis. Tempora quod attinet, prandere tantum expedit. Cùm enim lectus humoribus digerendis propriè dicetur, id temporis in cibis conſequendis non eſt inſumendum. Non cænent itaque qui podagræ ſunt obnoxii, hauſtum tamen cereviſiæ alicujus tenuioris liberaliorem ſibi indulgeant.

Sed liquores quod ſpectat, ij me judice optimi ſunt, qui neque ad vini generoſitatem aſcendunt, nec ad aquæ debilitatem depri-

deprimuntur, cujusmodi sunt cerevisia tenuis Londinensis, sive lupulata, sive non lupulata.

Jam vero quamvis sufficiet ei qui podagra mitius, ac tantum per intervalla laborat, vel cerevisia tenui uti, vel vino dilutioni, attamen cum universa corporis substantia in podagram quasi degeneravit, minus quam exoptet in profligando morbo promovebit, qui non à liquore fermentato quocunque, quantumvis leni ac tenui, in totum abstinet. Potus itaque diæticus est præscribendus pro potu ordinario sequens mihi maxime arridet.

Rx Sarsaparill ʒvj, Lign. Sassafr. China, & Ras. C. C. an. ʒij, Glicirrhiz. ʒj, Coq. in aq. fontan. cong. duobus per horæ dimidium; deinde stent clausæ super cineres calidos per horas 12. postea ebulliant ad tertiæ partis consumptionem. Cùm primum ab igne amoveatur, infunde Sem. Anisi ʒss, post duas horas coletur, & postea depuretur per residentiam, & liquor clarus reponatur in lagenis vitreis probè clausus ad usum.

Hic

Hic Liqueur tum primum commodiffimè in ufum trahetur, ubi quis à paroxyfmo convaluit, atque in eo perfeverandum tam in ipfis paroxyfmis, quam in eorum intervallis, per reliquum vitæ curfum.

Quo non obftante, fi æger vel à longo, ac nimio ufu liquorum inebriantium, vel ab ætate provectiore, vel denique præ nimia debilitate, cibos absque vino, vel quovis alio liquore fermentato nequeat concoquere, non vacat certè periculo, eundem protinus ac derepentè à vino depellere; qui quidem error haud paucis lethalis fuit, prorfus itaque fi me audit Apozema diætetikum fuprà præfcriptum abdicet, vel fi eodem uti ftatuerit, ei fenfim affuefcatur, haufum vini in partibus ad tempus aliquod fibi indulgens, quafi remedii loco, potius quam Diætæ, donec decoctum illud familiarius evaferit, vinum autem hispanicum hîc loci tam Rhenano quam gallico omnino præferendum eft.

Eft & aliud, quod tamenfi parvi pendatur, magni tamen momenti eft, nempe ut æger, maxime hyemis tempore, maturè lectum petat. Quinimò animi tranquillitas omni ope ftabilienda eft: cæteris vero omnibus quæ ad impediendum humorum indigeftionem ac firmitudinem partibus conciliandum faciunt, exercitium corporis

facile palmam præripit. Exercitii genus quod spectat, equitatio quoties nec grandior ætas, nec calculus intercedant, reliquis longè præferenda est.

Quod venerem attinet, is qui tam podagrâ, quam senectâ laborat, æque improvidus meo iudicio foret, si ejus lenociniis indulgeret, atque ille, qui cum longum iter emetiendum suscepit, viaticum omne priùs abliguriet, quam se viâ committeret.

In paroxysmo, diæta tenuis, materiæ morbificæ imminuendæ multum confert, cum vero ingens sit corporum aliorum ab aliis discrimen, quibusdam abstinentioniam à carne non ferentibus, statim vero ab ea spirituum animalium ataxia, animi deliquio, aliisque symptomatis correptis, istos non tantum non juvabit, sed & lædet, si diutius à carnibus abstinenceant, quàm ventriculus eorum usum aversetur, quod ut plurimum, non excedit primum, aut secundum diem, eorum paroxysmorum particularium, qui omnes simul juncti, integrum paroxysmum constituunt, at verò si tardius siue ocus quis carne vescatur, seriò cavendum est, nè urgente morbo, majore copiâ utatur, quàm quæ ad naturam sustentandam necessaria sit.

Jam vero quod attinet podagræ Symptomata, iis occurrendum est, à quibus æger in paroxysmo de vita periclitatur. Horum maximè familiare est ventriculi debilitas ac languor, cum ventris torminibus tanquam à flatu. multa egomet expertus sum ad mitigandam hoc Symptoma, nihil verò æque votis respondit ac vini Canarensis haustulus subinde deglutitus. Sin autem gravius aliquod Symptoma inducias haud ferens, ex retrocessu materiæ podagræ subito ingruat, & mortem ægri minuetur; neque vino neque exercitio supra laudatis fidendum, verum hoc in casu, modo non caput at partes vel naturales vel vitales ejusmodi malum impetat, ad laudandum statim confugiendum, nempe *Laudani Liquid. gutt. xx, haustulo aq. epidemice immistæ propinenter*, & in lecto ad quietem se componat.

Anno 1660. Podagra me invasit paroxysmo tum immaniore tum diuturniore quam prius unquam, miserum affligens; cum ex hac causa æstivo tempore, vel intra, vel supra lectum submollem, jugiter ad duos menses decumberem, sub finem paroxysmi, dolorem hebetem, & obtusum, maximè in sinistro rene, nonnunquam licet rariùs & in dextro cæpi persentiscere, & cum Bruma anni 1676. statim à soluto

facile palmam præripit. Exercitii genus quod spectat, equitatio quoties nec grandior ætas, nec calculus intercedant, reliquis longè præferenda est.

Quod venerem attinet, is qui tam podagrâ, quam senectâ laborat, æque improvidus meo judicio foret, si ejus lenociniis indulgeret, atque ille, qui cum longum iter emetiendum suscepit, viaticum omne prius abliguriet, quam se viæ committeret.

In paroxysmo, diæta tenuis, materiæ morbificæ imminuendæ multum confert, cum vero ingens sit corporum aliorum ab aliis discrimen, quibusdam abstinentioniam à carne non ferentibus, statim vero ab ea spirituum animalium ataxia, animi deliquio, aliisque symptomatis correptis, istos non tantum non juvabit, sed & lædet, si diutius à carnibus abstineant, quàm ventriculus eorum usum aversetur, quod ut plurimum, non excedit primum, aut secundum diem, eorum paroxysmorum particularium, qui omnes simul juncti, integrum paroxysmum constituunt, at verò sive tardius sive ocius quis carne vescatur, serio cavendum est, nè urgente morbo, majore copiâ utatur, quàm quæ ad naturam sustentandam necessaria sit.

Jam vero quod attinet podagræ Symptomata, iis occurrendum est, à quibus æger in paroxysmo de vita periclitatur. Horum maximè familiare est ventriculi debilitas ac languor, cum ventris torminibus tanquam à flatu. multa egomet expertus sum ad mitigandam hoc Symptoma, nihil verò æque votis respondit ac vini Canariensis haustulus subinde deglutitus. Sin autem gravius aliquod Symptoma inducias haud ferens, ex retrocessu materiæ podagricæ subito ingruat, & mortem ægri minuetur; neque vino neque exercitio supra laudatis fidendum, verum hoc in casu, modo non caput at partes vel naturales vel vitates ejusmodi malum impetat, ad laudandum statim confugiendum, nempe *Laudani Liquid. gutt. xx, haustulo aq. epidemice immist.æ propinenter*, & in lecto ad quietem se componat.

Anno 1660. Podagra me invasit paroxysmo tum immaniore tum diuturniore quam prius unquam, miserum affligens; cum ex hac causa æstivo tempore, vel intra, vel supra lectum submollem, jugiter ad duos menses decumberem, sub finem paroxysmi, dolorem hebetem, & obtusum, maximè in sinistro rene, nonnunquam licet rariùs & in dextro cæpi perferentiscere, & cum Bruma anni 1676. statim à soluto

rigidissimo gelu, diu multumque obambulaissem, urinam mox reddidi sanguine permittam, idquæ toties mihi usu venit, quoties vel multum itineris pedibus conficerem, vel in curru per platearum pavimenta veherer.

In hujuscæ mali remedium, Mannæ $\mathfrak{z}iij\beta$, in Seni lactis $\mathfrak{z}ij$, Solutæ hausi, pauxillum Succi Limonum subindè dum purgarer deglutiens; quo & Catharticum acuerem, quod segnius operari solet, & ventriculo minus ingratum redderem, ab hujus remedii usu, vix dici queat, quantum ego Levaminis circa Renum regionem perceperim. Quod cum ita feliciter mihi cessit, idem Catharticum, singulis hebdomadis, statò quodam die, ad menses aliquot continuos in usum revocabam, & post singulas Catharseos vices, me habuisse plane sum expertus, & tandem prorsus liberatus eram.

Sed Anno 1687. rediit denuo sanguinis mictus, cum per prægressam hyemem serè omnem podagrâ laborassem, & præ nimia corporis ad motum inhabilitate, quieti magis quam aliàs solebam, iudulxissem. Hic ego an ad Catharsin me iterum reciperem hærebram dubius, quoniam nupetis hisce annis, omni corporis substantiâ in podagræ sedem & fomitem quasi perversâ, Catharticum,

ticum, quantumlibet lene, diutinum podagræ paroxysmum certiùs accerlebat. Tandem animo succurrebat, me secundum methodum seq. mannâ semel in hebdomade, tutò posse resumere. Uncias itaque duas cum semisse in seri lactis *℥ij*, dissolutas manè hausi, & serò guttas *xxj*, Laudani Liquidi in cerevisia tenui dormiturus adjeci. Et mannâ, & laudanum, dicto modo repetens bis in septimana, ad sex vices. Postea verò mannâ semel in septimâna uterer, in qua methodo ad menses aliquot perstiterim, tam ad præcavendum mictûs sanguinis recursum, quàm ad imminuendum aliquantulum calculi fomitem.

De regimine & victus ratione, quæ utrovis horum affectuum laborantibus competere mihi videntur, hæc addo. Mane lecto exsurgens, decoctionis *fol. Tea* cyathum unum alterumve exicco, dein curru ad meridiem usque gestatus, & domum reversus, quovis ciborum genere mihi grato & eupepto modicè (id enim ante omnia semper & diligenti cum cura tenendum est) me reficjo, statim a prandio per singulos dies, vini Canarini, plus aliquid quarta parte libræ, pransus, rus peto, aeris Salubrioris inspirandi gratia, ad milliaria duo vel tria. Cerevisiæ tenuioris haustus mihi

pro cena est, sed & hunc repeto etiam in lectulo, me jam ad somnum compositurus, ego vero cerevisiam tenuem lupulatam, cerevisiæ non lupulatae præferendam censeo.

Illud etiam sedulo observo, ad præcavendum à calculo mictum sanguineum, ut quoties per plateas ad longius, aliquod intervallum curru vehendus, non prius Rhedam ingredior, quam haustum cerevisiæ tenuis paulo liberaliorem ingesserò, quem pariter iterò ante regressum domum versus, si fortè alicubi diutius fuerim commoratus, quo pacto semper mihi à mictu sanguineo satis est præcautum. At quoad podagram, hoc unum adjiciam. Nuperis hisce annis mihi retrocessio subinde materiæ podagricæ accidit; cujus signa sunt agritudo ingens cum vomituritione, & aliquali ventris dolore. Artus interim ex improvviso doloris sunt expertes, ac ad motum plus solito habiles. In hoc casu, congiam unum liquoris possetici, vel cerevisiæ tenuis devoro, & quam primum totum per vomitionem rejecerim, vini Carnarini haustum, cui instillatae fuerint Laudani liquidi gutt xvij, ebibo, in lecto ad quietem me componens, atque hæc methòdo meipsum ab imminente morte aliquoties liberavi.

Deniq;

Deniq; æger chalybeatis aquis non tutò se committet, nisi priùs certò sciat, calculum majorem non esse, quàm ut per ureteres viam possit sive invenire, sive facere, quod hoc tantum modo, quantum ego conjicio, certò cognoscere potest, si nempe jam antea paroxysmum aliquem nephriticum fuerit perpeissus (cum dolore sc. saevissimo, in renum alterutro per ureterum ductus propagato, & vomitu enormi) pro comperto habeat, non tam grandiore aliquem calculum pelvi concludi quam lapillorum exiguorum congeriem, quorum unus subinde in ureterem illabitur, atque ita paroxysmum hunc invitat, qui sere non desinit, nisi calculo in vesicam detruso, qui postea cum urinâ sæpe ejicitur cum res ita sed habeat, nullum est magis efficax remedium, sive ad præcavendum minorum calculorum incrementum, sive ad eosdem è renibus deturbandos, quàm aquarum chalybeatarum potatio liberalior, per singulas æstates jugiter repetenda.

C A P. XLI.

Rheumatismus.

Nullo non tempore inessit hic morbus, maximè autumno, & præ cæteris annis florentes, hæc ut plurimum occasione nascitur, æger sc. five exercitio aliquo vehementiori, five alio modo excalesfactus, mox repentinum frigus admittit. A rigore atque horrore orditur tragædiam, quos statim excipiunt calor, inquietudo, sitis, & reliqua illa infelix Symptomatum caterva, quibus stipantur febres, elapso die uno alterave (est & ubi citius) æger atroci dolore, nunc in hoc, nunc in illo artu infestatur, in carpis, humeris, genibus præsertim, qui locum subinde mutans, vicissim illos occupat, rubore quodam & tumore, in parte quam postremum affecit adhuc residuis.

Est & alia hujus morbi species, licet non hujus prolapix vulgò credatur, quæ lumbago Rheumatica apuissimè dicitur: immanis dolor sc. idemque defixus circa lumborum regionem, ipsumque aliquando ad os sacrum se demittens, paroxysmum nephriticum mentitur, nisi quod æger non

vomituriat. Immanis hic dolor, nisi abigatur eodem modo, quo prior species pariter etiam perdurat, pari levitia excrucians.

Seriò perpendens quod affectus ab inflammatione videatur oriri, vero simile esse judicabam, morbem hunc diætâ simplici, admodum refrigerante, & mediocriter nutriente, ægro imperatâ, æque feliciter atque repetitis venæ-sectionibus profligari posse, etiam evitatis quæ alteri methodo adjungebantur incommodis: neque me fessellit *diætâ à sero lactis phlébotomia* loco substituta.

Pharmacopola mihi in vicinia nomine Malthus (vir probus & ingenio non vulgari) me accersebat, Rheumatismo autem misere cruciabatur. Cum debiliori esset & sicco corporis habitu, veritus ne minùs firmas jam diu vires & labascentes, dempto copiosùs Sanguine prorsus exolverem, imperavi ut solo lactis sero ad dies quatuor vesceretur, quibus elapsis, præter serum lactis pro victu ordinario, panem similagineum concessi loco prandii, semel nempe in die, donec penitus convalesceret. Tenui hac diætâ contentus, ad dies octodecim perseverabat, nisi quod postremis eorum, alium insuper panem pro cæna indulgerem. Serum autem è lactis libris octo

octo domi paratum quotidie infumebatur, quo satis bene nutriebatur, post hos dies, cum non amplius urgerent Symptomata, & jam sub dio versaretur, carnes etiam permisi, pullorum sc. elixorum, cæteraque *εὐπεπτα*. Tertio autem quoque die solo lactis sero victitabat, donec tandem pancreaticæ valeret.

Sed utut è sero lactis diæta conveniat juvenibus, atque iis qui temperatè & cum consilio vixerunt, tamen inconsultum fuerit, virilem ætatem prætergressos, vel vino, ac aliis liquoribus spirituosus, jam à longo tempore plus æquo addictos, hæc methodo tractare, utpote quæ in hujusmodi hominibus ventriculum labefactet, & pariter præ in usitato frigore, sanguini inducto, viam sternat ad hydropem. In hoc igitur casu omnino par est, phlebotomiam celebrare bis vel ter, & post secundam vel ad plurimum post tertiam venæ-sectionem, Cathartica sæpe sæpius exhibere, atque repetere, donec Symptomata omnia penitus cessaverint, purgativa vero ista è *lenitivis solum constent*, ut *Thamarindis, Senna, Rheo, Manna, & Syr. Ros. solut.* Singulis vespertinis post peractam Catharsin, *Syr. de Meconio ʒj*, aliquantulum temporis quàm id fieri solet; propinetur.

Hic autem commemorare libet me observasse affectum quendam modo Rheumatismum æmulantem, modo etiam Nephritico dolore quoad sævissimum lumborum cruciatum non multum abludentem, hoc Symptoma haud diversam medendi methodum postulabat ab illa, quam morbus ipse cui adhæreret, febris nempe intermittens, sibi vindicabat.

Est alia species Rheumatismi, quæ ad scorbutum quàm proximè accedit, utpote quæ insigniora hujus morbi Symptomata æmulatur, & pariter eadem fere remedia sibi vindicat, ideoque mihi *Rheumatismus Scorbuticus* audit. Dolor nunc hanc nunc illam partem obsidet, sed eandem in tumorem ac in alia specie raro attollit, neque febrem sibi comitem adjungit, insuper non adeo fixus manet, sed indolem magis vagam ac incertam refert; cum anomalis inconditisque Symptomatis stipatus, nunc hanc vel illam artum discruciat, mox internas solum partes afficit, proindeque ægritudinem parit, quæ redeunte externarum partium dolore, iterum se proripit, ita ægrum alternatim vexans, ac in diurnitatem longam protrahens. hic affectus quàm facillime debellatur vinciturque usu sequentium.

R^x Conserv.

℞ *Conserv. Cochlear. Hortens. rec. ℥ij, Lujule ℥j, pulv. ari comp. ℥vj, cum s. q. Syr. Aurantior. f. Elect. capiat ℥ij, ter in die per mensem integrum, Superbibendo Aq. sequent ℥iij.*

℞ *Cochlear. hortens m. viij. Beccabung. nasturt. aquat. Salvia, Mentha, an. m. iv, Cortic. Aurant. N. vj, Nucis moschat. contus. ℥ss, infund. in cerevisia Brunsvicensis ℥xij, ac destillentur organis communibus, & eliciantur tantummodo ℥vj, pro usu.*

C A P. XLII.

De Variolis.

DUplex est harum species, vel enim sunt distinctæ, vel confluentes. Distinctæ cum rigore atque horrore invadunt, quos mox excipiunt calor intensus admodum, capitis & dorsi vehemens dolor, vomituri- tio, ingens in sudores propensio (quod de adultis dictum volo, neque enim in infantibus mihi unquam observare contigit) doloris sensus in partibus quæ scrobiculo cor-
dis

dis subjacent, si manu premantur, stupor, etiam & somnolentia, in infantibus præsertim, & paroxysmi epileptici: qui si infantes dentitione jam perfunctos corripuerint, suspicor ego, ubique Variolas in pro-cinctu stare, quæ mites sunt & rarissime confluunt. Nonnunquam tamen accidit, ut separationis periodus sensim atque gradatim sine insigni aliquâ ægitudine transigatur, priusquam expulsio materiæ, pustularum eruptione se prodatur.

Symptomata cum discretis communia, habet & illa variolarum species, quas confluentes appellavimus, nisi quod hæc atrociora sint omnia, tertio ut plurimum die erumpit species hæc, ante illum aliquando, vix unquam post illum, cum distinctæ vel ipso quarto die inclusive, à primo insultu morbi, vel postea, ante illum rarò admodum se monstrent. Quamvis autem ut generaliter loquamur, confluentes vix diem quartum præstolentur, nonnunquam fit tamen, licet oppido rarò ut ob atrocius aliquod Symptoma, ad quartum vel quintum usque diem differatur eruptio, v. g. acutissimus dolor nunc in regione lumborum, paroxysmi nephritici æmulus, nunc in latere, qualis pleuriticos vexat, nunc in artubus, ut in Rheumatismo, nunc denique in ventriculo, cum ingenti ægitudine,

rudine, & vomitu enormi, ante eruptionem agrum fatigat angitque.

Iq Variolis distinctis, mox ab eruptione, quæ morbi insultum comitabantur Symptomata, nullum jam amplius facessunt negotium, at in confluentibus, longè aliter se res habet; cum tam febris, quam alia Symptomata, etiam ad multos dies, à pustularum eruptione, agrum discrucient.

Quam primùm manifesta hujus morbi indicia se produnt, agro aurâ liberiore, ac carniū esu interdico, cerevisiam vero tenuiorem pane tosto leviter tepesactam pro potu ordinario, ac subinde pro arbitrio hauriendam concedo; pro victu etiam, jufcula hordeacea, avenacea, poma cocta, aliaque, quæ neque frigoris neque caloris vim aliquam egregiam obtineat, aut ventriculo concocturæ molestiam exhibent, injungo. Quarto die lectulo agrum adjudico, ac si eruptio parum pro votis succedat, rectè exhiberi potest cardiacum aliquod blandius, unicâ saltem vice, quo exigantur pustulæ, inter ista quæ huc faciunt medicamenta, paregorica dicta, qualia sunt *Laudanum liquidum Diascordium*, &c. si in pauca quantitate aquis cardiacis appropriatis admisceantur, cæteris prælucent. Neque etiam consulerem, cardiacum ante hunc

hunc diem propinare vel urgente Diarrhæa, atque illud ut videtur, indicante.

Animadvertendum vero est, quod si ad adolescentem vegetiorem accersor, & qui insuper liberatiore sive vini, sive liquoris cujuscunque spirituosæ computatione, morbo ansam dedit, non satis habeo ad frænamdam sanguinis ebullitionem, ut tam lectulo, quam cardiacis, abstineat, nisi ad hæc sanguis è brachio mittatur, quod si non concedatur, obtinente vulgi præjudicio, missionem mihi saltem esse petendam existimo, atque hac de illis quæ ante pustularum eruptionem sunt peragenda.

Ubi primum eruperint pustulæ, jam proximò diligenter mecum perpendo, an discreti fuerint generis, an vero confluentium, cum longo hæc intervallo ab invicem distent, quantumlibet convenient quoad Symptomata quædam utrisque communia, si itaque ex pustularum magnitudine, & paucitate, tardioreque eruptione, tum etiam ægritudinis, aliorumque Symptomatum gravissimorum, quæ in confluentibus etiam post eruptionem fatigant, evanescentia, de genere discreto mihi constet, ægrum cerevisiâ tenuiori, jusculis avenaceis, hordeaceis, &c. reficiendum curo, atque si tempore æstivo ecque calidissimo Variolæ non ita multæ Obtingant, quorsum
X 2 attineat

attineat agram in lecto jugiter stratum obrutumque detinere, ego quidem non video. Quin potius singulis diebus, per aliquot horas de toro surgat, eâ lege, ut tam loco quam vestitu, frigoris pariter ac caloris nimii incommoda præcaveantur. Quod si aut frigidior anni tempestas, aut copiosior exanthematum eruptio, perpetuò decumbendi necessitatem ægrotanti imponat, prospicio ut non intensiore caloris gradu, vel adjectis pluribus stragulis, in lecto decumbat, quàm quibus in prospera valetudine uti solebat, accenso interim non nisi hyeme incumbente, manè & sero foco mediocri. Neque etiam exigo ut in eodem loco semper jaceat, nempe ne sudores erumpant, quos ego fidenter affirmo, non absque ingenti periculo promoveri posse.

Determinante morbo, cum halituum à materiâ jam in pus conversâ prodeuntium eruptio liberior, à pustulis tandem crustosis ac duriusculis impediatur, abs re non erit *vini Canarini Semi-cocti cochl. v, vel vj,* vel aliud Medicamentum cardiacum temperatum exhibere. Neque aliis omnino erit opus, in genere sc. discreto, nisi fortean inquietudo, vigilæ aut alia Symptomata, phrenitidem minitantiâ, paregorici usum subinde suadeat.

At

At si confluant Variolæ, periculosæ plena res alex est, nam sub morbi exitu derepentè ad incitas redigitur æger, ut an vita an mors insequatur pariter incertum sit, in horum numero undecimum pono (si à primo morbi insultu computes) sc. in minimo crudo, at maximè vulgari confluentium genere, Decimum quartum, in crudiore adhuc decimum septimum, vero in omnium quæ passim obviæ sunt, genere crudilissimo. Tamen si æger nonnunquam sed rarius, non ante diem viceesimum primum periclitari videtur, febre atrociori, inquietudine, aliisque Symptomatis unà invadentibus, à qua æger nisi ars medica intercesserit, plerumque opprimitur, quod si hoc die non succumbat morbo, per spatium illud omne quod inter undecimum & decimum septimum interjacet, appetente vespere, molestissimo inquietudinis quasi paroxysmo quotidie vexatur, & mors quasi vi & armis protelatur. Quapropter quando ægri incolumitas usque adeo à variolarum paucitate, periculum verò è contra ab earundem auctiori numero pendeat, dicat ratio, vel etiam sensus omnibus communis, periti medici esse, omnem operam in reprimendâ tam enormi & subtili inflammatione collocare. Nempe educto ante omnia è brachii venis sanguine, si vel levis

fuerit suspicio; variolas jamjam exituras, ad confluentiam speciem referendas, postea verò propinato emetico, ad eundem collimabit, cum verò nihil æquè percalefaciat, atque ægri jugis in lecto decubitus; ego illum ab usu lectuli interdium semper arceo, usque ad sextam diem à prima morbi invasione, posthac eundem lectulo committo, usque ad morbi finem: at non pluribus densioribusve stragulis co-operum, aut luculentiori in cubiculo foco illum uti sino, quàm quibus sanus cum esset solebat uti, interim cerevisiæ tenuioris aliorumque liquorum refrigerantium qui ægro sunt acceptissimi, usum liberalem concedo. Quandoquidem verò æger nihilominus, in calores, deliria, & molestas inquietudines frequenter incidet, hypnoticum præscribo singulis noctibus, sed paulo temporius quàm pro recepto more, sumendum, quoniam in hoc morbo, quasi paroxysmus caloris & inquietudinis quotidie sub vesperam fere reperitur.

Attamen (quod sanè dolendum) tum his quæ præcepimus, tum aliis omnibus quæ hæctenus invenit ars medica præsidii nihil proficientibus, sæpenumerò æger, licèt usque eò non admodum periclitetur, tamen vel undecimo quod usu venit die, vel alio aliquo istorum quos variis speciebus variolarum

larum confluentium seu magis fatales affig-
navi, vehementi febre corripitur, unâ
cum suffocatione, & jactatione inquietissi-
ma, & de tanta spe decidens subito mori-
tur. Hoc in casu nihil efficacius, præstat
quàm copiosa sanguinis eductio, sc. ad 3x,
vel 3xij, vesperi anodynum uti prius, lar-
gâ dosi exhibendum est, atque ita dein-
ceps tam manè quam serò, alicubi etiam
& hoc sæpius, est enim diligenter obser-
vandum quòd in quibusdam, orgasmus
ita supra modum efferatur, ut etiam præ-
larga paregorici dosi, ejusdem impetum
usque ad 12 horarum spatium subjugare
vel sistere nequeat, quo in casu omnino ne-
cesse est ut dicta dosi octavâ vel etiam
sextâ quâque horâ repetatur.

Cùm vero sub ultimis morbi diebus,
haud rarò accidat, ægri alvum, partim
à morbi natura, partim à magna parego-
ricorum vi, ita constipatam esse, ut tum
serè suffocetur ille, tum febris ad eum
gradum ascenderit, ut jam de ægro penè
conclamatum videatur, rebus sic stanti-
bus longè minus ægro periculi erit ab as-
sumpto Cathartico leniente, quam à febre
eò vehementiæ ab alvinarum fecum re-
tentione provectâ, hîc ego satis felici-
ter *Electuarii Lenitiv.* 3iſſ, in *Aq. stil-*
lantiae tenuioris (ex. gr. *Cichorei*, vel
Aq.

*Aq. Lactis Alexiter) ℥iv, Solut. propi-
navi.*

Qui quidem haustus ante noctem de-
jectiones aliquas parit, licet ob alvi con-
strictionem, tum etiam ob diuturniorem
hypnoticorum usum, haud ita subito ven-
trem exolvat, quod si minus præstare valeat,
attamen paregoricum vesperi assumendum
est, imò & citius, non obitante Cathartico
nuper assumpto, si modo inquietudo in-
gens, aut ægritudo aliqua insignis, pericu-
lum minitetur, nè ager hoc præsidio de-
stitutus, dum dejectiones nos præstolamur,
luce privetur. Si itaque primo die votis
non respondeat, iteretur proximè sequenti;
quæ secunda dosis priori in suppetias data,
rariissimè medici opem frustra bitur, atque
hac ratione tam venæ sectio quàm Cathar-
sis per intervalla repeti possint, prout
febris mos atque ægri inquietudo po-
stulare videantur, donec tandem res in-
vado sit. Verum tamen in Catharses
negotio illud probè notari velim, ægrum
non esse purgandum, nisi facessente mor-
bo, v. gr. die decimo tertio, autem eo-
rum aliquo qui illum sequuntur, nec per
istas etiam dies, nisi sanguinis à quo secun-
daria febris invasit, fuerat imminutus.

In Spūto sanguinis & mictu sanguineo
Variolis supervenientibus (utraque enim
hæc hæmorrhagia sub morbi initio ali-
quando contingit) post unicam sangui-
nis liberali manu eductionem, paregori-
cum exhibeatur.

℞ Aq. Papaveris rad. ʒij, Laud. Li-
quid. gutt. xiv, Acet. destillat. ʒiij,
Syr. de Meconio ʒß, Misc. f. haustus.
repetatur singulis noctibus.

℞ Trochisc. de terrâ lemmiâ, & Bol. Ar-
men. an. ʒj, Terræ sigill. Lapid. hæ-
matit. sang. Draconis, & Corallii rub.
pp. an. ʒß, Mastiches & Gum. Arab.
an. an. ʒj, Misc. f. Pulv. Subtilissim.
cujus capiat ʒß, tertiâ quâque horâ,
ex Cochl. uno Syr. de Symphito, super-
bibendo Cochl. iv, vel v, Fulpii
seq.

℞ Aq. Plantaginis & Germin. Quer-
cūs an. ʒiij, Aq. Cinnamomi bord. ʒij,
Syr. de Ros. Siccis ʒj, Sp. Vitriol. f. q.
ad levem aciditatem.

Emulsiões item ex 4 sem. frig. maj. cum sem. papaver. alb. magnopere conferunt.

Cessante vero Hemorrhagiâ reliqua per decursum morbi agantur, secundum methodum descriptam pro Variolis.

Summopere annitendum est ut Ptyalismus in vigore perstet & conservetur, nec ante diem suum sistatur. Jam cum Ptyalismi mos sit naturaliter se habentis, ut cum prima eruptione incipiat, & die undecimo minuatur, neque tamen nisi post diem adhuc unum aut alterum omnino desinat, si ante diem illum penitus cesset, in lubrico sunt ægri res. Salivatio admodum promovetur si ægro assatim propinetur cerevisia tenuis, vel liquor alius quilibet, qui nec illum calefaciat, nec ad sudores provocet.

Proximo loco, cum in variolis confluentibus haud minùs certò infantes Diarrhœa comitetur, quàm adultos Ptyalismus, naturâ alterutram harum evacuationum materiæ morbilicæ eliminandæ ubique constituyente; ut nec hîc Ptyalismo, ita neque istic Diarrhœæ frænum injicio, cum utrumque ex equo sit absurdum.

Ultimis morbi diebus, cum facies ob
pustulas crustosas duras aridasque ferè
rigit, eandem oleo Amygdalarum dul.
inungo persæpe.

Si in discreto genere ægri facies non
intumescat, paregoricum aliquod Medica-
mentum è vestigio hauriendum præcipio.
Quod si æger phrenitide corripiatur, de
vehementi quærat agritudine, urinam
paucam at frequenter reddat ; jam non
aliis auxiliis (cum in propinquo mors sit)
ægro subveniri posse autumo, quam vel
narcotica assatim exhibendo, vel sangui-
nem liberaliter extrahendo, corpusque
auræ exponendo. Non hîc ita velim in-
telligi, ac si in qualibet phrenitide, Vario-
lis superveniente (cum nullum hîc Sympto-
ma frequentius occurrat) venæ-sectionem
statim suaderem, sed in illa tantum quæ
ideo accidit, quia facies non turgescit, in
distincto sc. genere, & pustulis copiâ satis
magnâ comparentibus.

Si in Variolis confluentibus saliva eo
usque excocta sit & viscida, ut tantum
non suffocetur æger, quod undecimo die
non insolens est, gargarisma necessariò
in usum trahatur, & ut sæpe die nocte-
que Syringa in fauces sedulo injiciatur,
serio imperandum: Compensatur vero il-
lud è cerevisia tenui, vel aqua hordei,
cum

Emulsiões item ex 4 sem. frig. maj. cum sem. papaver. alb. magnopere conferunt.

Cessante vero Hemorrhagiâ reliqua per decursum morbi agantur, secundum methodum descriptam pro Variolis.

Summopere annitendum est ut Pryalismus in vigore peritet & conservetur, nec ante diem suum sistatur. Jam cum Pryalismi mos sit naturaliter se habentis, ut cum prima eruptione incipiat, & die undecimo minuatur, neque tamen nisi post diem adhuc unum aut alterum omnino desinat, si ante diem illum penitus cesset, in lubrico sunt ægri res. Salivatio admodum promovetur si ægro affatim propinetur cerevisia tenuis, vel liquor alius quilibet, qui nec illum calefaciat, nec ad sudores provocet.

Proximo loco, cum in variolis confluentibus haud minus certò infantes Diarrhæa comitetur, quàm adultos Pryalismus, naturâ alterutram harum evacuationum materiæ morbificæ eliminandæ ubique constituyente; ut nec hîc Pryalismo, ita neque istic Diarrhææ frænum injicio, cum utrumque ex equo sit absurdum.

Ultimis morbi diebus, cum facies ob
pustulas crustosas duras aridasque ferè
rigit, eandem oleo Amygdalarum dul.
inungo per sepe.

Si in discreto genere ægri facies non
intumescat, paregoricum aliquod Medica-
mentum è vestigio hauriendum præcipio.
Quod si æger phrenitide corripiatur, de
vehementi quæraturs ægritudine, urinam
paucam at frequenter reddat ; jam non
aliis auxiliis (cum in propinquo mors sit)
ægro subveniri posse autumo, quam vel
narcotica affatim exhibendo, vel sangui-
nem liberaliter extrahendo, corpusque
auræ exponendo. Non hîc ita velim in-
telligi, ac si in qualibet phrenitide, Vario-
lis superveniente (cum nullum hîc Sympto-
ma frequentius occurrat) venæ-sectionem
statim suaderem, sed in illa tantum quæ
ideo accidit, quia facies non turgescit, in
distincto sc. genere, & pustulis copiâ satis
magnâ comparentibus.

Si in Variolis confluentibus saliva eo
usque excocta sit & viscida, ut tantum
non suffocetur æger, quod undecimo die
non insolens est, gargarisma necessariò
in usum trahatur, & ut sæpe die nocte-
que Syringa in fauces sedulo injiciatur,
serio imperandum: Componatur vero il-
lud è cerevisia tenui, vel aqua hordei,
cum

cum melle Rosarum, vel sequens usurpari poterit.

Rx Cort. ulmi ʒvj, Rad. Glycyrrhiz. ʒʒ, Passular. enucleat. N. xx, Ros. rub. p. ij, Coq. s. q. Aq. ad ʒʒʒ, Colatura dissolv. Oxymel. simpl. & mel Ros. an. ʒij, Misc. f. Gargarisma.

Ubi eò res rediit, ut æger singulis momentis à suffocatione periclitetur, stupore obrutus, & spiritu ferè undiquaque præcluso, non satis tuto huic remedio fiditur, ægro itaque ad incitas redactò, emeticum peropportune ac feliciter nonnunquam exhibui *ex infusione croci Metallorum, sed dosi paulo majori. sc. ad ʒʒʒ.* Quando ob eximiam qua laborat æger stupiditatem, minor dosi haud quaquam operabitur, sed neque huic remedio satis fidere possumus.

Ope regiminis moderati comati facillè occurritur.

In urinæ suppressione, quæ juniores ac vegetos nonnunquam incessit, nihil æque feliciter mihi cessit, atque à lecto eximere ægrum, qui postquam adstantium manibus suffultus, cubiculum bis terve circumambulaverit,

bulaverit, mox urinam satis copiosè reddet, haud parvo cum levamine.

At vero quæ à materiæ variolosæ repercussione ob frigus extremum, vel evacuationes indebitè factas, proveniunt Symptomata, usu cardiacorum, & conformi regimine, sunt tollenda, qui tamen non ultra spatium quo ista perstant continuandus. Horum præcipua sunt pustularum depressio, seu procidentia, & diarrhæa in variolis discretis, neque enim in confluentibus, vel pustularum depressio, mali quidquam ominatur, cum ea sit morbi natura, neque diarrhæa infantium iisdem laborantium, cum salutem ista adferat, non periculum. In utroque hoc casu potio cardiaca ex aquis stillatitiis appropriatis, cum Diascordio, laudano liquido, &c. jure optimo concedetur, idque non tantum addicta Symptomata submovenda, sed quolibet morbi tempore, si æger de cordis dolore atque ægitudine conqueratur. Sed ut verum loquamur, Symptomata hujus generis oppido rara sunt, si cum illis conferantur quæ extremorum alteri, exitiabili magis, licèt minus culpato, debentur.

Ægro jam convalescente, pustulisque deciduis, ubi per dies aliquot carnes idem degustaverit, circa diem nempe primum & viceissimum, sanguinem è brachio extra-

Y

hendum

hendum cenſeo, ſi morbus fuerit vehementior, poſt venæ-ſectionem Catharticum exhibeo ad tres vel quatuor vices.

Adhæc. ægro à confluentibus variolis jam diu liberato, & è lecto quotidie ſurgenti, nonnunquam accidit crurum tumor ſerus ac moleſtus, qui tamen vel ſponte faceſſit, poſt venæ-ſectionem ac Catharſin, vel uſu herbarum emollientium ac diſcutientium (*quales ſunt Malvæ, fol. verbſci, Sambuci, lauri, cum flor. Chamomilla, & Meliloti*) in lacte coctarum, facile ſugatur.

Diſcretum variolarum anomalarum genus annorum 1670. 71. 722. his tantum à genere diſcreto communi alterius conſtitutionis diſterminabatur, primò, eruptio in diem tertium plerumque incidebat. Deinde non ad eam magnitudinem procedente morbo, hîc aſſurgebant puſtulæ atque in alio genere & ſub diebus ultimis ubi jam maturuerant, nigræ frequentius viſebantur, illud etiam addam quod nonnunquam ægrum etiam licet rarius, etiam pauciſſimis notatum puſtulis, Ptyaliſmus exerceret. Confluentes vero ab aliis confluentibus in multis diſcrepabant. Nunc ſecundo, nunc tertio die ſe primum monſtrabant, ſpecie tumoris ſubrubri atque uniformis, vultum omnem contegentis, reliquum corpus con-

geries

geries quædam ex infinitis prope modum pustulis rubris, efferatis, in unam conflatae, variegabant, inter quas sparsæ, in fæmoribus præcipuè vesiculæ quædam satis conspicuæ ambustorum ad instar, sero limpidiore distentæ eminebant, quod quidem disruptâ subinde pelliculâ, copiosè effluebat, subjectâ carne nigredine, & sphacelo quasi affectâ. Rarius autem occurrebat hoc tam dirum Symptoma.

Febris & Symptomata alia omnia quæ vel præcedebant vel comitabantur hoc variolarum genus, graviora erant quàm in præcedente, & inflammationis adhuc majoris manifesta dabant indicia.

Decocti albi usus liberalior hîc juvabat, & hydrogala è tribus aquæ partibus & lactis una simul coctis, & ægri palato & votis magis ut plurimum, refrigerando responderebat.

Fluxus mensium qui fæminis hoc morbo laborantibus haud infrequens accidit, liberalem horum liquorum usum suadet, si nempe tempore non solito isti fluant.

Dominam tam virtutibus quam stirpe prænobilem, variolis nigris laborantem tractavi, & tertio die ab eruptione, ita *largo mensium profluvio*, tempore illis non debito

debito correpta est, ut astantes mulieres eam jam abortivisse suspicarentur, licet hoc Symptoma ad dies multos importune urgeret, non tamen idcirco existimavi, lactis & aquæ usum à me præscriptorum, intermitteri debere: quid quod magis jam necessarium illum esse, & liberalius adhuc indulgendum censuerim? Quod etiam per omnem morbi decursum factitavimus, præsertim cum appeteret febris maturationis, quo quidem tempore D. Millington ad sociam operam invitabatur, qui mihi lubens assensit, ut pergeret ægra dictos liquores assatim haurire.

C A P. XLIII.

*Venenati à Sublimato corrosivo
assumpto curatio.*

Quidam in vicinia mea rogabat, ut servum inviserem, qui haud modicam Mercurii sublimati corrosivi quantitatem deglutiverat. Hora fere elapsa erat à qua venenum hauserat, cùm ad eum accederem, jamque os & labia valde intumescebant, vehementer ægrotabat, ardente ventriculi dolore, caloreque tantum non confectus. Ego tres Aquæ tepidæ congios repetitis haustibus summâ quâ potui celeritate & diligentia ebibendos imperavi; atque ut toties nova ingeretur, quoties ventriculus jam ingestam per vomitum ejecerat: volui etiam ut eluerentur intestina aquâ tepidâ sine ullo additamento copiosè per sedem injectâ, ubi primum ventris tormina admonerent venenum jam per inferiora exitum quærere, paruit miser jam vitæ vitæ avidus, & plures etiam aquæ libras quàm præscripserim absorpsit. Quæ mox
 Y 3. urgebant.

urgebant tormina, solâ aquâ injectâ ad modum enematis leniebantur, & intra paucos horas convaluit æger, nisi quod labia non statim detumescerent, ore etiam à venenati particulis adhuc exulcerato, quæ Symptomata diætâ è lacte solo ad quatrimum adhibita, mox evanuerunt.

Medicamentorum Formulæ apud Medicos Londinen- ses usitatiores.

Antiphthifica Medicamenta.

℞ *Mass. Pil. de Cynoglossō* ℥ss, *Balsam. Tolutan.* ℥j, *Misc. f. Pil.* vj, *Cap. ij, Alternis noctibus hora somni.*

℞ *Picis liquid. Balsam. de Tolu. an. gr. xxvj, terebinthē Chio* ℥j, *cum pulv. oculor. cancr. f. Mass. ex qua formentur Pil. mediocres, capiat iij, mane & hora somni, superbibendo Fulapii seq. cochl. iv.*

℞ *Aq. Hyssopi* ℥ij, *Hederæ terrestri* ℥vj, *Tinct. Balsam. de Tolu* ℥jss, *Sacchar. alb. cand. q. s. Misc.*

℞ *Decoct. pectoral. clarificat. (quo incoq. fol. hederæ terrest. m. j.)* ℥ij, *Syr. de rubo idæo, Syr. Balsam. an. ℥vj, misc. cap. haustulum omni mane & horâ quartâ pomeridianâ.*

℞ *Conserv. Ros. rub. ℥ij, fl. Sulph. 3j, Sp. Diatragacanth. frig. ℥jss, Balsam. Lucatelli*
3ij,

℞ij, Opobalsam. ʒss, Syr. Balsam. q. s. f. E-
lectuarium. Capiat quantitatem nucis mos-
chat. mane & horâ quartâ pomeridianâ,
superbibend. haustulum Apozem. seq.

℞ Rad. China ʒj, Sarsaparill. ʒij, lign.
lentisc. ʒj, eboris C. C. rasp. an. ʒiss, fol.
Hysopi Tussilaginis an. m. j. ficuum par. ij,
Dact. N° iij, uvar. passular. ʒiss, Liquirit.
ʒiiij, Coq. in s. q. aq. font. colatura ʒiiij,
adde tinct. croci ʒj, Syr. violar. capill. vene-
ris an. ʒiss, Misc. f. Apozema.

℞ Terræ Lemniæ ʒss, Bol. Armen. gr. xij,
Pil. è strace ʒiss, cort. peruv. pulv. ʒss, Syr.
Cariophyll. q. s. Misc. f. Pil. lxxx, capiat
quinque sextâ quâque horâ, durante Diar-
rhæâ, superbibendo cochl. viij. Zulap. seq.

℞ Aq. lactis Alexiter. ʒxij, Aq. Cinna-
momi bordeat. ʒiiij, Aq. stephani epidem. an.
ʒij, Syr. è meconio ʒiiij, Misc. f. Zulap.

Antiscorbutica.

℞ Conservæ cochleariæ, Absinth. rom. fu-
maria, an. ʒij, pulv. Cortic. Winterani, rad.
Angelicæ, Ari, an. ʒij. Sp. Diatrion. Santa'.
ʒiss, pulv. oculor. cancr. ʒj, Sal. Absinth. ʒij,
cum s. q. Syr. è corticibus citri f. Electua-
rium.

℞ Fol. cochleariæ, m. iv, rasur Raphani
Sylv. ʒiv, cortic. winteran contus. ʒss, cortices
exteriores quatuor Aurantior. & eoridem
limo-

limoniorum, ponantur in vitro cum vini albi, Rhenani, aut tenuioris hispan. ℞ij, vas obturatum servetur in loco frigido, vinum effundatur clarum, quoties usu opus est.

Paretur cerevisia pro doliolo quatuor congiurum capaci: vice florum lupuli incoquantur Summitatum pinis vel Abietis m. iij, post fermentationem in doliolo peractam, imponantur fol. Cochleariae m. iij, rad. Lapatbi acuti preparat. ℞iv. cortic. quatuor Aurantior, postquam per septimanam subsidentia inclauit potui exponatur.

℞ Conserv. Lululae, Cynorrhodii, an ℞iij, Trochisc. de Rhabarb ℞ij, Spec. Diamargarit. frigid. ℞ij, Cortic. Tamarisc. ℞j, Sal. Prunellae ℞ij, myrobalanorum condit. N^o ij, cum s. q. Syr. conditurae myrobalanorum. f. Elec.

Apozemata.

℞ C. C. C. Rad. Scorfoner. micæ panis an. ℞j, Coq. in aq. hordei ℞iij, ad dimid. colaturæ adde sacchar crystal. aq. Cinnamomi bordeat. an. ℞j, Misc. f. Apozema, sumat ℞iv, tertia vel quarta quaque hora.

℞ Cort. citri cond. ℞ij, caul. Angel. cond. ℞ij, Ras. C. C. ℞ij, uvarum corinth. ℞iv, crustum panis alb. coq. in aq. Hordei tenuis q. s. ad ℞ij, colaturæ adde Syr. è succo aurantior. ℞j, Misc. f. Apozema bibat ad libitum sitiens.

℞ Rad.

R Rad. Scors. Angelic. an. ʒvj, Fol. Lu-
jula cum radicibus m. ij, ras. C. C. eborū
an. ʒß, rad. aperientium ʒiv, liquiritia ʒij,
coq. in aq. bordei q. s. ad ʒiß, colatura adde
aq. scord. comp. cord. frigid. Saxonia,
an. ʒiij, Syr. Rubi idæi ʒiij, Misc. f. Apo-
zema de quo capiat ʒiij, vel iv, ad libi-
tum.

R Cortic. Peruv. ʒj, Balsam. Tolutan.
ʒiij, Cochinell. ʒj, coq. in Aq. Cardui, ad ʒj,
colatura adde Syr. Rubi idæi, aq. epidemic.
an. ʒij.

R Rad. Scors. hispan. ʒiß, Ras. C. C.
ʒvi, ebor. ʒiij, flor. Calendul. P. ij, sic. ping.
incis. par. ij, coq. in aq. bordei, colatura de-
purat. ʒij. adde aq. epidem. ʒiß, edulc. Sac-
char. albiss. f. apoz. de quo capiat haustum
sitient.

R Rad. aperientium ʒiijß, Scors. cicho-
rei, an. ʒvj, fol. Scordii scabios. cichorei, an.
m. j, Summitat. centaurii minoris P. ij, card.
B. m. ʒß, sem. Citri cardui an. ʒij, cicerum
rub. ʒj, uvarum corinth ʒij, Liquirit. ras.
ʒij, bordei mund. P. j, coq. in aq. fontan.
q. s. ad ʒiß, sub finem addend. vini alb. ʒß,
col. & adde aq. epidem. Syr. è quinque radici-
bus an. ʒij, col. iterum per manicam Hippo-
cratis, & adde Syr. Rubi idæi ʒj, f. Apoz.
unde capiat ʒiv, ter in die horis medicina-
libus.

R Tegul.

R^x Tegul. hybernic. 3j, in haustu vini alb. calid. aut Liguoris possetici ex eo parat. exhibeatur, & intervallis 6 vel 8 horarum repetatur.

Cardiaca.

R^x Aq. Lujulæ, citri totius, Fragaria, an. ʒiv, Syr. è Succo citri ʒj, margarit. pulv. ʒj, Misc.

R^x Aq. ceras. nig. Lactis Alexiter. an. ʒv, flor. Sambuci Cinamom. hordeat epidemic. an. ʒij, Syr. de Rubo idæo ʒiiss, Misc.

R^x Aq. hordei ʒiiss, in qua coq. Rad. Scorsner. ʒj, adde vini Canarini ʒiv, Syr. Aurantior. ʒj, è rubo idæo ʒij, Misc.

R^x Confect. de hyacinth. ʒj, conserv. Lujulæ ʒj, Sp. Liberant ʒss, cum s. q. Syr. è Succo citri, f. Bolus cardiac.

R^x Pulv. è chelis cancr. compos. ʒss, Sal. C. C. volat. gr. iij, confect. de Hyacinth. q. s. Misc. f. Bolus cardiac.

R^x Pulv. cardiac. magist. è chel. cancer. compos. an. gr. xij, Sp. cord. temperat. gr. viij, Misc. fiat pulv. cardiac. pro duabus dosibus.

R^x Pulv. è chel. cancr. comp. ʒj, margarit. pp. & pulv. cardiac magist. an. ʒss, misc. f. pulv. divid. in vj, partes.

R^x Pulv.

R Pulv. è chel. cancr. comp. Lapid. è Goa, an. ʒss, misc. f. pulv. divid. in doses tres.

Cathartica.

R Masse pil. Tartari Querc. ʒiss, pil. coch. maj. ʒij, ol. Majoran. chym. gutt. iij, misc. f. Pil. N° xij, cap. iij, hora somni, biduo, vel triduo quolibet.

R Gambog. ʒss, rad. Falap. gummos. subtiliss. pulv. ʒj, Syr. è spina cer. q. f. misc. f. pil. usitat magnitudinis sumat v, mane cum custodia.

R Pil. Fetid. Trochisc. de Mirrha, an. ʒj, Sal. volat. Sal. Armoniac. ʒj, Balf. Peruv. q. f. Formentur Pil. mediocres.

R Pil. fetid. Rudii, an. ʒss, Sal. Absinth. ʒss, Ol. Cariophyll. gutt. ij, Elix. proprietatis q. f. Misc. f. Pil. N° xij, capiat iv, quolibet die tertio cum Regimine.

R Pil. de styrace ʒss, Aloes rosat. ʒij, Misc. f. Pil. N° viij, Sumat alternis noctibus & proximis diebus mane ʒj manna, cum ʒj, crem. tartari.

R Pil. ex duobus, & pil. coch. minor. an. ʒj, Sal. Tartari ʒss, Syr. è spina cervin. q. f. Ol. è baccis Juniperi chym. gutt. iv, misc. f. pil. xij, capit vj, cum Regimine.

R Galbani

R^x Massæ Pil. de Cynogloss^o ʒj, Alces rosat. ʒ pil. cachie minor. an. ʒj, Salis tartari ʒß, Syr. viol. misc. f. Pil. N^o xviii, capiat vi, urgente dolore colico, ʒ se contineat in Lecto per sex horas, repetantur pro re nata.

R^x Aloes Rosat. ʒiijß, pil. Aloephang. ʒij, pil. Ruffi ʒiijß, Chalyb. pp. ʒj, Syr. garyophyll. q. s. Misc. f. Pil. xliij, sumat vj, singulis noctibus hora somni.

R^x Mannæ ʒiijß, dissolv. in ʒiijß, Aq. ceras. nigr. adde Syr. è pomis purgantibus ʒj, Sp. Sulph. gutt. iij, Sumat dimidium alternis diebus cum regimine.

R^x Decoct. Sennæ Ger. ʒiijß, mannæ elect. ʒvj, crem. Tartari ʒj, Succ. aurantior. cochl. j. Misc. f. haustus sumend. cum custodia.

R^x Decoct. sennæ Gereon. ʒiv, Syr. de spina cervin ʒvj, sp. sulph. gutt. v, Aq. Mirab. ʒj, Misc. fiat potio capiat mane.

R^x Pulv. cemitis waxwic ʒß, elec. è succo Ros. ʒj, cum s. q. Syr. viol. f. Bolus.

R^x Pulv. Rhabarb. gr. xxv, Sal. Absinth. gr. vij, Syr. ciccho. cum Rheo q. s. misce f. bolus cui adde ol. Anisi clym. gutt. ij.

R^x Calamel. Diagridii, an. gr. xv, misc. f. Pulvis. capiat mane.

Cataplasmata.

℞ Medullæ panis alb. heri coct. ℥ij, Santal. rub. pulv. ℥iſſ, Camphor. pulv. ℥ſſ, Miſceantur omnia, & cum ſ. q. Aq. fontan. frigida. contund. f. Cataplaſma oculo affecto chaſſo imponatur quantitas jugland. minor. bis quotidie, & maniat ad dimidii quadrantis horæ ſpatium.

℞ Sem ſinap. contus. ℥ij, rad. Alii ℥j, ſapon. nig. ℥ij, Sal. nig. ℥j, miſc. f. Cataplaſm. plantis pedum appl.

℞ Rad. cepe, ſummitat ſabin. an. ℥ſſ, uvar corinth. Sal. marin. an mſſ, contund & f. Cataplaſmata carpi applicand.

Cephalica.

℞ Conſervæ flor. Roriſmarini & cariophil. an. ℥iſſ, Cortic Aurantior. humide conditor. ℥iſſ, caul. Angelicæ condit. ℥vj, ſpecier Diatribus ac Diambrae an. ℥iij, cum Syr. de Pæon. comp. conficiatur electuarium, unde capiat mane ac vespere quantum nucem caſtaneam magnitudine æquat, mox ſuperbibendo hauſtulum decocti dietetici ſequentis.

℞ Salseparilla medulloſa ℥iv, chinae nudaſ. ℥iij, raſuræ ligni Guaiacini ℥ij, Saffphas ℥vj, fol. Betonicæ, ſalv. rub. & agrimonie an. M. ij, flor. Roriſmarini, ſtachad. Arab. an. P. ij, paſſular. exacinat. ℥iij, Sem. Pæon.

Pæon. maris, anisi & carui, an. $\mathfrak{z}\text{ij}$. *Cinna-
momi* $\mathfrak{z}\text{iss}$, incisa & contusa macerentur per
noctem in aquæ font. \mathfrak{xx} , ad tenuem fecum,
mane coquantur ad \mathfrak{lvj} . addendo sub finem
glycyrrhizæ hisp. contus $\mathfrak{z}\text{j}$, *santal. alb.* $\mathfrak{z}\text{ij}$,
colatura in lagenas transfusa, bibatur loco
pici ordinarii per mensem unum aut alte-
rum. Repetendo decoctum quartâ quâque
die. Vel,

\mathfrak{R} *Rad. Pæon. maris pulv.* $\mathfrak{z}\text{j}$, *Stercoris
pavonis* $\mathfrak{z}\text{iiiss}$, *fol. Sa'v. pulv.* $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$, *Sacchar.
cand. alb.* $\mathfrak{z}\text{j}$, *Misc.* capiat $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$, quâlibet au-
rora ex haustu infusion. *Fol. Tea*, aut *Be-
tonicæ*, & *flor. Anthos.* Vel,

\mathfrak{R} *Conserv. flor. Anthos.*, *salv. Betonic.*
an. $\mathfrak{z}\text{j}$, *conserv. flor. Pæon.* $\mathfrak{z}\text{ij}$, *Theriac. ve-
teris*, nucis moschat condit. *Diasatir.* an. $\mathfrak{z}\text{iss}$,
sem. Pæon. maris $\mathfrak{z}\text{iiij}$, *Coral. rub. ocul. cancr.*
visc. querc. an. $\mathfrak{z}\text{ij}$, *cranii humani*, ung.
A'ci, an. $\mathfrak{z}\text{iss}$, *stercor. pavon.* $\mathfrak{z}\text{ij}$, cum *Syr.*
flor. Pæon. f. effectuarium. capiat quantita-
tém nucis moschat. minor. mane, & hora
segni, superbibendo cochl. ij . mixturæ seq.

\mathfrak{R} *Aq. Pæon. comp.* $\mathfrak{z}\text{iiij}$. *sp. Lavend.*
comp. $\mathfrak{z}\text{iss}$, *Aq. flor. Tiliæ*, *lilii convall.* an.
 $\mathfrak{z}\text{ij}$, *Artemisiæ*, *Sabinæ*, & *aq. stercoris
equin. still.* an. $\mathfrak{z}\text{iss}$, *Tinct. Castor.* $\mathfrak{z}\text{ij}$, *succi
Kermes* $\mathfrak{z}\text{iss}$, *margarit pp.* $\mathfrak{z}\text{j}$, *Syr. gariophyll.*
q. s. misce.

Collÿria.

℞ Aq. *Spermatus Ranarum*, *plantaginis*,
 ℞ Ros. an. ʒj, *lapid. Tutie* pp. ʒij, *Tro-*
chisc. alb. Rbas. ʒß, *Misc. f. Collyrium*, bis
serve in die utend. frigidè.

℞ Aq. Ros. rub. ʒij, *Sal vitriol subtiliter*
pulv. gr. v., *Misc. f. Collyrium.*

℞ *Croci Metall*, ʒj, aq. *Plantaginis* ʒiij,
digere calidiuscule per sex horas, dein filtra
 ℞ f. *Collyrium. oculis guttatim instill. saepe*
in die.

Diaphoretica.

℞ *Theriac. venet.* ʒß, *pulv. Besoart.* ʒj,
Syr. è succo citri q. s. f. Bolus.

℞ *Pulv. rad. contrayervæ, serpentarie*
virginianæ, Petafitidos, an. ʒj, *Cochi-*
nella, croci, an. ʒß, *misc. f. pulv. dos.* ʒß,
cum vehiculo idoneo.

℞ *Pulv. è chel. cancr. comp.* ʒß, *detur*
eodem modo.

℞ *Pulv. Besoart. mineral. pulv. gasconic.*
an. ʒj, *misc.*

℞ *Conserv. Lujule* ʒj, *Mithridatii* ʒiijß,
Misc. sumatur suberbibendo haustum Lique-
ris posset. cum foliis cord. Scordii, aut flori-
bus Chamomel. vel calend. incoctis.

℞ *Theriac.*

℞ Theriac Andromach. ʒj, Laud. opiat. gr. iʒ, pulp. conserv. Ros. ʒʒ, misc. f. Bolus hora somni sumend. superbibendo haustum seq.

℞ Aq. Theriac. still. ʒj, Cardui ʒij Syr. paralyseos ʒiij, Misc. f. haustus.

℞ Theriac. venet ʒij, Sal. volat. Succini, Bezoart. mineral. an. ʒʒ, Laud. opiat. gr. iij, misc. f. Bolus.

℞ Salis C. C. gr. ij, pulv. cardiac. magistr. gr. vj, Camphor. Cocchinel. an. gr. iv, Theriac. Andromach. ʒj, aq. celest. q. s. Misc. f. Bolus. sumat tempore idoneo & capiat ʒix, apozemat. seq. tertiâ quâque horâ.

℞ Rad. Scorzoner. ʒij, Petasitidos, angel. fœnicul. an. ʒj, Raf. C. C. ʒvj, raf. ebor. ʒiij, flor. Calend. P. j, cicerum m. ʒ, coq. in aq. hordei q. s. colaturæ ʒij, adde tinct. Croci ʒʒs, Sacchar. cristall. ʒj, misc. f. Apozema.

Diuretica.

℞ Sal. Prunellæ ʒij, Sacchar. cand. ʒj, f. pulv. dividendus in 6 partes, sumatur una in conveniente liquore ter in die.

℞ Sal. Prunellæ ʒiij, Sal. Succini ʒß, f. Pulv. dos. ʒß, ter in die.

℞ Aq. Rhabhani comp. ʒij, Parietariæ ʒiv, sp. Sal. ʒj, gutt. xv, Sal. Tartari gr. xv, Syr. violacei ʒß, misc. f. Potio.

℞ Pulv. Apum ʒj, Sem. Levistici ʒß, f. Pulv.

℞ Pulv. è testis ovorum ʒß, ad ʒj, detur in haustu vini albi.

℞ Aquar. Persicar, ari, an. ʒvj, Brion. comp. Raphan. comp. an. ʒij, Syr. de quinque radicibus ʒiss, sp. sal. dulc. gutt. xl, Misc. f. Julapium, cap. cochl. iv, vel v, bis in die.

Empla-

Emplastra.

Tot. capiti deraſo applicetur emplast. cephalic, cum quarta parte gum. Taccamahac. & lavetur caput deraſum vini Canarin. & aq. Lavend. comp. an. p. æ.

Tot. Thoraci & ventricul. region applicetur Empl. stomach. cum Ol. Absinth. gutt. viij.

R̄ Empl. ad Herniam, & de minio, an. q. s. m. f. Empl. applicand. vertebriſ lumborum & oſſi ſacro.

R̄ Empl. de Cicutā cum Amoniac. melilot. comp. de Cymino an. p. æ. Sal. Armoniac. ʒſſ, Miſc. f. empl. pro ſplenis regione.

R̄ Aloes opt. & ung. de Arthanita, an. ʒj, terebinth. opt. q. s. miſc. f. empl. applicand. ſupra umbilicum.

R̄ Empl. cephal. cum euphorbio partes tres, picis Burgund. P. j, Miſc. f. Emp. pro plantis pedum.

Emul-

Emulfiones.

℞ Amygd. dulc. excortic. N^o iij, sem.
 Melon. Lactuc. papaver. alb. an. 3j,
 Pulp. Hordei 3ij, his contus. affunde decoct.
 Hordei q. s. f. Colatura ad 3vij,
 cui adde Syr. è Meconio, 3v, Misc. f. E-
 mul'sio.

℞ Amygd. dulc. præparat. par. vj, 4
 sem. frigid. maj. an. 3ss, sem. lactuca,
 papav. alb. an. 3ss, contund. in mortario mar-
 moreo, sensim affund. Aq. Papav. Read. q. s. f.
 Emul. pro duabus dosibus, cuique adde Syr.
 violac. 3j, salis Prunellæ 3ss.

℞ Amyd. dulc. præpar. in aq. Rosar.
 infusar. 3ij, 4 sem. frigid. maj. Planta-
 ginis, & portulac. an. 3j, sem. Alb. & pa-
 pav. alb. 3j, contunde ut artis est, & af-
 funde decoct. hordei, & Liquiritiæ, q. s.
 f. emulsio pro duabus dosibus, adde cuique, Syr.
 de Nymph. 3j, Sal. Prunellæ 3ss.

Enemata.

℞ Decoct. carminativ. ℥x, Mellis Mercurial. ℥j, Sacchar. rub. ℥iiss, Elect. è baccis Lauri ℥ss, Misc. f. Enema.

℞ Decoct. commun. pro clystere ℥j, Electuarii Lenitiv. ℥ss, Diacatholic. ℥j, Ol. Chamom. ℥ss, Misc. f. enema.

℞ Lactis vaccin. ℥j, vitell. ovorum N^o ij, Theriac. Andromach. ℥ss, Misc. f. clyster.

℞ Decoct. carminativ. (cum baccis lauri & Juniperi) ℥x, Electuar. è baccis lauri ℥j, vini Benedict. ℥ij, Sacchar. rub. ℥iij, Ol. Juniperi chym. gutt. x, Misc. f. enema.

℞ Decoct. commun. pro clystere ℥vj, spec. hier. pier. ℥j, cassia ℥vj, Mell. Mercurial. ℥iss, Misc. f. clyster.

℞ Lactis vaccin. cum Ros. rub. P. j. coct. ℥iv, Diascordii ℥j, Misc. f. clyster.

℞ Rad. Tormentill. myrob. citr. sem. coriand. an. ℥iij, flor. Chamom. m. ss, Barlaust. ℥j, Coq. in aq. fontan. ℥ij, colaturæ ℥ss, adde Mitbridatii ℥j, f. clyster.

℞ Decoct. carminativ. & emollient. an. ℥v, elect. Diaphanic. ℥j, terebinth. vitell. ovi solut. ℥j, sacchar. rub. ℥iij, Ol. Chamomel. ℥ss, Misc. f. enema.

Garga-

Gargarismata.

℞ *Aquar. Plantaginis, spermatis Ranarum,*
an. ℥iv, syr. Diamor. ē Rosis siccis, an. ℥j,
sp. Vitriol. q. s. ad gratam aciditatem, f.
gargarism.

℞ *Cort. median. Ulmi ℥ij, Aq. bor-*
dei ℥iss, coq. ad ℥j. adde colaturæ claræ
Aq. epidem. & Syr. ē Rubo idæo an. ℥ij,
sp. sulphur. ℥ss, Misc. f. gargarisma.

℞ *Mucilaginis sem. Cydonior. in aq. Ros.*
fact. ℥ij, Syr. de Rubo idæo ℥j, Misc. capiat.
cochl. j, saepe, & teneat parum supra lin-
guam, & sensim deglutiat.

℞ *Plantaginis ℥j, album. ovorum. N° ij,*
sacchar. q. s. Misc. f. gargarisma.

℞ *Rad. Alth. ℥j, glycirrhiz. ras. ℥iij,*
cort. median. ulmi, & Rubi communis an.
℥iij, fol. salviæ, aquileg. an. m ss, cari-
car. ping. N° v, flor. Ros. rub. m ss,
Balaustior. ℥ss, fung. sambuc. ℥ij, Cochi-
nell. ℥iss, coq. in f. q. Aq. f. ad ℥j, colatura
dulcoretur cum melle rosac. colat. f. garga-
risma.

℞ *Aquar. Ros. Rub. plantaginis an. ℥ij,*
mellis rosac. colat, & syr. Mororum an. ℥iij,
Aluminis crud. pulv. gr. x, misc. f. gar-
garisma.

Linimenta.

℞ Ung. Ophthalmic. rub. penult. editionis
Pharmacopœie Lond. ʒij, Ol. Amygd. amar.
gutt. xx, misce f. Linimentum, quo illi-
nantur palpebræ calido digito.

℞ Spermat. ceti purissimi ʒij, dissolv.
in ʒss, Ol. Amygd. recent, adde ung. poma-
ti ʒvj, misc. f. Linimentum pro facie.

Ol. scorpion. Ol. Amygd. dulc. an. ʒj,
pulu. croci ʒss, misc. f. Linimentum, quo
cum manu calida inungatur regio cordis,
superimponendo columbam per medium dis-
sectam & renovetur trihoris singulis.

℞ Ung. Alabast. ʒiss, Ol. nucis moschat.
per expressionem ʒij, misc. inungantur frons
& tempora hora somni, super imponendo pla-
centam rosaceam aceto conspersam.

℞ Ung. popul. ʒss, opii Thebaic. ʒj, misc.

℞ Ung. Nicotian, ʒiss, flor. sulph. ʒss,
Ol. nucis moscat. per express. ʒij, Sal. Armo-
niac. ʒj, misc.

℞ Ung. Pectoral. fl. aurantior. an. ʒiss,
Ol. flor. Chamomel, chym. ʒj, Misc f. Lini-
mentum quo inunge manu calidâ Tho-
racem.

Pecto-

Pectoralia.

℞ Olibani, spermatis ceti, & pulv. Li-
quirit. an. ʒj, Syr. de Althæa q. s. Misc.
f. Bolus, repetatur bis vel ter in die.

℞ Syracis colat. myrrhæ, Bals. Tolut.
succ. Liquirit. mellis an. q. s. f. Pil. cap. ʒj,
ter in die vac. ventrē superbib. Fulap. seq.
cochl. 2.

℞ Aq. gentian. comp. aq. Cinnamomi fort.
Oxym scil. an. ʒiij, misc.

℞ Syr. capill. veneris, jujubin. an. ʒiij,
Ol. lini recent. express. ʒij, Sacchar. chry-
stall. ʒij, misc. f. Lohoch. cap. cochl. ss.
hora quaque secundâ & urgente tussi.

℞ Sem. Anisi subtiliter pulv. Liquir.
pulv. an. ʒiij, flor. Sulph. ʒiss, mellis opt.
ʒiiss, cum aqua Cinnamomi hordeat. cochl.
iij, dissolut. f. Electuarium, cui adde Bals.
Sulph. gutt. xv, Ol. Anisi gutt. x, cap. ʒij,
mane & hora somni.

℞ Lohoch. savant. ʒss, Syr. Capill. vene-
ris ʒij, jujubini ʒss, Ol. Amygd. dulc. ʒss,
misc. f. Linctus urgente tussi sumend.

℞ Lohoch. san. ʒiij, Syr. Rubi idæi ʒj,
misce f. linctus.

℞ Decoct.

℞ Decoct. pectoral. depurat. ℥j. Syr. è succo aurantior. 3j, cap. 3iij, quartâ quâque hor calidè.

℞ Syr. de Meconio jujubini an. 3iſſ, Oli-
bani pulv. 3j, aq. lumbricor. magist. 3jſſ,
misc. dof. cochl. j, hora somni & post medi-
am noctem.

Stomachica.

℞ Pil. Stomach. cum Gum. Aloes rosat.
an. xv, Laud. Lond. gr. j, misc. f. Pil. iv,
sumat hora somni, & mane seq. bibat ℥iv,
Aquar mineral. purg. repetat pilulas & a-
guas præscriptas tertio quoque die ad iv,
vices.

℞ Tinct. sacrae ℥iſſ, cap. cochl. iv, ter-
tia quaque nocte, mane seq. bibat. Aquas
Mineral. à ℥iv, ad ℥iij, coct. & lacte
alterat.

℞ Decot. Amari ℥iij, in quo conficiendo
detrahe dimidium sennæ, & ejus vice sub-
stitue 3j, Sal. Absinth. colaturæ adde 3vj,
Aq. Gentiam comp. cum vino alb. præparat.
cap. 3iv, quotidie mane, jejuno ventriculo,
& tribus horis post prandium.

R Decoct. Amari sine senna ℥ij, vini Chalyb. ℥j, sp. Croci gutt. viij, cap. omni mane, & quartâ pomeridianâ per dies xij.

R Ocul. cancer. margarit. pp. corallii rub. pp. an. ℥ij, creta opt. ℥j, Misc. f. Pul. divid. in viij, partes, cap. unam in cochl. j, Syr. de Mentha, ter in die, viz. horis Medicinalibus.

R Aq. ceras. nig. Meliss. an. ℥ij, Aq. Stephan ℥i℥, sp. mentha ℥ij, conf. Alkerm. ℥ij, Syr. de Mentha q. s. Misc. f. Zulap. sumat cochl. v, in Languoribus.

R Summit. centaurii minor. fl. Chamomel. Agrimonie an. m. ℥, Absinth. vulg. p. ℥, rad. Gentian incis. ℥℥, Zedoar. ℥j, sem. Card. B. citr. an. ℥i℥, Limatur. chalyb. ℥ij, dig. omnia simul mitissimo calore in vini alb. ℥i℥℥, per guttariduum, postea coletur liquor per filtrationem, sumat. cochl. ix, omni mane, & horâ quartâ pomeridianâ.

R Sal.

℞ Sal. Absynth. ℥j. Syr. Limen. q. s.
ad ebullitionem compescend. Misc. reputa-
tur pro re nata.

Suppositoria.

℞ Pulv. Hieræ picræ ℥ij, colocynthidos
agarici alb. an. ʒß, Diagrydis ℥j, Sal. Gem-
mei ℥ij, mellis ad debitam consistentiam
cocti q. s. f. Suppositoria.

Vomitoria.

℞ Salis vitrioli ʒß, Aq. jugland. comp.
℥ij, Syr. scabios. comp. ʒß, Misc. sumat.
cum Regimine.

℞ Vini Ben. ʒvj, aq. card. B. ℥j, Ox-
ym. scillit. ʒß, Misc. f. vomitorium.

℞ Oxymel. scillit. ℥iij, Syr. scabios. comp.
 ℥j, cap. vespere cum haustu posseti clari, &
 superbibat frequentes haustus oleo Amygd.
 dulc. cochleatim exhibito, in quolibet
 haustu.

℞ Mercurii vitæ gr. iv, detur in pulpa
 pomi cocti.

℞ Turbit. mineral. gr. ix, conf. Ros.
 rub. q. s. misc. s. vomitorium cap. cum
 Regimine.

A D M O N I T U M.

Pilulæ Catharticæ nostræ pituitam de cerebro proliciunt, adversus acres calidasque oculorum defluxiones proficiunt, cibi appetentiam conciliant, obstructions reserant, menses movent, purgant serosos & pituitosos humores. Hydropicorum aquas educunt, asthmata, veteremque tussim sanant, ictericis conferunt, humorem melancholicum purgant, scorbuto medentur, clarum & purum efficiunt sanguinem, mirè proficiunt lepræ strumis, serophulis scabiei, & similibus cutis vitis. In aëre insalubri valdè proficiunt sunt, Gonorrhœam virulentam sanant, & in Lue venerea apprimè conveniunt. Cum saburra humorum in ventriculo stabuletur, tam per vomitum, quam per secessum purgant.

Venales

Venales prostant hæ pilulæ ad insignia
*Angeli & coronæ in vico, vulgo dicto, Ba-
sing-lane, Lond.* multi denique quibus ex-
hibitæ fuerunt, miris illas præconiis ex-
tollunt. Dosis iv, vel vj, cum regimine.

FINIS.

ERRATA.

P. Ag. 36. l. 15. leg. pericranio p. 44. l. 7. leg. lapilli
p. 48. l. 1. leg. pro p. 61. l. 2. leg. aqua p. 64. l. 22.
leg. anodyno, p. 69. l. 8. leg. nymphae, p. 74. l. 14.
leg. vel. v, ibid. l. 22. leg. tinctorum, p. 83. l. 4. leg.
Assa, p. 86. l. 20. leg. usus, p. 90. l. 25. leg. hauriri
jubeo, p. 92. l. 4. leg. concillem, ibid. l. 23. leg. ex-
hibere, ibid. l. 25. leg. ulterius, p. 93. l. 5. leg. pe-
riculo, p. 94. l. 8. leg. ne cardiaca, p. 96. l. 3. leg.
lap. p. 101. l. 17. leg. casu. p. 102. l. 14. leg. hypnoti-
cum, p. 103. l. 20. leg. tam, p. 123. l. 6. leg. et si
ibid. l. 24. leg. continuarum, p. 129. l. 17. leg. arbi-
trabitur, p. 143. l. 5. leg. aqua, ibid. leg. unam,
p. 146. l. 13. leg. stillatili, p. 157. l. 23. leg. centau-
rii, p. 158. l. 17. leg. abstinentia, p. 172. l. 11. leg. os
tenerum, p. 180. l. 13. leg. laneo, p. 183. l. 13. leg.
cum, p. 186. l. 2. leg. partibus, p. 224. l. 23. leg.
congium, p. 226. l. 11. leg. alterove, p. 227. l. 13.
leg. phlebotomia, p. 235. l. 5. lege in horum dierum
numero, ibid. l. 19. leg. vicissimum primum lato de-
fungatur at vero undecimo die ut plurimum, p. 252.
l. 13. leg. Atraxe. p. 258. l. 29. leg. card. Prae-
scriptum ex regul. hybern, p. 253. locandum est cum
Diaphoreticis.
